

Sí² La³ñí¹ Hi³ Ca³zen³ Po¹ Ñí¹con² Tsá² Corintios

Po¹ jmu² sí² lá² ñí¹con² tsá² ná¹lín³ cuáh³² juú²
Corinto

*1 Jná¹³ la³² Po¹, tsá² má²ca³te³ Dió³² cun³ñí¹ hi³ la³ jáun² ca³li³hnió³ tsú² hnga², hi³ lín¹³ jná¹³*tí³² tsá² quian³² jë¹ Jesucristo, quiúnh¹ jná¹³ siáh³ Sóstenes reh² dí²,*

2 hi³ jmu² jná¹³ sí² lá² hi³ ca³tin¹ hnloh² tsá² lín³ náh² cuáh³² quioh²¹ Dió³² tí³ já¹ juú² Corinto ní², tsá² má²ca³jmú³ Dió³² hi³ lín¹³ náh² tsá² joh¹ tsú² cun³ñí¹ hi³ má²ná¹cunh² náh² quiúnh¹ Cristo Jesús. Dió³² má²ca³te³ hnloh² hi³ lín¹³ náh² tsá² joh¹ tsú², la³ má²quionh³ la³jín³² tsá² zian² ñí¹ siáh³ siáh³, ní¹juáh³ tsá² má²quien² Jesucristo Ti³² Juo¹³ dí². Hnga² hí³ bíh¹ lín³ Juo¹³ tsá² hí³ jí³ Juo¹³ jnloh¹ ní² siáh³.

3 Cuí¹ má¹hé¹ má¹mieh² náh² Dió³² Jméi² dí², quionh³ Jesucristo Ti³² Juo¹³ dí², hi³ cui¹ jmu¹ tsú² siáh³ hi³ hnloh² zian² náh² cáun² hi³ re² hi³ tin².

Lí²mieh² tsú² cun³quionh³ Cristo

4 Jmái¹ ca³la³ jí³² cue² jná¹³ tiá¹hmah¹ Dió³² hi³ ca³tin¹ hnloh², cun³ñí¹ hi³ ca³ti²¹ la³jí³² hi³ lí¹ hian¹ hnloh² jáun² ñí¹con² Dió³² cun³quionh³ Cristo Jesús.

5 Qui¹ cun³ñí¹ hi³ má²ná¹cunh² quiúnh¹ Cristo bíh¹ hnloh², hi³ jáun² má²ca³li³ hánh³ náh² ca³ti²¹

la³ji³² hi³ hléh¹ náh² ji³ la³ji³² la³ cun³ hi³ ñíh¹ náh² ni² siáh³.

6 Hi³ jáun² la³ ni² bíh¹ lí³, hi³ má²ca³lí³ tson² ñí¹con² hnloh² la³ji³² la³ cun³ hi³ má²ca³niéih² náh² hi³ ca³tín¹ Cristo.

7 La³ ni² bíh¹ lí³, hi³ hí¹ cáun² yáh³ tiá² hi³ li³hniauh²³ quián¹³ hnloh² la³ cun³ hi³ cue³² Dió³², tá¹la³ ná¹he² ná¹janh³² náh² jmái¹ hi³ cuánh³² Jesucristo Ti³² Juo¹³ dí².

8 Hí³ bíh¹ jmu³ hi³ ná¹pin³ honh² náh² ca³la³ ñí¹ cá¹táuh³ jmái¹, hi³ jáun² hí¹ jan² tiá² hin² lí¹³ chá³² hí¹ cáun² tso³ quián¹³ hnloh² ni¹ má¹jaunh³² Jesucristo Ti³² Juo¹³ dí².

9 Quí¹ tiú²nio² bíh¹ má²tí³² Dió³² jái¹³ quioh²¹, hi³ hí³ bíh¹ Tsá² ca³te³ hnloh² hi³ tianh¹³ náh² cá²honh¹ cu³tí³ quiúnh¹ Jesucristo Jon² tsú², Tsá² líñ³ hí³ Ti³² Juo¹³ dí².

Hi³ ná¹tsoh³ tsá² líñ³ cuáh³²

10 Jáun² né³ reh², cha¹³ Jesucristo Ti³² Juo¹³ dí² hiú² mí²³ jná¹³ ñí¹con² hnloh² hi³ tianh¹³ náh² cá²honh¹, ha³ lí² jmú² náh² ná¹tsoh³ ja¹ quián¹³. Ti³ re² jmu³ náh² pí³ ji³lin², hi³ cá² ñí¹ hi³ ná¹tioh³ honh² náh² ji³ hi³ ná¹lín²³ náh² ni² siáh³.

11 Juanh³² jná¹³ la³ ni² ñí¹con² hnloh² reh², quí¹hliá² tsá² hñú¹³ Cloé má²ca³zái³ jná¹³ hi³ zia³² hniéi² ja¹ quián¹³ hnloh².

12 La³ cun³ lí¹³ juanh²¹ jná¹³ cú²jueh³² tá²chi²¹, hi³ hnloh² la³ hléh¹ náh² la³ siáh³ bíh¹ ma³ quin³² ma³ jan³² náh²; zian² hnloh² juáh³ náh² la³ lá²: “Jná¹³ bíh¹ tsá² joh¹ Po¹”; zian² tsá² juáh³: “Jná¹³ bíh¹ tsá²

joh¹ Apolos”; zian² tsá² juáh³: “Jná¹³ bíh¹ tsá² joh¹ Pé¹; hi³ ma³ jan² né³ juáh³: “Jná¹³ bíh¹ tsá² joh¹ Cristo”.

¹³ Ti³la³, ¿hí¹ má²ca³jmú³ Cristo hi³ ná¹tsoh³ ñí¹con² hnng²? ¿Hí¹ Po¹ uá¹ la³ ca³taun³ crei²¹ hi³ ca³tin¹ hnnoh² dúh¹? Ho³ ¿hí¹ cáun³ hnnoh² jmái² hi³ lin¹ hi³ haín²¹ náh² ti³ con² Po¹ dúh¹?

¹⁴ Ti³la³ jtiá¹hmah¹ Dió³² hi³ hí¹ jan² yáh³ hnnoh² tiá² ca³ziau³ jná¹³ jmái², ti³la³ ji³²la³ ñú² Crispo quionh³ ñú² Gayo bíh¹ ca³zion³ jná¹³ jmái²!

¹⁵ Hi³ jáun² hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² lí¹³ juáh³ hi³ cáun³ jmái² hi³ lin¹ hi³ hen² ti³ con² jná¹³.

¹⁶ Tson² bíh¹ la³ ca³zion³ jná¹³ jmái² tsá² hñú¹³ Estéfanas uá²jai³², ti³la³ la³jmí¹ lí³ hi³ hí¹ jan² yáh³ tsá² siánh³ tiú²uú² ca³zion³ jná¹³ jmái².

¹⁷ Quí¹ tiá² ca³ze³ yáh³ jná¹³ Tsá² lí³ Cristo hi³ zion¹ ná¹ jmái² tsáu², ti³la³ ca³ze³ tsú² jná¹³ hi³ ñí¹hléh³ ná¹ jú¹ chú³² bíh¹; ti³la³ jun³juáh¹³ cun³quionh³ jái¹³ hi³ ca³cháunh³ chí¹ jan² tsá² quia³lín³jmí¹tsí³ yáh³ má¹ná¹, quí¹ sá¹jmí¹la³ jáun² dúh¹, hi³ jáun² tiú²uú² jmí¹ lí³ quien² yáh³ hi³ jun³ Cristo tsoh² crei²¹.

Cun³quionh³ Cristo bíh¹ lí²lin¹ hi³ pin³ Dió³² ji³ hi³ quia³lín³siáh³jmí¹tsí³

¹⁸ Jú¹ chú³² hi³ ca³ti²¹ hi³ jun³ Cristo ñí¹ crei²¹ lí³ la³jmí¹ lí³ cáun² jé¹ tsá² cáun¹ bíh¹ ñí¹con² tsá² ná¹tsá²hín³; ti³la³ ñí¹con² jnoph¹ tsá² má²ná¹liáun²³ dí² né³, jú¹ chú³² ní² dá² quian³² pí³ quioph²¹ Dió³² bíh¹.

¹⁹ La³ cun³ rá¹juáh³ ñí¹ Sí²:

Jná¹³ jmu¹ hi³ tiá² lin¹ ñí¹ quien² la³ cun³ hi³
 cháunh²³ tsí³ tsá² quia³lín³ jmí¹ tsí³,
 hi³ ti³ có³² bíh¹ chá¹³ jná¹³ siáh³ ji³lí³² hi³ há² ngi²³
 tsá² jlánh¹ re² há² ngi²³.

20 Jáun² né³ ¿ha³ dá² jinh¹ uu² jmu³ ta²¹ ta³né³²
 tsá² quia³lín³ jmí¹ tsí³, ho³ tsá² lín³ ti³², ho³ tsá²
 jlánh¹ re² tñ² juú² hlénh²³ hi³ má²cú¹ má²ren²¹ jái¹³
 ca³ti²¹ hi³ zia³² ñí¹ hué²¹ lá²? ¡Qui¹ jë¹ tsá² cáun¹
 bíh¹ má²ca³jmah³ Dió³² la³ji³² jë¹ tsá² quia³lín³ jmí¹
 tsí³ zian² ñí¹ hué²¹ lá²!

21 Dió³² bíh¹, Tsá² qui³ quia³lín³ jmí¹ tsí³, ca³jmú³
 hi³ cónh³ tiá² há¹ ngi¹³ tsá² zian² hngá¹máh³ lá²
 cun³quionh³ hi³ quia³lín³ jmí¹ tsí³ tsú² hmóu³²,
 quí¹hliá² ca³lí³hnió³ tsú² lión³² tsáu² cun³quionh³
 jú¹ chú³² bíh¹, ñí¹juáh³ lí³ua³ jan² tsá² taunh³² ta²¹,
 uá¹jinh¹ jú¹ chú³² jáun² niéh³ la³jmí¹ niéh³ jë¹ tsá²
 cáun¹ ñí¹con²tsá² ñí¹ hná¹ ní².

22 Qui¹ tsá²*judíos hnió³ jíe³li²¹ hi³ lí³hua³jueh³²,
 hi³ tsá²*griegos né³ hnauh² jë¹ tsá² quia³lín³ jmí¹
 tsí³ bíh¹;

23 ti³la³ jnoh¹ má¹ná¹, hléh¹ jái¹³ ca³tin¹ Tsá² lín³
 Cristo, Tsá² cá²taun³ hí³ crei²¹ bíh¹. Tsá² judíos lín²³
 hi³ jú¹chú³²lá²lí³ jú¹hlah³bíh¹, hi³*tsá²cá²jo²¹né³
 lín²³ hi³ jái¹³lá²lí³la³jmí¹ lí³ jë¹ tsá² cáun¹;

24 ti³la³ hi³ ca³tin¹ tsá² má²ca³te³ Dió³² má¹ná¹,
 cui¹ tsá² judíos cui¹ tsá² griegos, cun³quionh³ Tsá²
 lín³ Cristo hí³ bíh¹ má²lí²lin¹ pí³ quioh²¹ Dió³², ji³
 hi³ lí²lin¹ siáh³ hi³ Dió³² bíh¹ Tsá² hú¹tá¹ quia³lín³
 jmí¹ tsí³.

25 Quí¹ ti³ jlánh¹ bíh¹ chu²¹ hi³ cháunh²³ chí¹ Dió³² la³ cónh³ bíh¹ hi³ cháunh²³ chí¹ tsá² quia³lín³ jmí¹ tsí³, uá¹jinh¹ tsáu² lín²³ hi³ lí¹ ngo¹ lí¹ li²¹ bíh¹ hi³ cháunh²³ jáun² chí¹ Dió³². Hi³ lí³ua³ cáun² hi³ lín²³ jáun² tsáu² hi³ jlánh¹ bíh¹ tsí¹juí³ quioh²¹ Dió³², hi³ jáun² bíh¹ ti³ jlánh¹ bíh¹ pin³ la³ cónh³ bíh¹ pi³ quioh²¹ tsá²mi³cuóun².

26 Jáun² né³ reh², sá¹ní² cónh³ jmí¹ jie³, cú¹pih²¹ tsáu² bíh¹ hnöh² tsá² má²ca³te³ Dió³² hi³ quia³lín³ jmí¹ honh² náh² ca³ti²¹ hi³ zia³² ñí¹ hué²¹ lá²; hi³ cú¹pih²¹ tsáu² bíh¹ siáh³ hnöh² tsá² hauh³² náh² jái¹³, ho³ hi³ lín³ náh² tsá² cá² mí¹zionh² tsá² quien².

27 Quí¹ ti³ mí²jein³² bíh¹ ca³jmú³ Dió³²: tsá² ti³ jlánh¹ bí¹ cáun¹ hi³ ca³tin¹ tsá² zian² hngá¹máh³ lá² bíh¹ ca³quianh³ tsú² cú²jueh³², hi³ jáun² la³ jáun² lí¹³ tá¹tonh¹ hua³heih²¹ tsá² jlánh¹ quia³lín³ jmí¹ tsí³; hi³ má²ca³quianh³ tsú² siáh³ tsá² jlánh¹ tsí¹juí³ hi³ ca³tin¹ tsá² zian² hngá¹máh³ lá², hi³ jáun² la³ jáun² lí¹³ li³ heh³ tsá² jlánh¹ bíh¹ ná¹pin³.

28 Dió³² má²ca³quianh³ tsá² tiá² lin¹ ñí¹ quien² hi³ ca³tin¹ tsá² zian² hngá¹máh³ lá², tsá² tiá²hin² quiú² jéi²³, la³ cun³ lí¹³ juáh¹³, tsá² jun³ lin¹ tsáu², hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ chan³ tsú² tsí¹juí³ tsá² jlánh¹ jmí¹ ná¹quier²,

29 hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ lí³ hi³ hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² lí¹³ jmu³ tonh² ñí¹ hó²¹ñí¹ Dió³².

30 Ti³la³ hnga² bíh¹ Dió³² má²ca³cunh³ hnöh² quiúnh¹ náh² Cristo Jesús; hi³ má²ca³jmú³ tsú² siáh³ hi³ cun³quionh³ hí³ dí² má²ca³li³tsín² jnöh¹

hi³ he³ dá² jaun³² hi³ quia³lín³ jmí¹ tsí³ tsú²; qui¹ cun³quionh³ Cristo bíh¹ má²ca³líf³ chun¹ dí² ta³ ní¹ Dió³², ji³ hi³ má²ná¹chan¹ dí² siáh³ ní¹con² tsú², ji³ hi³ má²ná¹liáun¹ dí² ní² siáh³.

³¹ Cun³ní¹ hi³ ní² bíh¹, rá¹juáh³ ní¹ Sí² la³ lá²: “Ní¹juáh³ zian² tsá² hnió³ jmu³ tonh², ti³ re² cuí¹ jmu¹ tsú² tonh² hi³ ca³tin¹ Ti³² Juo¹³ dí², cha³ jmí¹ jmu³ tsú² tonh² hi³ ca³tin¹ hnga²²”.

2

Jái¹³ hi³ ca³tin¹ Cristo, Tsá² ca³taun³ crei²¹

¹ Hnoh² reh², jmí¹ ní¹ jná¹³ hi³ ca³ní¹lieh¹ ná¹ hnoh² jú¹ tson² [hi³ jmí¹ ná¹hmá¹ jáun²] quioh²¹ Dió³², tiá² ca³hléh³ yáh³ jná¹³ jé¹ tsá² jlánh¹ quia³lín³ jmí¹ tsí³, ho³lá²dá² jú¹ quiáh¹.

² Qui¹ jmí¹ cá¹ní²¹ jná¹³ ja¹ ní² quián¹³ hnoh², cáun² tán¹ bíh¹ hi³ ca³líf³hnó³² jná¹³ má¹quien¹³ ja¹ la³jí³² hi³ ní¹, jmáh³la³ jái¹³ hi³ ca³tin¹ Jesús Tsá² lín³ Cristo, Tsá² cá²taun³ hí³ crei²¹ bíh¹ ca³líf³hnó³² jná¹³ lí³ ní¹.

³ Jná¹³ jmí¹ lín³ ná¹ jan² tsá² huán¹ tsí³ bíh¹ jmí¹ cá¹nó²¹ ná¹ jáun² ta³ máh¹ hnoh², ji³ ca³la³ hi³ juán²³ ná¹ siáh³ hi³ lí¹ hú¹ cóh²¹ tsin³²;

⁴ hi³ jmí¹ ca³hléh³ jná¹³ jáun² ní¹con² náh² hi³ ca³ma³ta¹³ jná¹³ hnoh² jú¹ chú³² né³, ha³ tiá² ca³líf³hnó³² yáh³ jná¹³ hi³ chá¹³ cáun² honh² hnoh² cun³quionh³ jé¹ tsá² jlánh¹ quia³lín³ jmí¹ tsí³. Ti³la³ cun³quionh³ Jmí²chí³ Chun¹ ji³ pi³ quioh²¹ Dió³² bíh¹ ca³híe³ jná¹³ hnoh² jú¹ chú³²,

5 hi³ jáun² cun³quionh³ pí³ quioh²¹ Dió³² bíh¹ lí¹³ nio² cáun² honh² náh², jun³juáh¹³ cun³quionh³ jái¹³ hi³ jlánh¹ re² cháunh²³ chí¹ tsá²mí³cuóun² yáh³.

Dió³² má²jnia³² cun³quionh³ Jmí²chí³ joh¹

6 Hi³ jáun² né³, ja¹ quioh²¹ tsá² má²ná¹pin³ hi³ nio² cáun² tsí³ bíh¹ hléh¹ jnoh¹ jé¹ tsá² quia³lín³ jmí¹ tsí³. Ti³la³ jái¹³ jáun² né³, jun³juáh¹³ jé¹ tsá² quia³lín³ jmí¹ tsí³ zian² ní¹ hué²¹ lá² yáh³, sa³jun³ jé¹ tsá² ná¹ho² ta²¹ ní¹ hué²¹ lá² siáh³, la³ cun³tsá² he² hná¹ hí¹tsá²son² jmái¹ hi³ quien² yáh³.

7 Quí¹ jé¹ tsá² quia³lín³ jmí¹ tsí³ hi³ hléh¹ jnoh¹ dá² lí³ jé¹ Dió³² bíh¹, cáun² jái¹³ hi³ jmí¹ ná¹hmá¹ la³ cun³ jmí¹ níeh² bíh¹ hi³ lí¹³ la³jmí³² hi³ ca³jmú³ jáun² Dió³². Hi³ cun³quionh³ jái¹³ jáun² né³ lí¹³ lái³ dí² la³jmí¹ lín³ tsú² jáun² hná².

8 Hi³ ní² dá² cun³ tiá² má²ca³ngí¹³ bíh¹ tsá² ná¹ho² ta²¹ ní¹ hué²¹ lá²; quí¹ sá¹jmí¹ hi³ má²ca³ngí¹³ tsú² dúh¹, hi³ jáun² tiá² jmí¹ ton³ yáh³ tsú² crei²¹ Juo¹³ dí² Tsá² cuá¹quier².

9 Ti³la³ la³ cun³ rá¹juáh³ ní¹ Sí²:
Cáun² hi³ hí¹ jan² tiá² hin² má²ca³jíe³,
hi³ sa³jun³ má²ca³nái³²,
hi³ ca³la³ hí¹juáh³ tiá² ca³lín¹³ bíh¹ tsú²,
ti³tsóh³dí¹ hi³ jáun² bíh¹ má²ca³jmú³ Dió³² hua³jan²¹
hi³ ca³tin¹ tsá² hniau³ dí².
10 Jáun² né³, ti³tsóh³dí¹ hi³ ní² bíh¹ má²ca³jmú³ Dió³²
hi³ lí¹³ li³ né¹ dí² cun³quionh³ Jmí²chí³ joh¹, qui¹
Jmí²chí³ hi³ dá² chú² níh²³ ca³la³ ji³li³² bíh¹, hi³

cuoh² siáh³ ca³la³ hia³ la³ táuh³ la³ cun³ hi³ zia³² ñí¹con² hnng² Dió³².

11 Tiá² hin² zian² yáh³ tsá²mi³cuóun² hi³ ñí³² he³ hu²¹ tsí³ tsá²mi³cuóun² rainh²¹, qui¹ jí³²la³ Jmí²chí³ quioh²¹ hnng²bíh¹ tsá²hí³ ñí³²la³jí³². La³ jáun²bíh¹ lí³ siáh³ hi³ ca³tin¹ Dió³², jí³²la³ Jmí²chí³ joh¹ hnng² bíh¹ Dió³² ñí³²la³jí³² hi³ ca³tin¹ Dió³².

12 Jáun² né³, jun³juáh¹³ jan² Jmí²chí³la³ hún¹ hñu³ tsí³ tsá² zian² ñí¹ hué²¹ lá² yáh³ má²ca³hen¹³ jnoh¹, qui¹ Jmí²chí³ hi³ ja³ ñí¹con² Dió³² bíh¹, hi³ jáun² lí¹³ há¹ ng¹³ dí² la³jí³² hi³ lí¹ má²ca³cué³ jáun² Dió³² ñí¹con² dí².

13 Hi³ jáun² bíh¹ jnoh¹ hléh¹ ca³ti²¹ hi³ ní² cun³quionh³ jái¹³ hi³ má²ca³híe³ Jmí²chí³ joh¹ Dió³², jun³juáh¹³ cun³quionh³ jái¹³ hi³ má²ca³li³ tái² jnoh¹ cun³ñí¹ hi³hlíá² jlánh¹ quia³lín³ Jmí¹ tsí³ jnoh¹ hmóu³² yáh³. La³ ní² bíh¹ má²niá²³ jnoh¹ jái¹³ hi³ híe³² Jmí²chí³ joh¹ Dió³² ñí¹con² tsá² má²hún¹ Jmí²chí³ joh¹ Dió³² hñu³ tsí³.

14 Ti³la³ ñí¹juáh³ tsá² tiá² hún¹ Jmí²chí³ joh¹ Dió³² hñu³ tsí³ má¹ná¹, tsá² la³ hí³ cónh³ tiá² lí¹³ bíh¹ he³ la³ cun³ hi³ ñí¹cué²¹ jáun² Jmí²chí³ joh¹ Dió³², qui¹ tsá² la³ hí³ dá² lín²³ hi³ jé¹ Dió³² lí³ cáun² jé¹ tsá² cáun¹ bíh¹. Hi³ jáun² tiá² lí²³ yáh³ hi³ há¹ ng¹³tsú², qui¹ jí³²la³ tsá² má²hún¹ Jmí²chí³ joh¹ Dió³² hñu³ tsí³ bíh¹ tñ²chu³ ñih³ jái¹³ ní².

15 Hi³ jáun² tsá² hún¹ Jmí²chí³ joh¹ Dió³² hñu³ tsí³ né³, tsá² hí³ dá² tñ²chú² ñih²³ la³jí³² bíh¹, ti³la³ hí¹ jan² yáh³ tsáu² tiá² lí¹³ chu³ ñeh³ tsú² hnng²

má¹na²¹

¹⁶ Quí¹ la³ cun³ rá¹juáh³ ní¹ Sí²: “¿Hin² dá² tsánh² má²ca³há¹ ca³ngí¹³ la³ cun³ hi³ lín²³ Ti³² Juo¹³ dí²? ¿Hin² dá² tsánh² lí¹³ ma³tín² Dió³²?“ Ti³la³ uá¹jinh¹ la³ jáun² né³, cun³ jáun² má²ná¹né¹ bíh¹ dí² la³ cun³ hi³ lín²³ Cristo.

3

Ji³lin² quian²¹ Dió³² ná¹jmu² tá¹³ Dió³²

¹ Hi³ jáun² jná¹³ né³ reh², tiá² ca³li³ yáh³ hi³ lieh¹ jná¹³ hnloh² la³jmí¹ liéinh³² tsú² tsá² má²zian² la³ cun³ hnió³ Jmí²chí³ joh¹ Dió³², ti³la³ ca³li³ hniáuh³² hi³ lieh¹ jná¹³ hnloh² la³ cun³ qui³ liéinh³² tsú² tsá² zian² cun³ tñ² tsí³ hmóu³² bíh¹, la³ cun³ tsá² tsá¹míh¹ ca³ti²¹ hi³ zian² tsú² ní¹con² Cristo yáh³.

² Jáun² jái¹³ huán¹ tsí³ bíh¹ ca³ma³ta¹³ jná¹³ hnloh², la³jmí¹ jmúh³² tsú² dá¹n² tiúh²³ hi³ cueh³² tsú² jmí² tiuh²¹ cha³ jmí¹ cuéh²¹ tsú² má³² má²pin³; qui¹ tiá² jmí¹ má²lí²³ yáh³ hi³ naíh²¹ hnloh² má³² má²pin³. Ti³la³ sa³ hí¹juáh³ la³ ti³ ta³né³² bíh¹ tiá² má²lí²³ naíh²¹ hnloh² má³² má²pin³,

³ qui¹ la³ ti³ ta³né³² bíh¹ ná¹lín³ hnloh² tsá² zian² cun³ tñ² tsí³ hmóu³². Quí¹ tá¹la³ ná¹jmuh³² náh² hi³ uóu³² honh², hi³ zia³² hniéi² ja¹ quián¹³ náh², ¿haun¹³ juáh¹³ la³ má²zian² jáun² bí¹ náh² cun³ tñ² honh² hmóu³², hi³ ná¹jmuh³²i¹ máh³ náh² la³ cun³ hi³ jmu² la³jín³² tsá² ní¹ hná¹ ní²?

⁴ Qui¹ ní¹ má¹ca³juah²¹ ma³ jan² hnloh² la³ lá²: “Tsá² joh¹ Po¹ bíh¹ jná¹³”, hi³ ma³ jan² né³ juáh³: “Jná¹³ tsá² joh¹ Apolos”, la³ ní² má²ná¹jmuh³² náh²

la³ cun³ qui³ jmu² tsá² zian² cun³ tin² tsí³ hmóu³² bíh¹.

5 Qui¹ ¿hin² dá² tsánh² hí³ Po^{1?}, hi³ ¿hin² dá² tsánh² hí³ Apolos? Qui¹ ní¹ jí²¹la³ ti³ ná¹lái³ jnöh¹ quian²¹ Dió³² bíh¹, tsá² ca³hléh¹³ jnöh¹ jé¹ tsú², hi³ jáun² ca³tianh³² hnöh² ta²¹ Ti³² Juo¹³ dí². Qui¹ ma³ quin³² ma³ jan³² jnöh¹ cáun² ca³jmú¹³ la³ cun³ ta²¹ hi³ ca³cué³ jáun² Ti³² Juo¹³ bíh¹ dí².

6 Jná¹³ dá² ca³ján³ mí³ jún², hi³ Apolos né³ ca³sé³ jmái², ti³la³ Dió³² bíh¹ Tsá² ca³jmú³ hi³ ca³cuon³.

7 Hi³ jáun² la³ ní² bíh¹ lí³, hi³ hí¹ cáun² tiá² hi³ lín³ yáh³ tsá² lí²jní³² sa³jun³ tsá² lí²sé³ jmái²; jí³²la³ hnga² Dió³² bíh¹ Tsá² quien², qui¹ hí³ bíh¹ tsá² ca³jmú³ hi³ ca³cuon³.

8 Tsá² jnì³² jí³ tsá² sé²³ jmái², cá²ren² bíh¹ tsú², ti³la³ Dió³² né³ ma³hmah¹ la³ cun³ tí³ ta²¹ quioh²¹ tsú² ma³ quin³² ma³ jan³².

9 Jnöh¹ dá² jí³²la³ ti³ ná¹lái³ tsá² jmu² ta²¹ cu³lí²¹ ní¹con² Dió³² bíh¹, hi³ hnöh² né³ ná¹lín³ náh² la³jmí¹ lí³ cáun² hi³ jná¹ quioh²¹ Dió³². Ja³bí¹ lín³ hnöh² siáh³ la³jmí¹ lí³ cáun² hñú³ hi³ he² hná¹ cuá¹jmú² Dió³².

10 Hi³ jná¹³ né³ lín³ ná¹ la³jmí¹ lí³ jan² ti³² hiah³² tin² re², tsá² ca³chá³ Dió³² jo³uón³² hi³ co¹ ná¹jmíh¹ hiah³² cun³ní¹ hi³ ca³ja³ mií³ tsí³, hi³ tsá² siáh³ bíh¹ ma³hián² ní¹ hná¹ jáun². Ti³la³ ma³quin³² ma³ jan³² bíh¹ tsú² hniáuh³² jmu³ hua³hín¹³ he³ lánh³ rón³² ma³hián² hñú³ ní¹ jmíh¹ hiah³² hi³ ca³có³² jná¹³ jáun²,

11 qui¹ hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² lí¹³ quiú¹³ siáh³

cáun² jmíh¹ hiah³² siáh³ la³ cónh³ bíh¹ hi³ má²rón³²,
quí¹ hnga² Jesú^s Tsá² líⁿ³ Cristo bíh¹ líⁿ³ jmíh¹
hiah³² jáun².

¹² Hi³ lí³ua³ jan² tsá² jmu³ hñú³ ní¹ jmíh¹
hiah³² jáun² né³, lí¹³ bíh¹ jmu³ tsú² ta²¹ quionh³
cú¹mí¹niau²¹, mí¹ní² cú¹tiáu², ho³ quín¹ hmuh²¹ hi³
jlánh¹ re² jniá³, ho³lá²dá² quionh³ hmá², mí¹ñéi²,
ho³lá²dá² hmáih³² cuú² nái².

¹³ Ma³ quin³² ma³jan³² bíh¹tsáu² li³ jnia² re² líⁿ³²
tá¹³ jmá¹hi³ra³tsí³² Dió³² héih³²; qui¹ má¹ jáun² dá²
lí³lin¹cun³quionh³ sí² bíh¹ha³lánh³ lí³ tá¹³tsú²ma³
quin³² ma³jan³².

¹⁴ Hi³ jáun² ní¹juáh³ zian² tsá² má²ca³jmú³ hñú³
hi³ li³ cah¹³ jmái¹ hi³ tiá² có³² quionh³ sí² jáun²,
jáun² he³ bíh¹tsú² hmah²¹ quioh²¹,

¹⁵ tí³la³ ní¹juáh³ hñú³ hi³ ca³jmú³ tsú² la³ ca³cáu³
bíh¹, jáun² tsa³hín³ bíh¹ ji³li³² tá¹³ tsú², uá¹jinh¹
ca³liáun³ tsú² hnga². Hi³ jáun² má¹ jáun² líⁿ¹³ tsá²
la³ hi³ la³jmí¹ líⁿ³ jan² tsá² ca³liáun³ ja¹ sí².

¹⁶ ¿Hí¹ hí¹juáh³ tiá² jmí¹ la³ má²ñíh¹ uá¹ hnöh²
hi³ hnöh² ná¹líⁿ³ náh² hñú³ híen¹ quioh²¹ Dió³², hi³
Jmí²chí³ joh¹ Dió³² cuá³ siáh³ hñú³ honh² náh²?

¹⁷ Hi³ jáun² lí³ua³ jan² tsá² hliah²³ hñú³ híen¹
jáun² quioh²¹ Dió³², Dió³² dá² hin³ bíh¹ tsá² la³ hi³;
qui¹ hñú³ híen¹ bíh¹ jaun³² quioh²¹ Dió³², hnöh²
bíh¹ hi³ ná¹líⁿ³ náh² hñú³ híen¹ jáun².

¹⁸ Hí¹ jan² lí² hin² cuí¹ li³can². Ní¹juáh³ zian² tsá²
lí²³ hi³ jlánh¹ quia³líⁿ³ jmí¹ tsí³ la³ cun³ lí³ héih³²
hi³ zia³² ní¹ hué²¹ lá², jáun² cuí¹ jmu¹ tsú² cù²jueh³²

la³ jan² tsá² tiá² hi³ ñi³² hí¹ cáun², hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ lí¹³ hi³ lín³ tsú² tsá² hú¹tá¹ cu³tí³ quia³lín³ jmí¹ tsí³.

19 Qui¹ la³jín³² tsá² jlánh¹ juáh³ tsáu² hi³ quia³lín³ jmí¹ tsí³, tí³la³ hi³ ca³tín¹ Dió³² má¹ná¹, jan² tsá² cáun¹ bíh¹ tsá² la³ hí³. Qui¹ ñí¹ Sí² rá¹juáh³ la³ lá²: “Dió³² jmu² hi³ tsá² quia³lín³ jmí¹ tsí³ sunh² hñu³ liá³ quioh²¹ hmóu³² cun³quionh³ hi³ jlánh¹ cháunh²³ chí¹ hmóu³²”.

20 Ja³bí¹ rá¹juáh³ siáh³ la³ lá²: “Juo¹³ bíh¹ dí² ñi³² hi³ tiá² lin¹ ñí¹ jmu³ ta²¹ hí¹ cu³ hlá² cu³ ní² yáh³ la³ cun³ hi³ cháunh²³ chí¹ tsá² quia³lín³ jmí¹ tsí³”.

21 Cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹, hí¹ jan² tiá² hin² hniáuh³² jmu³ tonh² hi³hlá² hen² tí³ con² tsá² hlá² tsá² ní². Qui¹ la³jí³² hi³ zia³² ñí¹con² Dió³² bíh¹ má²quián¹³ hnöh²,

22 uá¹la³ cun³: Po¹, Apolos, Pé¹, hngá¹máh³ lá², jmái¹ hi³ zian² náh² jí³ jmái¹ hi³ jún³ náh², jmái¹ ta³né³² jí³ la³ má²quionh³ jmái¹ né³bí¹ ja³² ní² siáh³, la³jí³² bíh¹ hi³ jáun² quián¹³ hnöh²;

23 hi³ ñí¹ ca³la³ jí³² né³, hnöh² ná¹lín³ náh² tsá² joh¹ Cristo, hi³ jáun² Cristo né³, joh¹ Dió³².

4

Tá¹³ tí³² tsá² quian³² jé¹ Dió³²

1 Né³² né³, hniáuh³² ñih¹³ náh² hi³ jnoh¹, jí³²la³ tí³ ná¹lái³ jnoh¹ tsá² quian²¹ bíh¹ Cristo, qui¹ jnoh¹ má²nio² jo³cuo² hi³ hie¹³ jnoh¹ tsáu² la³ cun³ jái¹³ hi³ jmí¹ ná¹hmá¹ jáun² ñí¹con² Dió³².

2 Jáun² né³, ní¹juáh³ tsá² hiauh³ cáun² jái¹³ hi³ ho², hniáuh³² bíh¹ ma³jnia³² tsú² hi³ chun¹ ní¹con² tsá² ca³cué³.

3 Ti³la³ hi³ ca³tín¹ jná¹³ huen² má¹ná¹, tiá² lin¹ hi³ hi³² yáh³ tsín³² jná¹³ uá¹ hi³ hnöh², uá¹ hi³ tsá² ná¹lín³ ta²¹ ní¹ hué²¹ lá² ca³chu³ ca³ñih³ jái¹³ quion²¹ jná¹³. Ca³la³ hí¹juáh³ huen² yáh³ jná¹³ tiá² chú¹ tiá² níh²¹ ná¹ jái¹³ quion²¹ huen²;

4 qui¹ uá¹jinh¹ hí¹ cáun² tso³ tiá² cha³² yáh³ jmí¹ tsín³² jná¹³, jun³juáh¹³ la³ ní² yáh³ hnió³ juáh³ hi³ tiá² tso³ zia³² quion²¹ jná¹³. Hnga² Ti³² Juo¹³ bíh¹ dí² Tsá² ra³tsí³² héih³² ní¹con² jná¹³.

5 Hi³ jáun² né³, ha³ lí²uú² lí¹ ra³tsí³² náh² héih³² ní¹con² hí¹ jan² tsáu² ñeh² bíh¹ hi³ chau²¹ jmái¹ quioh²¹ tsú²; ján¹ náh² tín² jmái¹ hi³ jáunh³ Ti³² Juo¹³ dí², hi³ jáun² hí³ bíh¹ chu³ huéh³ ní¹ tie³ joh¹ la³jí³² la³ cun³ hi³ ná¹hmá¹ ní¹ já¹niéi², hi³ ma³jnia² tsú² siáh³ la³jí³² la³ cun³ hi³ tioh³ tsí³ ma³ quin³² ma³ jan³² tsáu². Hi³ jáun² má¹jáun² né³ cuéh³² Dió³² ma³ quin³² ma³ jan³² tsáu² la³ cun³ hi³ ca³tín¹ hiáuh³.

6 Hnöh² reh², má²lí²hlí¹ lí²lieh¹ bíh¹ jná¹³ hnöh² cun³quionh³ hi³ lí²híen³² jná¹³ huen² quiúnh¹ Apolos; hi³ ní² né³, cáun² hi³ chú³² quián¹³ hmóu³² bíh¹ hnöh². Hi³ jáun² cun³quionh³ nóh³² ní² né³ lí³ tín² hnöh² hi³ tiá² lí¹ há¹ lí¹ nga¹ hnöh² ní¹ uóunh³ la³ cónh³ bíh¹ la³ cun³ hi³ rá¹juáh³ ní¹ Sí². Hi³ jáun² hí¹ jan² tiá² hin² hniáuh³² jmu³ tonh² hi³ ca³tín¹ jan², hi³ tsá² jan² né³ tiá² jéin²³ yáh³ dí².

7 Qui¹ ñchin² dá² tsánh² jmu² hi³ tí³ jlánh¹ bíh¹

quien² hnú² la³ cónh³ bíh¹ tsá² ñí¹ hná¹ ni²? ¿He³ dá² zia³² ñí¹con² hnú² cáun² hi³ tiá² ca³cué³ Dió³²? Hi³ ñí¹juáh³ hí³ bíh¹ la³ má²ca³cué³, hi³ jáun² né³ ¿he³ láih³² sa³ tonh² lín³² yáh³ hnú² jmu³² ca³ti²¹ hi³ zia³² jáun² quián¹³ nú², la³jmí¹ lí³ cáun² hi³ lí¹ ca³jnia³ hnú² huen² bíh¹?

8 La³jmí¹ lí³ má²hánh³ lín³² bíh¹ hnöh², hi³ má²zian² náh² ca³la³ jí³² la³ cun³ hi³ hnáuh² náh². La³jmí¹ lí³ hi³ má²ná¹lín³ re²¹ bíh¹ hnöh² lín²³ náh², jáun² ti³ có³² bíh¹ má²ca³chau² náh² jnoh¹. ¡Sá¹jmí¹ hi³ tson² bíh¹ cu³ti³ hi³ má²ná¹lín³ hnöh² re²¹, hi³ jáun² jmí¹ lí¹³ háu¹³ jnoh¹ cú¹pih²¹ jái¹³ hná¹ quián¹³ hnöh²!

9 Jná¹³ len³ hi³ la³jmí¹ lí³ ñí¹ cá¹táuh³ bíh¹ má²ca³chau³ Dió³² jnoh¹ tsá² ná¹lái³ jnoh¹ *ti³² tsá² quian³² jé¹ Dió³². Má²ná¹lái³ jnoh¹ tsá² má²tionh² ñí¹ má²hiá¹ má²tsán¹³ bíh¹; hi³ má²ná¹lái³ jnoh¹ siáh³ la³jmí¹ lí³ cáun² cuú²nga¹ hi³ lí¹³ jíe³ la³jín³² tsá² zian² hngá¹máh³, uá¹ hi³ tsá²mi³cuóun² uá¹ hi³ tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² ní² siáh³.

10 La³jmí¹ jíen³² tsú² tsá² cáun¹ bíh¹ jíe³² tsú² jnoh¹ cun³ñí¹ hi³ hain²¹ jnoh¹ ti³ con² Cristo, tá¹la³ hnöh² né³ ná¹lín³ náh² tsá² jlánh¹ jniá³ jmí¹ honh² cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ Cristo. Tsá²tiá² pin³ bíh¹ ná¹lái³ jnoh¹, tá¹la³ hnöh² né³ ná¹lín³ náh² tsá² pin³ lín³². Tiá² quiú² tiá² jéi²³ yáh³ jnoh¹ tsáu², ti³la³ hnöh² má¹ná¹, má²quier² lín³² bíh¹ hnöh² tsáu².

11 Ca³la³ ti³ ta³né³² má²ná¹má²tso¹ jnoh¹ tsí³ hi³ ñí¹cuon¹³, hi³ hí¹quiéin² tsí³ jnoh¹, hi³ sa³jun³ zia³² siáh³ ha¹ jnoh¹; hian² lín³² bíh¹ tsí³ tsáu² jmu²

ñí¹con² jnoph¹. Jnoph¹ dá² ná¹lái³ tsá² lí¹ ñi³tú¹
ñi³lín¹³ bíh¹, tsá² tiú²uú² hñú¹³ zia³²,

12 huo²³ bíh¹ jnoph¹ hi³jmú¹³ ta²¹ quionh³ cuá²ta³
hmóu³². Ní¹juáh³ jmí¹ tú² hiáu³² tsáu² quiú¹³ jnoph¹,
jnoph¹ ti³ ma³mieh¹³ bíh¹ tsá² la³ hí³. Jmoh²³ tsú²
jnoph¹ hian² tsí³, ti³la³ jnoph¹ né³ tion²³ bíh¹ tsí³.

13 Hleh³² tsú² siáh³ hlaíh³ quiú¹³ jnoph¹, ti³la³
jnoph¹ má¹ná¹, hlí¹ lienh¹ tsú² cun³quionh³ jú¹ re²
jú¹ tñ² bíh¹. Jmoh²³ tsú² jnoph¹ ca³la³ ti³ ta³né³²
la³jmí¹ lí³ má¹qui³², la³jmí¹ lí³ táh² hi³ taun² jmíh¹
hia³² hi³ lí¹ ziú² lí¹ cui²³ tsú².

14 Tiá² juo³ yáh³ jná¹³ hnoph² la³ ní² qui¹ cun³ñí¹
hi³ hnó³² ná¹ hi³ lí³ hinh¹ náh², ti³la³ juanh³² jná¹³
la³ ní² hi³ hlí¹ lieh¹ bíh¹ jná¹³ hnoph², tsá² ná¹lín³
náh² la³jmí¹ lí³ jón³² ná¹, tsá² hno³ ná¹lín³².

15 Qui¹ uá¹ cun³ jmí¹ zian² cun³ quian³ mei²¹
ti³² ñí¹con² hnoph², tsá² má²ta² náh² jái¹³ hi³ ca³tñ¹
Cristo, ti³la³ ha³ tiá² juóun³² ñeh² náh² zian² yáh³;
qui¹ jná¹³ bíh¹ ca³cué³ ná¹ jú¹ chú³² quioh²¹ Dió³²,
hi³ jáun² dá² jná¹³ bíh¹ lín³ ñeh² náh² ca³ti²¹ hi³ nio²
ní² cáun² honh² náh² ñí¹con² Cristo Jesús.

16 Hi³ jáun² né³, hiú² mí²³ jná¹³ ñí¹con² hnoph² hi³
jmóuh¹ náh² la³ cun³ lí³ nóh³² hi³ má²cá²có³² jná¹³
jáun².

17 Cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ má²zein²¹ jná¹³ Timoteo
ñí¹con² hnoph², jan² jón³² jná¹³ ñí¹con² Ti³²Juo¹³ dí²,
tsá² má²ti³² re² lín³² jé¹, tsá² hno³ ná¹lín³². Hí³ bíh¹
lí¹³ cháu³² honh² hnoph² he³ lánh³ rón³² zian² jná¹³
ca³ti²¹ hi³ tanh³² ná¹ ta²¹ Cristo, la³ cun³ rón³² lí³

hi³ qui³ hie² jná¹³ tsáu² la³jí³² cuáh³² táun³ ní¹ tí² ní¹ ngí²³ ná¹.

18 Né³² né³, ma³ jan² hnöh² má²ná¹lín³ náh² tsá² tonh² lín³², qui¹ lí¹ ná¹lín²³ náh² hi³ tiú²uú² ñe¹ jná¹³ hi³ ní¹jie¹ ná¹ hnöh²;

19 ti³la³ jná¹³ hu²¹ tsin³² hi³ ní¹jie¹ ná¹ tia³juí³² ní¹juáh³ hi³ hnió³ Ti³² Juo¹³ dí². Hi³ jáun² má¹jáun² ní¹jie²¹ jná¹³ ha³ cónh³ tí³ hi³ tñ² toh² hí³ jmu³, jun³juáh¹³ jmáh³la³ hi³ tñ² hléh³² yáh³.

20 Qui¹ tsá² má²tionh² jo³cuo² Dió³², jun³juáh¹³ jmáh³la³ ti³ tñ² hléh³² yáh³ tsú², ti³la³ hi³ hniáuh³² quian³² pí³ bíh¹ tsú² uá²jai³².

21 Jáun² né³ ¿he³ hi³ hnáuh² hnöh²? ¿Hí¹ hnáuh² hnöh² hi³ jmu¹ jná¹³ hi³ má¹tsoh¹ náh² honh² ní¹ má¹cá²chó³² jná¹³, ho³ hnáuh² náh² hi³ ní¹jie¹ jná¹³ cun³quionh³ jú¹ re² jú¹ tñ² uá¹, ca³la³ hi³ hnau³ lín³² ná¹?

5

Rá²tsi³² tsú² héih³² ca³tin¹jan² tsá²juón¹

1 Qui¹ má²ca³li³ né¹ jnöh¹ hi³ jan² tsá² ja¹ hnöh² má²ca³jan³ tsá²mi³ diá¹hma³². Hi³ ní² bíh¹ cáun² tso³ hi³ jlánh¹ bí¹ hlah³, hi³ hí¹ ca³la³ tí³ tsá² tiá² Dió³² cuóun³² yáh³ tiá² jmu² la³ ní².

2 ¡Sa³ ná¹jmuh³²í¹ máh³ hnöh² tonh²! ¡Jmí¹ má²hniáuh³² bíh¹ hi³ tianh¹³ náh² hi³ hlah³ nio² honh²! Jáun² hniáuh³² chin¹³ bíh¹ náh² tsá²ñuh² hí³ ja¹ quián¹³, tsá² ca³jmú³ hí³ hi³ hlah³ jáun².

3 Qui¹ uá¹jinh¹ tiá² zenh² jná¹³ hi³ dí¹tsáun² ná¹ ja¹ quián¹³ hnöh², ti³la³ zenh² bíh¹ jná¹³ quionh³

jmí²chí³ quion²¹; má²ca³ra³tsi³² bíh¹ jná¹³ héih³² cha¹³ Ti³² Juo¹³ dí² ní¹con² tsá² ca³jmú³ hí³ tso³, la³juah²¹ dúh¹ hi³ zenh² dí¹tsáun² bíh¹ jná¹³.

4 Hi³ jáun² ní¹ má¹ca³cuú² ca³ngih³² náh² cun³quionh³ héih³² quioh²¹ Jesús Ti³² Juo¹³ dí², hi³ jáun² ja³bí¹ jná¹³ siáh³ zenh² quiúnh¹ hnloh² cun³quionh³ jmí²chí³ quion²¹. Hi³ jáun² má¹jaun², cun³quionh³ pí³ hi³ ho² Jesús Ti³² Juo¹³ dí²

5 hniáuh³² jienh²¹ náh² tsá² hí³ jo³cuo² *Satanás, hi³ jáun² cuí¹ cha³hín³ ngú³ quioh²¹ tsú², jáun² ní¹ má¹jaunh³² Jesús Ti³² Juo¹³ dí² né³, liáu³ bíh¹ jmí²chí³ quioh²¹ tsú².

6 Jáun² né³, tiá² lin¹ zia³² yáh³ he³ ca³ti²¹ hi³ lí¹³ jmúh¹³ hnloh² tonh². ¿Tiá¹ má²ca³niéh² náh² jái¹³ hi³ qui³ juáh²³ jáun² tsáu² la³ lá² dúh¹? “Cú¹pih²¹ tie³ bíh¹ jmu² hi³ lí²³ jueh³² cán¹”.

7 Jáun² né³, ti³ cheih³² hueh³ náh² cán¹ má²jan² tie³ jáun², hi³ jmu² jáun² hlah³, hi³ jáun² lí¹³ náh² la³jmí¹ lí³ cán¹ hngó³² hi³ tiá² tie³ jan², hi³ jmu² tsú² jáun² *hí³ cuú²miih²¹ hi³ cúh² tsú² *Jmí¹híen¹, la³ cun³ qui³ má²lí³ náh². Qui¹ Jmí¹híen¹ quiú¹³ dí² má²lí³ bíh¹ hua³jan²¹; qui¹ Cristo, Tsá² lí³ hí³ *Já¹ziáh² míh¹ ní¹con² Dió³² má²ca³cuen³ hnga² hi³ jún³ ta³ ní¹ Dió³² cun³ní¹ hi³ ca³ta¹ dí².

8 Hi³ jáun² né³, cuí¹ jmú¹³ dí² Jmí¹híen¹ quiú¹³ cun³quionh³ hi³ zian² dí² hi³ jin² dí² ji³ hi³ hu²¹ re² tsí³ dí² ní² siáh³, hi³ lí³ jáun² la³juah²¹ dúh¹ hi³ ná¹cúh²³ dí² hí¹miih²¹ tiá² tie³ jan². Ti³la³ tiá² hniáuh³² yáh³ jmú¹³ dí² cun³quionh³ hi³ la³jmí¹ lái³

dí² jáun² jmí¹tin², hi³ tí² lái³ dí² jáun² tsá² hláih¹
tsá² hon², hi³ lí³ jáun² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² cúh²
hí¹miih²¹ jan² tie³.

9 Quionh³ ní¹ sí² cáun² hi³ ca³zéin³² ná¹ ní¹con²
náh² jáun², ca³juo³ ná¹ hnloh² hi³ tiá² hniáuh³² yáh³
hi³ juónh³² náh² re² quiúnh¹ tsá² juón¹.

10 Jun³juáh¹³ hi³ ca³lí³hnó³² jná¹³ juah²¹ hi³
hú¹tá¹ hi³ quin¹³ náh² tí³ có³² cu³tí³ yáh³ ní¹con²
la³jín³² tsá² zian² hngá¹máh³ lá², tsá² lí¹ jmú² lí¹
tsau³², tsá² hniá¹ hi³ hlá² hi³ ní², tsá² háin², tsá²
má²tsú² má²jónh³² dió³² tsá² láin¹; qui¹ hú¹tá¹
cu³tí³ jmí¹ hniáuh²¹ huen¹³ bíh¹ náh² ní¹ hué²¹ lá²
sá¹jmí¹ hi³ hú¹tá¹ cu³tí³ tiú²uú² hniáuh³² juonh²¹
náh² hí¹ cú¹pih²¹ quiúnh¹ tsá² la³ hí³.

11 Ti³la³ la³ cun³ hi³ ca³lí³hnó³² jná¹³ juah²¹, hi³
tiá² hniáuh³² juonh²¹ náh² re² quiúnh¹ hí¹ jan² tsá²
lí¹ juáh³ hi³ lín³ tsá² reh² bíh¹, hi³ tá¹la³ jáun² né³
lín³ tsú² jan² tsá² juón¹ bíh¹, ho³lá²dá² tsá² lí¹ hen²
tsí³ hi³ hlá² hi³ ní², ho³ tsá² má²tsú² má²jónh³² dió³²
tsá² láin¹, ho³ hi³ tñ² siáh³ jái¹³, ho³ tsá² hen², ho³
hi³ háin² ní² siáh³. Ca³la³ hí¹juáh³ tiá² hniáuh³² yáh³
jmúh¹³ náh² má³² cu³lí²¹ quiúnh¹ tsá² la³ hí³.

12 Qui¹ tiá² ca³tin¹ yáh³ jná¹³ hi³ rá¹tsí³² héih³²
ní¹con² tsá² tiá² Dió³² má²cuóun³². Ti³la³ cun³
ca³tin¹ bíh¹ hnloh² má¹ná¹ hi³ rá¹tsíh³² náh² héih³²
ní¹con² tsá² cuáh³².

13 Qui¹ hnga² bíh¹ Dió³² Tsá² ra³tsí³² héih³²
ní¹con² tsá² tionh² hí³ tí³ cheih³². Cun³ní¹ hi³ jáun²
né³, chin³² náh² tsá² ren² tso³ ní² ja¹ quián¹³.

6

Tsá² reh², tsá² ná¹hniei²¹

1 Hi³ jáun² né³, ní¹juáh³ zian² ma³ jan² hnoph²
ná¹hniei²¹ náh² quiúnh¹ náh² tsá² má²renh² náh²,
¿lánh³ bí¹ rón³² he² máh¹ náh² hi³ cuá¹míh¹ ta²¹
ní¹con² tsá²tan²¹ tsá² tiá² ta²¹ tanh² Dió³², cha³ jmí¹
míh¹³ náh² ní¹con² tsá² joh¹ Dió³²?

2 ¿Hí¹ tiá² má²níh¹ náh² hi³ tsá² joh¹ Dió³² ra³tsi³²
héih³² ní¹con² tsá² zian² hngá¹máh³? Hi³ jáun²
ní¹juáh³ hnoph²la³ rá¹tsih³² héih³² ní¹con² tsá² zian²
hngá¹máh³, hi³ jáun² né³, ¿hí¹ tiá² la³ quinh¹ uá¹
hnoph² jmái¹ hi³ rá¹tsih³² héih³² ca³ti²¹ hi³ pih²¹ la³
ní²?

3 ¿Tiá¹ má²níh¹ hnoph² hi³ hí¹ ca³la³ tí³ ní¹con²
tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² yáh³ rá¹tsi³² dí² héih³²
má¹jáun²? Hi³ ní¹juáh³ tu³ bí¹ hi³ jáun² yáh³ ca³ta¹
dí² jmú¹³, jtiá¹³ bíh¹ tiá³ tiá² ca³ta¹ dí² má¹ré¹³
uu³mí²tsi³² hi³ zia³² tá¹la³ ziáun² dí² ní¹ hué²¹ lá²!

4 Jáun² né³, ní¹juáh³ hnoph² la³ ná¹hniei²¹ náh²
quiúnh¹ tsá²ján²tsá²ján², ¿ha³bí¹lánh³rón³²chah³²
náh² honh² hi³ cuá¹míh¹ ta²¹ ní¹con² tsá² tiá² hi³
lín³ hí¹ cáun² hi³ ca³tin¹ cuáh³²?

5 Hi³ ní² jáñ¹ tson² juah³² jná¹³ hi³ jáun² lí³ hinh¹
náh². ¿Hí¹ hí¹ jan² máh³ tiá² hin² zian² ja¹ quián¹³
hnoph² tsá² quia³lín³ jmí¹ tsí³ hi³ jmí¹ lí¹³ cah¹³
jmái¹ hi³ ma³re² uu³mí²tsi³² hi³ zia³² ja¹ quioh²¹
tsá² rainh²¹?

6 Hi³ jáun² jsa³ tsá²ján² tsá²ján² bíh¹ hnoph²
cua³cháh¹tsáu¹³ renh² ta³ ní¹ tsá²tan²¹ tsá² tiá² ta²¹
tanh² Dió³²!

7 Cun³quionh³ hi³ ná¹tú² ná¹hnái²³ náh² ní² tsá²ján² tsá²ján² ní¹con² tsá²tan²¹, má²já²hín³ bí¹ náh² hi³ jmi¹ lí¹³ zian² náh² la³ cun³ zian² tsá² lí³ jon² Dió³². Quí¹ ¿he³ láih³² tiá² ti³ tion²³ náh² honh² ca³ti²¹ hi³ hlah³? ¿He³ láih³² tiá² ti³ cáun² lí¹ hen²³ náh² hi³ han³ tsú² hi³ quián¹³?

8 Ti³la³ hnöh² dá² ti³ mí²jéin³² bíh¹ ná¹jmuh³², hi³ ná¹jmú² ná¹cuóh²³ náh² hi³ hlah³, ji³ hí¹ ca³la³ ti³ hi³ quioh²¹ tsá² má² renh² yáh³ náh² ná¹hainh³².

9 ¿Há¹ tiá² má²ñíh¹ hnöh² hi³ tiá² héinh¹³ yáh³ tsá² jmu² hi³ hlah³ ní¹ cuá¹quien² Dió³²? Ha³ lí² lí¹ cui¹ lí³can² hnöh², qui¹ tiá² hñu³mi³cuú² héinh¹³ yáh³ tsá² juón¹, sa³jun³tsá² má²tsú² má²jónh³² dió³² tsá² láin¹, sa³jun³tsá² liéinh³² ní²cuo² tsáu², sa³jun³tsá² lí¹ jmu² lí¹ tsau³² má²tún² hmóu³² tsá³mi³ ho³ má²tún² hmóu³² tsá²ñuh².

10 Sa³jun³tsá² háin² yáh³ héinh¹³, sa³jun³tsá² lí¹ hen² tsí³ hi³ hlá² hi³ ní², ho³ tsá² hen², tsá² lí¹ tin² jái¹³, hi³ sa³jun³tsá² han² cun³quionh³ jú¹ tí¹jái² yáh³ héinh¹³ ní¹ cuá¹quien² Dió³².

11 La³ ní² bíh¹ jmi¹ lí³ ma³ jan² hnöh²; ti³la³ ta³né³² má¹ná¹, má²ca³li³ jin² bíh¹ náh², hi³ jáun² má²tionh² náh² ná¹chan¹ ní¹con² Dió³², ji³ hi³ má²ca³li³ chun¹ náh² siáh³ ta³ ní¹ Dió³² cun³quionh³ tá¹³ Jesucristo Ti³²Juo¹³dí², ji³ cun³quionh³ Jmi²chí³ joh¹ Dió³²Juo¹³dí² ní² siáh³.

Hniáuh³² hi³ ná¹chan¹ tsú² tá¹jan²

12 Jáun² né³, zian² tsá² juáh³ la³ lá²: “Zia³² bíh¹ jái¹³ hi³ jmu¹ jná¹³ lí³ua³ cáun² hi³ ja³² tsin³² jná¹³ jmu¹”. Tson² bíh¹ cu³ti³ jái¹³ ní², ti³la³ jun³juáh¹³

la³ji³² yáh³ hi³ jáun² zia³² ñí¹ jmu³ ta²¹. Ján³, cáun² lí¹³ bíh¹ jmu³ tsú² la³ cun³ hi³ hnió³, tì³la³ tiá² hniáuh³² yáh³ cué³² tsú² jái¹³ ñí¹con² hnga² hi³ jmu³ hi³ jáun², qui¹ jáun² tiá² lí¹³ zian² tsú² la³juah²¹ dúh¹ jan² *tsá² má²dí¹hláh¹ ñí¹con² la³ji³² hi³ ja³² jáun² tsí³ tsú².

¹³ Hi³ zian² tsá² siáh³ juáh³ siáh³ la³ lá²: “Má³² dá² tsa³hi³² héin¹ bíh¹ tsú², qui¹ qui³ cónh³ héin¹ tsú² lí³ cáun² ñí¹ quioh²¹ má³² bíh¹”. Tson² bíh¹ jái¹³ ní², tì³la³ chau²¹ bíh¹ jmái¹ hi³ Dió³² hin³ tá¹ tun³ ñí¹ hi³ ní². Tì³la³ tiá² tson² yáh³ hi³ tá¹³ ngú³ quioh²¹ tsú² lí³ jmáh³la³ hi³ lí¹ jmu³ lí¹ tsó²¹; qui¹ hi³ má¹con²¹ Ti³² Juo¹³ bíh¹ dí² ziáun² dí² dí¹ngú³, hi³ Ti³² Juo¹³ dí² né³ ma³cón³² siáh³ ngú³ quiú¹³ dí².

¹⁴ Hi³ jáun² né³, la³jmí¹ ca³jmú³ Dió³² hi³ ca³jenh¹³ Ti³² Juo¹³ dí², la³ jáun² bíh¹ jmu³ tsú² siáh³ hi³ jenh¹³ dí² uá²jaí³² cun³quionh³ pí³ quioh²¹.

¹⁵ ¿Tiá¹ má²ñíh¹ hnöh² dúh¹, hi³ ma³ quin³² ma³ jan³² hnöh² ná¹lín³ náh² zeih²¹ cuo² zeih²¹ ta³ Cristo? Jáun² né³, ¿hi¹ lí¹³ cán¹³ jná¹³ hi³ jáun² quioh²¹ Cristo hi³ cunh²¹ jná¹³ quionh³ jan² tsá²mi³ hláh¹? ¡Tiá² jáun² yáh³!

¹⁶ ¿Há¹ tiá² má²ñíh¹ hnöh² hi³ ní¹juáh³ jan² tsá²ñuh² ca³tiáh³ quionh³ jan² tsá²mi³ hláh¹ la³ hí³, jáun² tá¹ gon³ bíh¹ tsú² má²lín³ la³juah²¹ dúh¹ jan² tsáu²? Qui¹ ñí¹ Sí² rá¹juáh³ la³ lá²: “Tá¹ gon³ tsú² lín¹³ la³juah²¹ dúh¹ jan² tsáu²”.

¹⁷ Tì³la³ jan² tsá² má²ca³cunh³ quionh³ Ti³² Juo¹³ dí² né³, tán¹ gon³ bíh¹ tsú² má²lín¹³ la³juah²¹ dúh¹ jan² tsáu² ca³ti²¹ jmi²chí³.

18 Hi³ jáun² né³, ti³ có³² tianh³ náh² ca³ti²¹ hi³ jmu² tsú² jáun² juón¹. Qui¹ li³ua³ cáun² tso³ siáh³ hi³ jmu² tsáu², jun³juáh¹³ má²hliah²³ tsú² ngú³ quioh²¹ hnga² yáh³; ti³la³ ní¹juáh³ tsá² lí¹ jmú² lí¹ tsau³² quionh³ jan² tsá² juón¹ má¹ná¹, hú¹tá¹ cu³ti³ má²hliah²³ ngú³ quioh²¹ hnga² bíh¹ tsú² jaun³².

19 Qui¹ ma³ quin³² ma³ jan³² bíh¹ hnöh² má²ná¹lin³ náh² hñú³ híen¹ quioh²¹ Jmí²chí³ Chun¹ hi³ má²ca³cuen³ Dió³² ní¹con² náh², hi³ jáun² Jmí²chí³ Chun¹ hí³ má²cuá³ hñu³ honh² náh². Ha³ tiú²uú² quián¹³ yáh³ hnöh² hmóu³² cuá² tanh¹,

20 quí¹ tsá² má²ná¹hlánh¹ bíh¹ hnöh² hi³ ca³lau³ Dió³². Cun³ní¹ hi³ jáun² bíh¹ hniáuh³² má¹quien¹³ náh² Dió³² cun³quionh³ cuá² tanh¹, [ji³ cun³quionh³ jmí²chí³ quián¹³ náh² ní² siáh³, quí¹ tá¹ tun³ ní¹ bíh¹ hi³ ní² má²ca³tin¹ Dió³²].

7

Hlí² liéinh³² tsú² tsá² hnió³ jéinh³² cuo²

1 Jáun² né³, né³² má²nga¹ jná¹³ la³ cun³ jái¹³ hi³ ca³ngah³ hnöh² jáun² cun³quionh³ sí². Ti³ chu²¹ bíh¹ ní¹juáh³ hi³ tiá² jéinh³² tsá²ñuh² cuo²;

2 ti³la³ cun³ní¹ hi³ lí¹³ já³² tsí³ tsú² hi³ lí¹ jmu³ lí¹ tsó²¹ bíh¹, hi³ jáun² ma³ quin³² ma³ jan³² tsá²ñuh² hniáuh³² zian² ní²cuo², hi³ ma³ quin³² ma³ jan³² siáh³ tsá²mi³ hniáuh³² zian² siáh³ ní²cuo².

3 Hi³ jáun² tsá²mi³ tsá²ñuh² bíh¹ ca³tin¹ ma³hiún² tsí³ tsá²ján² tsá²ján² la³ cun³ hi³ qui³ ca³tin¹ tsá² má²ca³jenh² cuo².

4 Qui¹ jun³juáh¹³ quioh²¹ hnga² yáh³ tsá²mi³ cuá² ta³, qui¹ ca³tin¹ ji³ tsá²ñuh² ñí²cuo² bíh¹ tsú² jaun³². Ja³bí¹ la³ jáun² bí¹ siáh³ uá²jai³² tsá²ñuh², jun³juáh¹³ quioh²¹ hnga² yáh³ tsú² cuá² ta³, qui¹ hi³ ca³tin¹ ji³ tsá²mi³ ñí²cuo² bíh¹ tsú² siáh³.

5 Ha³ lí² ma³zian¹³ náh² ñí¹con² tsá²ján² tsá²ján² ní¹juáh³ ta³ tiá² má²lí²jmu³ náh² jái¹³ cá²re² hi³ tianh¹³ náh² ma³ quin³² tun³ hni³² jmái¹ tá¹la³ tianh¹³ náh² ná¹chan¹ hi³ lienh¹ náh² Dió³². Má¹lí³² jáun² né³ tianh³ náh² siáh³ cu³tsa³²; qui¹ ní¹juáh³ ní² lí¹ tiá² ca³quinh¹ náh² jmái¹ hi³ tion¹³ náh² honh², hi³ jáun² *Satanás jmu³ hi³ tánh³² náh² tso³.

6 Cun³ ti³ lí¹ cué²³ jái¹³ bíh¹ jná¹³, jun³juáh¹³ hi³ jmu² jná¹³ héih³² yáh³.

7 Qui¹ jná¹³ ti³ jlánh¹ bíh¹ jmí¹ hiún² tsín³² sá¹jmí¹ hi³ la³jín³² tsáu² ma³zian² la³jmí¹ lín³ jná¹³ dúh¹; ti³la³ Dió³² bíh¹ má²ca³cuéh³ ma³ quin³² ma³ jan³² tsáu² ma³ cá² ñí¹ pí³ quioh²¹, uá¹ hi³ ní² uá¹ hi³ cáun².

8 Jáun² tsá² tiá² cuo² má²jenh², ji³tsá²mi³ hnái³ ní² juo³ jná¹³ jái¹³ lá²: Hi³ ti³ jlánh¹ bíh¹ chú³² ní¹juáh³ hi³ tiá² jéinh³² tsú² cuo², la³jmí¹ ngí²³ lá² jná¹³.

9 Ti³la³ ní¹juáh³ tiá² tioh²¹ yáh³ tsú² hi³ tion³ tsí³, cuí¹ jéinh²¹ tsú² cù²jueh³² cuo², qui¹ ti³ re² bíh¹ hi³ jéinh³² tsú² cuo² cha³ jmí¹ zian² tsú² hi³ dí¹quiaunh²¹ tsí³ jan² ñí²cuo².

10 Ti³la³ ñí¹con² tsá² má²ca³jenh² cuo² né³, jmu² jná¹³ héih³² hi³ tsá²mi³ tiá² hniáuh³² tun³ tsá²ñuh² ñí²cuo². Jun³juáh¹³ quion²¹ jná¹³ yáh³ héih³² lá², qui¹ hi³ quioh²¹ Ti³² Juo¹³ bíh¹ dí².

11 Ti³la³ ní¹juáh³ ní² lí¹ ca³tun³ tsá²mi³ tsá²ñuh² ní²cuo², jáun² tsá²mi³ hí³ tiú²uú² hniáuh³² yáh³ jéinh³² cuo² quionh³ jan² tsá² siáh³, ho³lá²dá² cóñ³² bíh¹ tsú² cú²juéh³² tsá²ñuh² ní²cuo². Ja³bí¹ la³ jáun² tsá²ñuh² siáh³, tiá² hniáuh³² yáh³ tun³ tsú² tsá²mi³ ní²cuo².

12 Tsá² ní¹ hná¹ ní² né³ juo³ jná¹³ cáun² hi³ len³ ná¹ huen², jun³juáh¹³ uú² lí³ héih³² quioh²¹ Ti³² Juo¹³ yáh³ dí²: Hi³ ní¹juáh³ jan² tsá² reh² dí² zian² tsá²mi³ ní²cuo², jan²tsá²tiá²ta²¹má²tanh²Dió³², hi³ jáun²tsá²mi³hí³né³, cáun²hiún²bíh¹tsí³hi³tionh² la³má²tionh²jáun²quionh³tsá²reh²hí³, hi³jáun²tiá²ca³tin¹yáh³tsú²hi³tun³tsá²mi³hí³.

13 Hi³ ní¹juáh³ zian² jan² tsá²mi³ reh² dí² hi³ tiá² ta²¹má²tanh²Dió³²tsá²ñuh² ní²cuo², ti³la³tsá²ñuh² hí³né³, cáun²hiún²bíh¹tsí³hi³tionh²quionh³tsá²mi³reh²dí²hí³, jáun²tiá²lí¹³yáh³tun³tsá²mi³hí³tsá²ñuh².

14 Hi³ jáun²tsá²ñuh²tsá²tiá²ta²¹má²tanh²Dió³²má²cuá¹chan¹bíh¹ní¹con²Dió³²cun³ní¹hi³hiún²tsí³hi³tionh²la³má²tionh²jáun²quionh³tsá²mi³ní²cuo², tsá²má²tanh²hí³ta²¹Dió³²; ja³bí¹tsá²mi³tsá²tiá²má²tanh²ta²¹Dió³²siáh³má²cuá¹chan¹bíh¹ní¹con²Dió³²cun³ní¹hi³hiún²tsí³cuá³la³má²cuá³jáun²quionh³tsá²ñuh²ní²cuo², tsá²má²tanh²hí³ta²¹Dió³². Sá¹jmi¹tiá²tson²la³ní²dúh¹, jáun²jónh³²náh²jmi¹má²lín³la³jmi¹lín³jón²zíh¹tsá²tiá²ta²¹tanh²Dió³²bíh¹; ti³la³la³lí³ní²má¹na²¹, ná¹chan¹bíh¹jónh³²náh²ní¹con²Dió³².

15 Ti³la³ ní¹juáh³ tsá²ñuh² ho³ tsá²mi³ tsá² tiá² ta²¹má²tanh²Dió³²hnió³tsáun³quionh³ní²cuo²,

jáun² cáun² cuí¹ tsáun¹³ yáh³ tsú². Qui¹ jun³juáh¹³ hniáuh³² ma³zian² tsá² tanh² ta²¹ Dió³² quionh³ ní²cuo² ca³la³ hi³ chí¹tson³ yáh³ ní¹juáh³ tiá² la³ hnió³ yáh³ tsá² tiá² má²tanh² hí³ ta²¹ Dió³², uá¹ hi³ tsá²mi³ uá¹ hi³ tsá²ñuh², qui¹ Dió³² dá² ca³te³ hi³ ma³zian² tsú² re² tñ² bíh¹.

¹⁶ Qui¹ ¿lánh³ yáh³ rón³² níh¹ hnú² tsá²mi³, hi³ ní¹juáh³ lí¹³ lion¹ nú² tsá²ñuh² ní²cuoh²? Hi³ hnú² né³ tsá²ñuh², ¿lánh³ yáh³ rón³² níh¹ hnú² hi³ ní¹juáh³ lí¹³ lion¹ nú² tsá²mi³ ní²cuoh²?

¹⁷ Hi³ jáun² dá² cuí¹ lí³ lánh³ lí³ bíh¹, ma³ quin³² ma³ jan³² bíh¹ tsáu² hniáuh³² ma³zian² la³ cun³ lí³ pí³ hi³ má²ca³cué³ Ti³² Juo¹³ dí², rón³² la³ cun³ qui³ lí³ tsú²jmí¹ ca³te³ jáun² Dió³². La³ ní² bíh¹ lí³ héih³² hi³ jmu² jná¹³ ní¹con² ca³la³ jí³² cuáh³².

¹⁸ Jáun² ní¹juáh³ Dió³² ca³teh³ jan² tsá² *má²tú¹ chí² láu² hná¹³ ní¹ zian², cuí¹ lí³ tsú² la³ má²lí³ jáun²; hi³ ní¹juáh³ ca³teh³ Dió³² jan² tsá² tiá² má²já²tú¹ quioh²¹ né³, tiá² lin¹ lí³ hniáuh³² yáh³ hi³ jmu³ tsú² la³ jáun² quioh²¹ hnga².

¹⁹ Tiá² hi³ jmu² hí¹ cáun² yáh³ ní¹juáh³ hi³ quian³² ho³ tiá² quian³² tsú² li²¹ jáun²; la³ cun³ hi³ jlánh¹ quien² hi³ ma³tí³² tsú² héih³² quioh²¹ Dió³² bíh¹.

²⁰ Ma³ quin³² ma³ jan³² bíh¹ tsáu² hniáuh³² zian² la³ cun³ qui³ zian² jmí¹ ca³te³ Dió³².

²¹ Ní¹juáh³ hi³ jmí¹ má²lí³ nú² *tsá² má²dí¹hlánh¹ joh¹ tsáu² jmí¹ ca³te³ Dió³², ha³ lí² jmú² hi³³² honh² hi³ jáun²; jí³²la³ ní¹juáh³ hi³ zia³² jái¹³ hi³ lí³ lí¹³ liáun³ nú² jú¹ re² bíh¹, jáun² ti³ re² jmu³ la³ jáun².

22 Quí¹ tsá² má²lín³ tsá² má²dí¹hlánh¹ jmí¹ ca³te³ Dió³² hi³ tanh¹³ tsú² ta²¹ Ti³² Juo¹³ dí², ta³né³² má²lín³ tsú² tsá² má²ca³liáun³ bíh¹, hi³ jáun² má²jmu³ tsú² tá¹³ Ti³² Juo¹³ dí². La³ jáun² bíh¹ lí³ siáh³ ñí¹con² tsá² jmí¹ zian² hi³ ca³tin¹ hnga² jmí¹ ca³li³tén¹, hi³ ta³né³² né³ má²lín³ tsú² tsá² má²dí¹hlánh¹ joh¹ Cristo bíh¹.

23 Dió³² má²ca³lau³ hnöh² cun³quionh³ cáun² hmah²¹ hmuh²¹ lín²¹; ha³ lí²uú² lí¹ hen³ náh² hi³ tsá²mí³cuóun² jmu³ hi³ lín¹³ náh² tsá² má²dí¹hlánh¹ joh¹.

24 Hi³ jáun² né³ reh², ma³ quin³² ma³ jan³² hnöh² hniáuh³² tionh² náh² ñí¹ ta³ ñí¹ Dió³² la³ cun³ rón³² lín³ náh² jmí¹ ca³te³ tsú².

25 Hi³ ngaih³² hnöh² jáun² hi³ ca³tin¹ tsá² tiá² má²ca³jenh² cuo² né³, tiá² zia³² yáh³ cáun² héih³² quioh²¹ Ti³² Juo¹³ dí² hi³ hú¹tá¹ ca³tin¹ tsá² la³ hí³. Ti³la³, cué¹³ jná¹³ jái¹³ quion²¹ la³ cun³ hi³ len³ ná¹ huen², hi³ jáun² hnöh² né³ lí¹³ cháh¹³ cáun² honh² ca³ti²¹ jái¹³ lá², qui¹ jná¹³ dá² lín³ ná¹ jan² tsá² lí¹³ háih¹³ náh² honh² ñí¹con² cun³ñí¹ hi³ ca³ja³ mií³ tsí³ hnga² Ti³² Juo¹³ dí².

26 Hi³ jáun² né³, cun³ñí¹ hi³ jlánh¹ huáh² tsí³ jmái¹ hi³ ziáun² dí² lá² ta³né³², jáun² jná¹³ len³ hi³ ti³ re² bíh¹ zian² tsú² la³ cun³ qui³ má²zian² ta³né³².

27 Ní¹juáh³ hi³ má²jenh² cuonh² hnú², tiá² hniáuh³² yáh³ tsáun³ náh²; hi³ ní¹juáh³ tiá² hin² má²nio³ nú² jái¹³ quiúnh¹ né³, ha³ lí² hnäh³ tsá²mí³.

28 Ti³la³ ní¹juáh³ hi³ ca³jenh² cuonh² nú² né³, jun³juáh¹³ jmuh³² tso³ yáh³ hnú² la³ jáun²; hi³

ni¹juáh³ jan² tsá¹mái¹³ ca³jéinh³² cuo², jun³juáh¹³ jmu² tso³ yáh³ tsú² siáh³ la³ jáun². Ti³la³ tsá² jéinh³² hí³ cuo² má¹ná¹, li³ zian² uu³mí²tsí³² bíh¹ ní¹ hué²¹ lá², hi³ jáun² jná¹³ né³ jmí¹ hnó²¹ hi³ tiá² li³ zia³² uu³mí²tsí³² jáun² quioh²¹ tsú².

29 Reh², sá¹ní² niéi² hnloh² jái¹³ lá² quion²¹ jná¹³: Cú¹pih²¹ jmái¹ bíh¹ jéi³²í¹ zia³² quiú¹³ dí². Hi³ jáun² né³² ti³ chí¹ján³, tsá²ñuh² tsá² má²ca³jenh² cuo² hniáuh³² ma³zian² la³jmí¹ lí³ hi³ tiá² ní²cuo² zian²,

30 tsá² ná¹ho² ná¹jngih² hniáuh³² jmu³ la³jmí¹ lí³ hi³ tiá² hlah³ nio² bíh¹ tsí³, hi³ ní¹juáh³tsá² ná¹hiún² tsí³ né³, hniáuh³² jmu³ tsú² la³jmí¹ lí³ hi³ tiá² hiún² bíh¹ tsí³, hi³ tsá² zia³² hi³ la³² né³, hniáuh³² ma³zian² tsú² la³jmí¹ lí³ hi³ tiá² quioh²¹ bíh¹ tsú² hi³ lí²liá³² jáun².

31 Hi³ ní¹juáh³ tsá² jmúh³² ta²¹ hi³ zia³² ní¹ hué²¹ lá², hniáuh³² jmu³ tsú² la³jmí¹ lí³ hi³ tiá² lin¹ ta²¹ lí²jmúh³² bíh¹ tsú²; quí¹ hngá¹máh³ hi³ néh³² dí² lá² há¹ ngá¹³ bíh¹.

32 Quí¹ jná¹³ hnó³² hi³ tiá² hi³ zia³² hi³ lí¹³ lí³ hí³² honh² náh². Ní¹juáh³ jan² tsá² tsá¹ñú¹ tiá² cuo² má²jenh², tsá² la³ hí³ hen² tsí³ jmáh³la³ ní¹con² Ti³² Juo¹³ bíh¹ dí², ji³ he³ lánh³ rón³² lí¹³ ma³hiún² tsú² tsí³ Ti³² Juo¹³ dí²;

33 ti³la³ ní¹juáh³ má²ca³jenh² cuo² tsú² né³, ca³ti²¹ hi³ zia³² ní¹ hué²¹ lá² bíh¹ má²hi³² tsí³ tsú², ji³ he³ lánh³ rón³² lí¹³ ma³hiún² tsú² tsí³ tsá²mi³ ní²cuo² ní² siáh³,

34 hi³ jáun² tá¹ tun³ jo²¹ bíh¹ ní¹ má²hi³² tsí³ tsú²

lí¹³. Ja³bí¹ zia³² siáh³ hi³ za² ní¹con² tsá²mi³ tsá² má²jenh² cuo² quionh³ tsá²mi³ tiá² cuo² má²jenh². Qui¹ tsá² tiá² cuo² má²jenh² hen² tsí³ jmáh³la³ ní¹con² Ti³² Juo¹³ bíh¹ dí², hi³ hnió³ tsú² hi³ lí¹³ cuá¹chan¹ ní¹con² Dió³² tá¹ jan², la³ má²quionh³ siáh³ jmi²chí³ quioh²¹ tsú²; ti³la³ tsá²mi³ má²jenh² cuo² né³ hi³² tsí³ ca³ti²¹ hi³ zia³² ní¹ hué²¹ lá², ji³ he³ lánh³ ma³hiún² siáh³ tsí³ tsá²ñuh² ní²cuo² ní² siáh³.

35 Juanh³² jná¹³ jái¹³ ní² ca³ti²¹ hi³ chú³² quián¹³ hmóu³² bíh¹ náh², jun³juáh¹³ hi³ qui² jna²³ jná¹³ juí³² quián¹³ yáh³ hnöh². Qui¹ jná¹³ hnó³² hi³ hnöh² tianh¹³ náh² re² la³ cun³ ca³ti²¹ bíh¹, hi³ má¹con²¹ náh² Ti³² Juo¹³ dí² hi³ hí¹ cáun² tiá² hi³ chí¹cuú² chí¹jnái²³.

36 Hi³ jáun² né³, hi³ ca³tin¹ tsá² má²lieih²¹, tsá² zian² tsá¹mái¹³ jon², ní¹juáh³ tsá² hí³ lín²³ hi³ ti³ re² jéinh³² cuo² tsá²mi³ jon², qui¹hlíá² má²tsá²li³hún¹ bíh¹ tsí³ jon² tsú², hi³ má²ca³lín¹³ tsú² siáh³ hi³ hi³ ní² bíh¹ ti³ quien², jáun² cuí¹ jmu¹ tsú² la³ cun³ hi³ lín²³ tsú² chu²¹; lí¹³ bíh¹ jéinh³² tsú² cuo² jon², qui¹ jun³juáh¹³ tso³ yáh³ jaun³².

37 Ti³la³ ní¹juáh³ zian² tsá² lín²³ hi³ tiá² lin¹ li³ hniáuh³² yáh³ hi³ jéinh³² tsú² cuo² tsá¹mái¹³ jon², hi³ tiá³ bíh¹ nio² tsí³ tsú² la³ cun³ hi³ lín²³, hi³ tiá² jéinh³² cuo² jon², re² bí¹ siáh³ jmu² tsá² la³ hí³.

38 Hi³ jáun² né³, ní¹juáh³ tsá² jéinh³² cuo² tsá²mi³ jon², re² bíh¹ jmu² tsú²; hi³ ní¹juáh³ tsá² tiá² jéinh³² cuo² jon² né³, ti³jlánh¹ bíh¹ re² jmu² tsá² la³ hí³.

39 Hi³ ca³tin¹ tsá²mi³ tsá² má²jenh² cuo² né³, liei²¹ jmu² héih³² hi³ ca³tin¹ tsú² tiánh³ la³ má²tionh²

jáun² quionh³ ní²cuo² tá¹la³ zian² tsá²ñuh²; ti³la³
 ní¹ má¹jun² tsá²ñuh² né³, má²lí¹³ bíh¹ jéinh³² siáh³
 tsá²mi³ hí³ cuo² quionh³ li³ua³ jan² tsá² hnio³, ti³la³
 hniáh³² jan² tsá²ñuh² tsá² má²tanh² ta²¹ Dió³² bíh¹
 má¹na²¹.

⁴⁰ Ti³la³ ti³ jlánh¹ bíh¹ chú³² quioh²¹ tsá²mi³ hí³
 lí¹³ ní¹juáh³ hi³ tiú²uú² ca³jéinh³² cuo². Hi³ ní² bíh¹
 cáun² hi³ len³ jná¹³ huen², hi³ jná¹³ né³ len³ hi³
 hléh²³ ná¹ la³ cun³ hi³ ti³² tsí³ Jmí²chí³ joh¹ Dió³².

8

*Má³² hi³ cha³² tsú² ná¹chan¹ quioh²¹ dió³² tsá²
 láin¹*

¹ Né³² né³, cuí¹ má¹ré¹³ jná¹³ jái¹³ hi³ ngaih³²
 hnoph² jáun² ca³ti²¹ ngú³ quioh²¹ jáh³ hi³ jngih² tsú²
 ní¹con² dió³² tsá² láin¹. Cun³ né¹ bíh¹ dí²hi³ la³jái³²
 dí² zia³² hi³ há² ngí²³ dí², ti³la³ háinh¹³ jmú¹³ dí²
 tonh² ca³ti²¹ hi³ má²há² má²ngí²³ dí² jáun². Ti³la³
 ní¹juáh³ hi³ ná¹hnáu³ dí² má¹ná¹, hi³ ní² bíh¹ jmu²
 hi³ má²tsá²lí³hún¹ tsí³ dí² ní¹con² Dió³².

² Jáun² ní¹juáh³ zian² tsá² lín²³ hi³ ca³hia³
 ca³táunh³ lín³², cun³quionh³ la³ jáun² lí²lin¹ hi³
 tiá² hi³ ní³² hí¹ cáun² bíh¹ tsú² la³ cun³ hi³ jmi¹
 ca³ti²¹ ní³².

³ Ti³la³ ní¹juáh³ jan² tsá² hnio³ Dió³² né³,
 má²cuóun³² bíh¹ Dió³² tsá² hí³.

⁴ Hi³ jáun² né³, ca³ti²¹ hi³ cíh² tsú² ngú³ quioh²¹
 jáh³ hi³ má²lí²jngih³ tsú² ní¹con² dió³² tsá² láin¹,
 qui³ cónh³ má²né¹ bíh¹ dí² hi³ dió³² tsá² láin¹
 hí³, hí¹ jan² yáh³ tiá² lí³ nóh³² quioh²¹ Dió³² Tsá²
 juú²tsáun², quí¹ jí³²la³ jan² tán¹ bíh¹ Dió³² zian².

5 Qui¹ uá¹jinh¹ zia³² hliáun³ lín³² hi³ téh²³ tsú² dió³² hñu³mi³cuú² ji³ ñí¹ hué²¹ lá² ní² siáh³, hi³ tson² bíh¹ cu³ti³ zia³² bíh¹ hliáun³ lín³² hi³ lí¹ téh²³ tsáu² dió³² ji³ juo¹³ tsú² ní² siáh³,

6 ti³la³ hi³ ca³ta¹ jnöh¹ má¹ná¹, jan² tán¹ bíh¹ Dió³² Jméi² dí² zian². Jméi² dí²hi³ bíh¹ Tsá² ca³jmú³ ca³la³ ji³² hi³ zia³², hi³ jáun² jnöh¹ né³ ziáun² hi³ ca³tin¹ hi³ bíh¹. Jan² tán¹ bíh¹ Juo¹³ dí² zian², Jesús Tsá² lín³ hi³ Cristo yáh³. Hi³ cun³quionh³ hi³ bíh¹ ca³li³ zia³² ca³la³ ji³² hi³ zia³², hi³ la³ ji³ jnöh¹ siáh³ uá²ja³².

7 Ti³la³ tiá² la³jín³² tsáu² má²ca³ngf¹³ yáh³ hi³ ní². Qui¹ zian² tsá² jlánh¹ jmí¹ má²tan² hi³ má²tsú² má²jónh³² dió³² tsá² láin¹, hi³ tsá² hi³ né³ cáun² lín²³ la³ má²lín²³ jáun² bíh¹ hi³ hú¹tá¹ má²ca³l³quioh²¹ dió³² tsá² láin¹ bíh¹ ngú³ hi³ cuá¹cuh² tsú² jáun². Hi³ cun³ñí¹ hi³ tiá² má²no² tiá³ tsí³ tsú² né³, jáun² bíh¹ cáun² lí¹ cha³² tso³ jmí¹ tsí³ tsú² hi³ lín²³ hi³ má²ca³hliáh² cun³ñí¹ hi³ má²l²cuh³ ngú³ hi³ má²ta³no¹ ñí¹con² dió³² tsá² láin¹ hi³.

8 Ti³la³ jun³juáh¹³ cun³quionh³ má³² hi³ cuh²³ yáh³ dí² lí¹³ tá¹zanh¹ dí² re² ta³ ñí¹ Dió³² má¹ná¹. Qui¹ sa³jun³ li³ hláih¹ yáh³ dí² ñí¹juáh³ hi³ tiá² cuh¹³, hi³ sa³jun³ li³ chun¹ yáh³ dí² ñí¹juáh³ hi³ lí²cuh¹³.

9 Ti³la³ hua³hín¹³ náh² jmu³, qui¹ ní² lí¹ ca³jmuh³ náh² hi³ tánh³² tso³ jan² tsá² tiá² má²pin³ tsí³ cun³quionh³ hi³ cuh¹³ náh² lí³ua³ cáun² hi³ ti³² honh² náh² hmóu³².

10 Cui¹ jmú¹³ jái¹³: Ní¹juáh³ hnú² tsá² má²ñíh¹ hi³ ní², la³ ca³ñíh³ hi³ jmúh¹³ má³² cáun² ñí¹ ca³tin¹

dió³² tsá² láin¹, hi³ ní¹juáh³ tá¹la³ jáun² né³ la³ ca³jíe³² jan² tsá² reh² tsá² tiá² má²pin³ tsí³ hi³ ñlh³ hnú² ñí¹ jáun², jáun² ja³bí¹ tsá² reh² hí³ lí¹³ já³² tsí³ hi³ cuh³ má³² má²lí³cué³² tsú² ñí¹con² dió³² tsá² láin¹.

11 Hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ lí³, hi³ cun³quionh³ hi³ jlánh¹ ñlh¹ jáun² bíh¹ hnú² má²jmuh³² nú² hi³ tsa³hín³ renh² nú² tsá² tiá² má²pin³ tsí³, tsá² ca³jun³ hí³ Cristo hi³ ca³tín¹ uá²jaí³².

12 Jáun² la³ ní² bíh¹ má²jmuh³² hnöh² tso³ ñí¹con² hnga² Cristo, cun³quionh³ hi³ jmuh³² náh² tso³ ñí¹con² renh² ní¹ má¹ca³hliah²¹ náh² tsí³ tsá² tiá² má²pin³ tsí³.

13 Cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹, ní¹juáh³ jná¹³ la³ jmu² hi³ tanh³² renh² ná¹ tso³ cun³quionh³ má³² hi³ cuh³² ná¹, tí³ jlánh¹ bíh¹ quien² hi³ hí¹ cónh³ tiú²uú² cuh²¹ jná¹³ ngú³ la³ jáun², qui¹ ní² lí¹ ca³jmú³² jná¹³ hi³ tánh³² renh² ná¹ tso³.

9

La³ cun³ hi³ ca³tin¹ tsá² lí³ tí³² tsá² quian³² jé¹
Dió³²

1 Né³² né³, ¿tiá¹ la³ zian² jná¹³ hi³ ca³tin¹ huen² dúh¹? ¿Haun¹³ juáh¹³ lí³ jná¹³ jan² *tí³² tsá² quian³² jé¹ Dió³² dúh¹? Quí¹ jná¹³ má²ca³jen¹ ná¹ Jesús Ti³² Juo¹³ dí², hi³ cun³quionh³ hnöh² bíh¹ má²lin¹ ta²¹ quion²¹ jná¹³ hi³ má²cá²jmú³² ná¹ quioh²¹ Ti³² Juo¹³ dí².

2 Uá¹jinh¹ zian² tsá² tiá² hnió³ tónh³² ta²¹ hi³ jná¹³ lí³ ná¹ tí³² tsá² quian³² jé¹ Dió³², tí³la³ ñí¹con² hnöh² má¹ná¹, lí³ bíh¹ jná¹³; qui¹ cun³quionh³ hi³

lín³ hnloh² ní² tsá² tanh² ta²¹ Ti³² Juo¹³ bíh¹ dí²
má²lí²lin¹ hi³ tson² bíh¹ cu³tí³ líñ³ jná¹³ ti³² tsá²
quian³² jë¹ Dió³².

3 La³ lá² bíh¹ nga² jná¹³ ní¹con² tsá² la³ hi³
ní¹juáh³ jmí¹ ziú² jmí¹ hie² tsú²:

4 ¿Tiá¹la³ zia³² jái¹³ hi³ cù¹ hnáih¹³ jnloh¹ la³ cun³
hi³ lí¹ cue³² jáun² tsáu² dúh¹?

5 Ja³bí¹ la³ jáun² zia³² siáh³ jái¹³ hi³ jenh¹ jná¹³
uón³² quiúnh¹ ná¹ jan² tsá²mi³ tsá² reh² dí², hi³
ngí¹³ ná¹ quiúnh¹ la³jmí¹ jmu² tí³² tsá² quian³² jë¹
Dió³² ní¹ hná¹ ní², ji³ tsá¹ rainh²¹ Ti³² Juo¹³ dí², ji³
Pé¹ ní² siáh³.

6 ¿Hí¹ líñ²³ tsú² hi³ jmáh³la³ jná¹³ quiúnh¹ ná¹
Bernabé uá¹ lí³hniauh²³ hi³ jmú¹³ jnloh¹ ta²¹ hi³
jáun² lí¹³ jniau¹³ jnloh¹ hi³ cúh¹³ tá¹la³ hléh¹³ jnloh¹
jú¹ chú³²?

7 ¿Hin² dá² tsánh² tsá² líñ³ hliáu³, hi³ má²hmah¹
hnga² la³ji³² hi³ lí³ hniáuh³² quioh²¹? ¿Hin² tsánh²
zia³² hi³ jnauh²¹, hi³ tiá² cúh² má¹lí³² jáun²? ¿Hin²
dá² tsánh² jmu² hua³hi¹³ *já¹ziáh² hi³ tiá² hính²³
yáh³ jmi² tiuh²¹ hi³ huéh²³ má¹lí³² jáun²?

8 Su³uú² lí¹ cuí¹ líñ¹³ náh² hi³ jái¹³ hi³ hléh²³
jná¹³ lá² lí³ cáun² hi³ lí¹ ca³cháunh³ chin³² jná¹³
huen², quí¹ ja³bí¹ ní¹ liei²¹ quioh²¹ hla¹ Moisés yáh³
rá¹juáh³ la³ ní².

9 Quí¹ ní¹ liei²¹ jáun² rá¹juáh³ la³ lá²: “Ha³
lí² tanh³ chí² náh² ho³ cuá¹juí² tá¹la³ há² zauh³²
cuú²miih²¹ hi³ jáun² sunh³ má³”. Quí¹ jun³juáh¹³
hi³ ca³juáh³ Dió³² la³ ní² cun³ní¹ hi³hliá² jlánh¹

hnio³ cuá¹juí² yáh³,

¹⁰ qui¹ cun³quionh³ la³ ní² dá² ca³jmú³ tsú² cáun² jái¹³ hi³ ma³ta² tsú² jí³lá² bíh¹ dí². Liei²¹ jáun² ca³lí³ ca³tí²¹ cáun² hi³ chú³² quiú¹³ jnoph¹ bíh¹; qui¹ tsá² quiáh² hué³² quionh³ tsá² caun² hi³ ca³láu², cá²re² bíh¹ hen² tsí³ tsú² hi³ he³ la³ cun³ hi³ ca³tín¹ ní¹ má¹ca³láu².

¹¹ Hi³ jáun² né³, ní¹juáh³ jnoph¹ má²ca³ján¹³ jún² hi³ jmu² ta²¹ hñu³ jmí¹ hñu³ tsí³ tsáu² ja¹ quián¹³ hnoph², ¿hi¹ hliáun³ lí³² máh³ ní¹juáh³ la³ ca³héi¹³ jnoph¹ cú¹pih²¹ hi³ lí³ hniáuh³² quiú¹³ ní¹con² hnoph² má¹lí³² jáun²?

¹² Ní¹juáh³ tu³ bíh¹ tsá² siánh³ yáh³ la³ zia³² bíh¹ jái¹³ ní¹con² hi³ he³ hi³ hniáuh³² quioh²¹ ní¹con² hnoph², jáun² ̄tiá¹³ bíh¹ tiá³ jnoph¹ tiá² ca³ta¹ héi¹³ hi³ jáun²!

Tí³la³ tiá² má²ca³jmú¹³ yáh³ jnoph¹ la³ cun³ hi³ jmí¹ lí¹³ jmú¹³; tí³la³ jnoph¹ dá² má²ca³tion¹³ bíh¹ tsí³ la³jí³², qui¹ tiá² hnáu² jnoph¹ hi³ lí³ zia³² hi³ chí¹cuú² chí¹jnái²³ tá¹la³ hléh¹³ jnoph¹ jú¹ chú³² quioh²¹ Cristo.

¹³ Quí¹ má²ní¹ bíh¹ hnoph² hi³ ní¹juáh³ tsá² jmu² ta²¹ hñu³ cuáh³² chí¹ quiú¹³ jnoph¹ tsá² *judíos, cun³quionh³ hi³ tsá²can³² jáun² tsáu² hñu³ cuáh³² bíh¹ zian² tsú². La³ cun³ lí¹³ juáh¹³, hi³ ní¹juáh³ tsá² jmu² ta²¹ ní¹ lí³ ní¹hiú¹³, ní¹ qui³ cueh³² tsáu² Dió³² lí³ua³ cáun² hi³ ca³loh² uá¹ i³ hi³ jñi³² tsú², uá¹ hi³ jáh³, jáun² ní¹ má¹lí²jín³² tsá² hí³ la³ cun³ hi³ ca³tí²¹ có³², má¹lí³² jáun² né³, tsá² hí³ bíh¹ má²lí¹³ cuh³ hi³ ziún³.

14 La³ jáun² bíh¹ lí³ héih³² hi³ ca³jmú³ siáh³ Ti³² Juo¹³ dí², hi³ ní¹juáh³ tsá² hleh³² jú¹ chú³², jáun² cun³quionh³ ta²¹ jáun² bíh¹ lí¹³ zian² tsú².

15 Ti³la³ jná¹³ má¹ná¹, hí¹ cónh³ yáh³ tiá² má²ca³mí³ jná¹³ ní¹con² hnloh² la³ cun³ hi³ jmí¹ lí¹³ mí¹³ jná¹³, sa³jun³ jmu² jná¹³ sí² lá² qui¹ cun³ní¹ hi³ hniá¹ jná¹³ hi³ zia³² hi³ cuéh¹ hnloh² ca³lá². ¡Ti³ re² cuí¹ jún¹³ jná¹³ cú²jueh³² ñeh² bíh¹ hi³ quin³ tsú² hi³ hiún² tsín³² jná¹³ hi³ hléh²³ ná¹ ta³ tiá² hlánh¹!

16 Ca³tin¹ jná¹³, jun³juáh¹³ hi³ jmu² tonh² yáh³ jná¹³ hi³ hléh²³ jú¹ chú³², qui¹ cun³ ca³tin¹ bíh¹ jná¹³ hi³ hléh¹³. ¡Ma³ jlánh¹ juo²³ jná¹³ ní¹juáh³ hi³ tiá² hléh¹³ jú¹ chú³² jáun²!

17 Cun³ní¹ hi³ jáun² bíh¹, ní¹juáh³ hi³ jmu² jná¹³ ta²¹ lá² cun³ní¹ hi³ hiún² tsín³² huen², jáun² zia³² bíh¹ hi³ hiáu¹³ jná¹³. Ti³la³ uá¹ cun³ ca³jmú³² jná¹³ ca³la³ chí¹tson³, cun³ jáun² bíh¹ lí³ cáun² ta²¹ hi³ má²ca³chá³ Dió³² jo³uón³² jná¹³.

18 Hi³ jáun² né³, la³ cun³ hi³ hiáu¹³ jná¹³ jáun² lí³ la³ lá²: Hi³ jlánh¹ lí²hiún² tsín³² jná¹³ hi³ hléh²³ jú¹ chú³² ta³ tiá² hi³ mí²³ ná¹ hí¹ cáun²; la³ cun³ lí¹³ juáh¹³, hi³ tiá² mí²³ jná¹³ la³ cun³ hi³ qui³ lí¹³ mí³² jan² tsá² hleh³² jú¹ chú³².

19 Uá¹jhíh¹ tiá² lín³ jná¹³ *tsá² má²dí¹hlánh¹ ní¹con² hí¹ jan² tsáu², ti³la³ cun³ jáun² má²cá²jmú³² bíh¹ jná¹³ hi³ lín³ ná¹ la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² má²dí¹hlánh¹ ní¹con² la³jín³² tsáu², hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ lí¹³ janh²¹ jná¹³ juóun³² tsáu² hi³ ca³tin¹ Cristo.

20 Ni¹juáh³ jmí¹ cuon¹ jná¹³ ja¹ tsá² judíos, jmu² jná¹³ la³jmí¹ jmu² tsá² judíos, hi³ jáun² lí¹³ janh²¹ jná¹³ tsú²; la³ cun³ lí¹³ juáh¹³, hi³ ñí¹con² tsá² ná¹má²tí³² liei²¹ quioh²¹ hla¹ Moisés jmu² jná¹³ la³jmí¹ jmu² tsá² má²tí³² hí³ liei²¹, hi³ jáun² lí¹³ janh²¹ jná¹³ tsá² hí³, uá¹jinh¹ jná¹³ jan² tsá² tiú²uú² lin¹ lí³hniauh²³ ma³tí³² liei²¹ jáun².

21 Hi³ jáun² né³, ni¹juáh³ jmí¹ cuon¹ jná¹³ ja¹ quioh²¹ tsá² tiá² má²quien² liei²¹ quioh²¹ hla¹ Moisés, ja³bí¹ jná¹³ jmu² siáh³ cá²ren² quiúnh¹ ná¹ tsá² la³ hí³. Ti³la³ jun³juáh¹³ hi³ tiá² má²ti²¹ héih³² quioh²¹ Dió³² yáh³ jná¹³ jaun³², quí¹ jná¹³ bíh¹ jan² tsá² ca³tin¹ ná¹ hi³ má¹ti²¹ liei²¹ quioh²¹ Cristo.

22 Ni¹juáh³ jmí¹ cuon¹ jná¹³ quiúnh¹ tsá² tiá² má²pin³ tsí³, hi³ jáun² jná¹³ jmu² siáh³ hi³ la³jmí¹ lí³ hi³ tiá² má²pin³ tsín³² ná¹, hi³ jáun² lí¹³ janh²¹ jná¹³ uá²ja³² tsá² hí³. Hi³ jáun² la³ cun³ hi³ jmu² jná¹³ né³, hi³ jmu² ná¹ cá²ren² quiúnh¹ ná¹ la³jáh³ dú¹ ñí¹ tsáu², hi³ jáun² la³ jáun² lí¹³ cháuh³² he³ lánh³ rón³² lí¹³ lion¹ jná¹³ jmí²chí³ quioh²¹ ma³ jan² tsá² hí³ bíh¹ jaun³².

23 Jmu² jná¹³ la³jí³² hi³ ní² cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ jú¹ chú³², hi³ jáun² lí¹³ hiáu³ jná¹³ uá²ja³² la³ cun³ hi³ jein³² jú¹ chú³² lá².

24 Quí¹ má²ñíh¹ bí¹ hnloh² hi³ ni¹juáh³ jmí¹ co² tsú², jáun² la³jín³² bíh¹ tsú² jmu² pí³ hi³ tsá²táunh¹ cú²hé² lí³², ti³la³ jí³²la³ jan² tán¹ bíh¹ tsá² láih²³, hi³ jáun² hiáuh²³ hi³ má²ná¹lí³ jáun² hua³jan²¹. Jáun² la³jmí¹ jmu² tsá² la³ hí³ bíh¹ hniáuh³² jmúh¹³

náh² pí³, hi³ jáun² janh¹ náh² hi³ má²ná¹lí³ jáun²
hua³jan²¹ quián¹³.

25 La³jín³² bíh¹ tsá² co² má²tin³² re², hi³ jáun² tiá²
zia³² hí¹ cáun² hi³ lí¹³ lí³ hliánh¹³ tsú², qui¹ hi³ hnió³
láih¹³ cáun²*có²ron¹ná¹ hi³ lí³ ñeh¹ hmá² cuu³hláu²,
cáun² hi³ tiá² lin¹ má²hie²; ti³la³ jnloh¹ má¹ná¹,
jmu³² pí³ hi³ jáun² jauh¹ dí² cáun² hi³ ma³hie² la³
cun³ jmí¹hi³nio² bíh¹.

26 Cun³ñí¹ hi³ jáun² né³, jmu² jná¹³ la³ cun³ qui³
jmu² tsá² ngí³² cú²hé², ha³ tiá² jíe³² yáh³ jná¹³ ti³
hlá² ti³ ní²; hi³ sa³jun³ jmu² jná¹³ hniéi² la³jmí¹ jmu²
jan² tsá² lí¹ cuí²³ jah³² ñí¹ lin²¹.

27 Ti³la³ jná¹³ dá² jmu² héih³² ca³la³ chí¹tson³ bíh¹
ñí¹con² ua³ tán² ná¹, hi³ di³quian²¹ ná¹ jmái¹ hi³
taunh¹³ ta²¹, qui¹ ní² lí¹ ca³lí³ hi³ chín¹dí¹ jná¹³ tsá²
ca³ma³tin¹³ ná¹ tsáu², hi³ la³ ca³ta³zanh¹ ná¹ hlah³
má¹lí³² jáun².

10

Tiá² hníauh³² má¹quien¹³ dí² dió³² tsá² láin¹

1 Hi³ jáun² né³ reh², hnó³² jná¹³ hi³ lí³ ñíh¹³ náh²
hi³ la³jín³² bíh¹ tsá²daun³² dí¹hio³ ñú¹deh³ dí² tsá²
jmí¹ zian² cá²jmái¹ ca³tiánh³ ñeh² jnie² hi³ lí³ li²¹
hi³ taunh² jáun² Dió³² hó¹ñí¹, hi³ la³jín³² bíh¹ tsú²
ca³nga³ siáh³ Jmí²miih²¹ Dáin³ jmí¹ ca³niá³ jáun².

2 Hi³ jáun² dá² la³jín³² bíh¹ tsú² cáun³ jmái², hi³
lin¹ hi³ hain²¹ ti³con² hla¹ Moisés cun³quionh³ hi³
ca³ñi³táunh¹ tsú² jáun² ñeh² jnie², ji³ jmí¹ ca³han³
siáh³ jmí²miih²¹ jáun².

3 Ja³bí¹ cá²re² ca³cúh² bíg¹ tsú² jí³lin² cá² ñí¹ má³² hi³ ca³cué³ Dió³².

4 Ja³bí¹ la³jín³² bíg¹ tsú² siáh³ ca³hinh³ cá² ñí¹ jmái² hi³ ca³cué³ hnga² Dió³². Quí¹hliá² jmí¹ hính²³ tsú² jmái² ja³ ñí¹con² Dió³² hi³ chí¹hue³² hláu². Hláu² jáun² dá² jmí¹ quionh³ tsú² tá¹la³ hí¹tiáunh¹ juí³², hi³ hláu² jáun² né³ jmí¹ lín³ hnga² bíg¹ Cristo.

5 Ti³la³ uá¹ jáun² la³ jáun², lí³ cá² tsáun¹ máh³ tsá² hí³ tiá²ca³jmú³la³ cun³hi³ jéih³² Dió³², hi³ jáun² dá² ca³hiá² cá²tsan³ bíg¹ tsú² hué³² quiéin² jáun².

6 La³jí³² hi³ ca³lí³ jáun², lí³ cáun² nóh³² hi³ hie³² jnoh¹ jú¹ tson² bíg¹, hi³ lin¹ hi³ tiá² ca³ta¹ dí² jmú¹³ hi³ hniá¹ dí² hi³ hlah³, la³jmí¹ ca³jmú³ jáun² tsá² hí³.

7 Cun³ñí¹ hi³ jáun² bíg¹ tiá² hniáuh³² má¹tsú¹ má¹jonh²¹ hnöh² dió³² tsá² láin¹ la³jmí¹ ca³jmú³ jáun² tsá² hí³; la³ cun³ rón³² hi³ rá¹juáh³ ñí¹ Sí²: “Tsáu² ca³tiánh³ tiáunh¹, hi³ ca³cu³ ca³hinh³, hi³ jmí¹ lí²¹ jáun² né³ ca³nu³ ca³tiánh³ hi³ ca³jmú³ juón¹”.

8 Jáun² tiá² hniáuh³² yáh³ hi³ lí¹ jmú¹ lí¹ tsáu¹³ dí² la³jmí¹ ca³jmú³ jáun² tsá² hí³, quí¹ jmí¹ lí²¹ jáun² ca³tsan³ quiu³hni² mei²¹ tsáu² cu³tsa³² la³ lá² cù² jmái¹.

9 Sa³jun³ hniáuh³² yáh³ hi³ cá¹ lan¹³ dí² Ti³² Juo¹³ hi³ neh²¹ ní¹juáh³ hi³ tson² juenh² tsí³, la³jmí¹ ca³jmú³ ma³ jan² tsá² hí³, hi³ jmí¹ lí²¹ jáun² né³ ca³tsan³ bíg¹ cun³quionh³ hi³ ca³quieh² jáh³ hláinh¹.

10 Hi³ sa³jun³ hniáuh³² yáh³ hi³ jmúh¹³ hnöh² hi³ lí¹ mí¹ lí¹ tsáinh¹ náh² ñí¹con² Dió³² la³jmí¹ ca³jmú³ ma³ jan² tsá² hí³, hi³ jáun² jmí¹ lí²¹ jáun² né³, ca³hiá²

cá²tsan³ bíh¹ hi³ ca³jmú³ tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³², tsá² quian³² pí³ quioh²¹ hmú³².

11 La³jí³² hi³ ní² bíh¹ ca³chú² cá²quiúnh³² tsá²haun³² dí¹hio³ ñú¹deh³ dí² tsá² jmí¹ zian² cá²jmái¹; hi³ jáun² né³ ca³tóh³ tsú² ñí¹ Sí², hi³ jáun² lí¹³ zia³² cáun² nóh³² quiú¹³ jnloh¹ tsá² ziáun² dí² ñí¹ cá¹táuh³ jmái¹ lá², hi³ tiá² jmú¹³ dí² la³ jáun².

12 Cun³ñí¹ hi³ jáun² né³, ní¹juáh³ tsá²lín²³ hi³ pin³ tsí³, cuí¹ jmu¹ tsú² hua³hín¹³ hi³ tiá² cáun² lí¹ tánh²¹ tso³.

13 La³jí³² hi³ cá²lau²³ hnloh² cá²ren² bíh¹ quionh³ la³ cun³ hi³ qui³ quiunh³² la³jín³² tsá²mi³cuóun² ñí¹ hná¹ ní² uá²jai³². Ti³la³ cun³ jáun² lí¹³ bíh¹ cháh¹³ hnloh² cáun² honh² ñí¹con² Dió³², qui¹ hí³ dá² tiá² cáun² lí¹ cué²¹ yáh³ jái¹³ hi³ lí³ zia³² hi³ cá²lau²³, cáun² hi³ tiá² lí³ quinh¹ náh² jmái¹. Qui¹ Dió³² dá² ti³ híe³² bíh¹ he³ lánh³ rón³² tion¹³ náh² honh² ja¹ la³jí³² hi³ jáun², hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ lí¹³ quinh¹ náh² jmái¹.

14 Cun³ñí¹ hi³ jáun² né³, reh² tsá² hnau³ jná¹³ lín³², su³uú² lí¹ ma³quien¹³ náh² dió³² tsá²lái¹.

15 Lieh¹ jná¹³ hnloh² la³jmí¹ liéinh³² tsú² tsá² quiáh¹ tsí³, hmóu³² bíh¹ hnloh² lí¹³ chú¹ ñih²¹ náh² la³ cun³ hi³ juah³² jná¹³ lá²:

16 Hi³ ní¹ má¹ca³cue¹³ dí²tiá¹hmah¹ Dió³² quioh²¹ jmi² ráu³ híen¹ hi³ hnáih²³ dí² jáun² la³jái³² né³, má²ná¹ma³jnia¹³ dí² hi³ tiáuh¹ dí² cá²hon³ quiúnh¹ Cristo cun³ñí¹ hi³ jmí²hán¹ tsú² ca³jmú³ ta²¹ ñí¹con² dí² ji³lá² bíh¹. Ja³bí¹ la³ jáun² ní¹ má¹ca³tsunh²¹ dí²

*hí³ cuú²miih²¹ hi³ cúh²³ dí², má²ná¹ma³jnia¹³ dí² hi³ tiáuh¹ dí² cá²hon³ quiúnh¹ Cristo cun³ñí¹ hi³ tá¹³ tsú² má²ca³li³ quien² ñí¹con² dí² la³jái³² jmí¹ ca³taun³ tsú² jáun² ñí¹crei²¹ bíh¹ siáh³.

17 Jáun² cun³ñí¹ hi³ cáun² hí³ bíh¹ tsóh³² dí², uá¹jinh¹ juóu³² lí³² dí², má²lin¹ bíh¹ hi³ ná¹lái³ dí² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsáu², qui¹ cáun² bíh¹ hi³ cúh²³ dí² la³jái³².

18 Sá¹ñí² jie³ dú¹ náh² lánh³ rón³² ná¹ngi²³ tsá² hué³² *Israel: La³jín³² tsá² cúh² ngú³ quioh²¹ jáh³ má²lí²jngih³ tsú² ñí¹con² Dió³², má²lí²ma³jnia³² tsú² hi³ tiáunh¹ cá²hon³ hi³ jáh³ lí³ quien² ñí¹con² tsú² la³jín³² bíh¹.

19 Jáun² né³, jun³juáh¹³ hi³ hnó³² jná¹³ juah²¹ hi³ dió³² tsá² láin¹ zia³² pí³ quioh²¹ yáh³, hi³ sa³jun³ ti³ jlánh¹ quien² ngú³ quioh²¹ jáh³ hi³ jngih² tsú² ñí¹con² dió³² tsá² láin¹ yáh³ la³ cónh³ bíh¹ lí³ua³ cáun² ngú³.

20 La³ cun³ hi³ hnó³² jná¹³ juah²¹ lí³ la³ lá²: Hi³ tsá² tiá² cuóun³² Dió³² cuen² jáh³ ñí¹con² jmí²chí³ hláinh¹ bíh¹ ñí¹juáh³ jmí¹ jngih² jáh³ ñí¹hiú¹³ quioh²¹ dió³² tsá² láin¹, jun³juáh¹³ ñí¹con² Dió³² yáh³ cuen² tsú²; hi³ jná¹³ né³, tiá² hnó³² yáh³ hi³ tiáunh¹ hnöh² cá²honh¹ quiúnh¹ náh² jmí²chí³ hláinh¹.

21 Qui¹ tiá² lí¹³ yáh³ hi³ dí¹chíh¹ hnöh² honh¹ copa hi³ jmu²lin¹hi³tiáunh¹ náh² cá²honh¹ quiúnh¹ Ti³² Juo¹³ dí², hi³ má¹lí³² jáun² né³ dí¹chíh¹ náh² siáh³ honh¹ copa hi³ jmu²lin¹hi³tiáunh¹ náh² cá²honh¹ quiúnh¹ jmí²chí³ hláinh¹; sa³jun³ lí¹³ yáh³

hi³ cúh¹³ hnloh² hi³ ná¹tsí²¹ ñí¹ mesa quioh²¹ Ti³²
 Juo¹³ dí², hi³ má¹lí³² jáun² cúh¹³ náh² siáh³ hi³
 ná¹tsí²¹ ñí¹ mesa quioh²¹ jmí²chí³ hláinh¹.

22 ¡Ha³ tiá² ca³ta¹ yáh³ dí² jmú¹³ hi³ míh³ tsí³ Ti³²
 Juo¹³ dí²! Qui¹ jun³juáh¹³ jnloh¹ yáh³ tsá² tí³ jlánh¹
 bíh¹ pin³ la³ cónh³ bíh¹ hí³ dí².

*He³ lánh³ rón³² jmu² tsá² má²ca³liáun³, tsá² qui³
 hnio³rainh²¹*

23 Né³² né³, tson² bíh¹ la³ cun³ hi³ juáh²³ jáun²
 tsáu², hi³ cáun² lí¹³ bíh¹ jmu³ tsú² la³ cun³ hi³ hnió³;
 tí³la³ tiá² la³jí³² hi³ jáun² jmu³ yáh³ ta²¹. Ján³, lí¹³
 bíh¹ jmu³ tsú² la³ cun³ hi³ hnió³, tí³la³ tiá² la³jí³²
 hi³ jáun² lí¹³ yáh³ ma³hau³ hi³ lí³hún¹ tsí³ tsá²ján²
 tsá²ján².

24 Hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² ca³tin¹ hnauh¹³ jmáh³la³
 hi³ lí¹³ jmu³ ta²¹ ñí¹con² hnnga², qui¹ ca³tin¹ tsú²
 hnauh¹³ hi³ lí¹³ li³ jmu³ ta²¹ ñí¹con²tsá²ján² tsá²ján²
 bíh¹.

25 Jáun² cáun² quiéih³ náh² cú²jueh³² la³jí³² la³
 cun³ hi³ hna² tsú² ja¹ hmah²¹, ha³ lí² ngái² náh²
 ñí¹juáh³ ngú³ jáun² quioh²¹ jáh³ hi³ ca³jngíh³ tsú²
 ñí¹con² dió³² tsá² láin¹, ha³ lí² ngái² náh² hí¹ cáun²
 hi³ lí¹³ jmu³ hi³ hliáh¹³ jmí¹ honh² náh².

26 Qui¹ hnnga² Ti³² Juo¹³ bíh¹ dí² Tsá² quioh²¹
 la³jí³² la³ cun³ hi³ zia³² ñí¹ hué²¹ lá².

27 Hi³ ñí¹juáh³ zian² tsá² tiá² má²tanh² ta²¹ Dió³²
 hi³ té²³ hñú¹³, ñí¹juáh³ hi³ hnáuh² náh² cuá¹táunh¹,
 jáun² cuá²quiéih³ náh² la³jí³² la³ cun³ hi³ cué³² tsú²

ñí¹ jáun²; tí³la³ ha³ lí² ngái² náh² hí¹ cáun² má¹ná¹, hi³ jáun² tiá² lí¹³ hliáh¹³ jmí¹ honh² náh².

28 Ti³la³ ní¹juáh³ zian² tsá² zai³² hnloh² la³ lá²: “Ngú³ lá² quioh²¹ jáh³ ca³jngíh³ tsú² ñí¹con² dió³² tsá² láin¹ bíh¹”, hi³ jáun² ha³ lí² cuh² náh² cú²jueh³² cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ tsá² má²lí²juáh³ hí³ la³ jáun², quí¹ ní² lí¹ ca³hliáh² jmí¹ tsí³ tsá² hí³.

29 Juah³² jná¹³ la³ ní² cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ jmí¹ tsí³ tsá² hí³ bíh¹, jun³juáh¹³ jmí¹ honh² hnloh² hmóu³² yáh³.

Tí³la³ zian² tsá² lí¹³ juáh³ má¹ná¹: “¿He³ láih³² sa³ jná¹³ máh³ tiá² lí¹³ cuh²¹ lí³ua³ cáun² hi³ hnó³² ná¹ cuh²¹ cun³ñí¹ hi³ tiá² má²pin³ tsí³ jan² tsá² siáh³?

30 Ní¹juáh³ la³ cue² bíh¹ jná¹³ tín² tiá¹hmah¹ Dió³² ní¹ má¹ti³ ñí¹ cuh²¹, ¿he³ yáh³ ca³tí²¹ ziu³ hie³ tsú² jná¹³ hi³hliá² cuh³²?”

31 Né³² né³, hniáuh³² má¹quien¹³ náh² Dió³² la³ñí¹ la³ján³ cun³quionh³ la³ji³² hi³ jmuuh³² náh², uá¹ hi³ má³² hi³ cú² hi³ húh²³ náh², uá¹ hi³ lí³ua³ cáun² hi³ siáh³ siáh³.

32 Ha³ lí² jmu² náh² hi³ lí¹³ quinh³ tsáu², sa³jun³ tsá² *judíos, sa³jun³ *tsá²cá²jo²¹, hi³ sa³jun³ tsá² má²lín³ cuáh³² quioh²¹ Dió³² ní² siáh³.

33 Hi³ jáun² hi³ ca³tin¹ jná¹³ huen² né³, jmu² ná¹ tion³ hi³ hí¹ jan² tiá² hin² jeinh²¹ hlah³ ca³ti²¹ lí³ua³ cáun² hi³ jmu¹ jná¹³. Ha³ tiá² hnauh³² yáh³ jná¹³ jmáh³la³ hi³ chú³² quion²¹ huen², tí³la³ jná¹³ hnauh³² hi³ chú³² hi³ ca³tin¹ tsá² siáh³ bíh¹, hi³ jáun² lí¹³ liáun³ tsú².

11

¹ Jáun² né³, jmu³ náh² la³ cun³ hi³ jmu² jná¹³,
la³jmi¹ jmu² jná¹³ la³ cun³ hi³ ca³jmú³ jáun² Cristo.

Tsá³mi³ tsá² má²tsú² má²jónh³² Dió³²

² Hi³ jáun² né³ reh², zia³² bíh¹ cáun² hi³ jlánh¹ re² jmu³² hnöh². Quí¹hliá² chau² honh² hnöh² jmái¹ ca³la³ ji³² hi³ ca³tín¹ jná¹³, ji³ hi³hliá² la³ má²ma³tih²¹ jáun² bíh¹ hnöh² jái¹³ hi³ ca³híe³ jná¹³ jáun², la³ cun³ hi³ ca³li³ tñin² ná¹ huen² jmi¹tin².

³ Ti³la³ hnó³² jná¹³ hi³ há¹ ngi¹³ hnöh² hi³ Cristo bíh¹ lín³ Tsá² chín¹ ní¹con² tsá²ñuh², hi³ jáun² tsá²ñuh² né³ lín³ tsá² chín¹ ní¹con² tsá²mi³ ní²cuo² la³jmi¹ lín³ jáun² Dió³² Tsá² chín¹ ní¹con² Cristo.

⁴ Jáun² ní¹juáh³ li³ua³ jan² tsá²ñuh² jlí²³ chí¹ ní¹ má¹ca³liéinh³² Dió³² ja¹ ní¹ ná¹ngih³² tsá² lín³ cuáh³², ho³ ní¹juáh³ ní¹ má¹ca³hléh³ jái¹³ hi³ cue³² Dió³² hñu³ tsí³, cun³quionh³ hi³ jmu² tsú² la³ jáun², jmu²tsú²hi³tiá² quien² Tsá²chín¹ ní¹con²bíh¹tsú².

⁵ Ti³la³ ní¹juáh³ jan² tsá²mi³ hi³ tiá² jlí²³ chí¹ ní¹ má¹ca³liéinh³² Dió³² né³, ho³ ní¹ má¹ca³hléh³ jái¹³ hi³ cue³² Dió³² hñu³ tsí³, tsá²mi³ la³ hí³ siáh³ jmu² hi³ tiá² quien² tsá²ñuh² ní²cuo² bíh¹, tsá² chín¹ ní¹con²tsú². Cun³quionh³ la³ jáun²dá² má²lí³ la³jmi¹ lí³ hi³ má²ná¹za¹ mi³láu³ nio² bíh¹ chí¹ tsú² hi³ lin¹ hi³juón¹.

⁶ Jáun² né³, ní¹juáh³ jan² tsá²mi³ tiá² ní¹jlí³ chí¹, hi³ jáun² ti³ re² bíh¹ ní¹juáh³ cu³tsa³² zéi³² tsú² cú²jueh³². Ti³la³ ní¹juáh³ lín²³ tsú² hi³ hua³heih²¹

bíh¹ ní¹juáh³ hi³ má²ná¹za¹ chí¹ tsú², hi³ jáun² ti³ re²
bíh¹ jlí³ tsú² cù²jueh³² chí¹.

7 Ti³la³ tsá²ñuh² má¹ná¹, tiá² ca³tin¹ yáh³ hi³ jlí³
chí¹, quí¹ cun³quionh³ hí³ bíh¹ lí²lin¹ ha³ lánh³ rón³²
lín³ Dió³², hi³ ha³ cónh³ tí³ hi³ quien² tsú² siáh³;
ti³la³ cun³quionh³ tsá²mi³ má¹na²¹, lí²lin¹ hi³ ha³
cónh³ tí³ hi³ quien² tsá²ñuh² ní²cuo² bíh¹ tsú².

8 Quí¹ jmí¹ ca³jmú³ Dió³² tsá²ñuh², tiá² ca³jmú³
yáh³ tsú² cun³quionh³ tsá²mi³, tsá²mi³ bíh¹ ti³ lin³
cun³quionh³ tsá²ñuh².

9 Quí¹ tsá²mi³ dá² ca³lin³ cun³ní¹ hi³ ca³tin¹
tsá²ñuh² bíh¹, jun³juáh¹³ tsá²ñuh² yáh³ ca³lin³
cun³ní¹ hi³ ca³tin¹ tsá²mi³.

10 Cun³ní¹ hi³hlíá² ca³ti²¹ hi³ ní² bíh¹, jí³ hi³
cun³ní¹ hi³ ca³tin¹ siáh³ tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³², hi³
jáun² tsá²mi³ ca³tin¹ jmu³ lin¹ hi³ zian² tsá² chín¹
ní¹con² tsú² cun³quionh³ hi³ jlí³ tsú² jáun² chí¹.

11 Ti³la³ uá¹ jáun²la³ jáun²né³, tá¹la³ ziáun²dí²hi³
ca³tin¹ Ti³² Juo¹³ dí², tiá² lí¹³ yáh³ ma³zian³² tsá²mi³
ní¹con² tsá²ñuh², sa³jun³ lí¹³ ma³zian³² tsá²ñuh²
ní¹con² tsá²mi³.

12 Quí¹ uá¹jhíh¹ tson² bíh¹ cu³tí³ hi³ cun³quionh³
tsá²ñuh² bíh¹ ca³lin³ tsá²mi³ jmi¹ la³ní¹ jmí¹tin²,
ja³bí¹ la³ jáun² bí¹ siáh³ tson² hi³ ta³né³² tsá²ñuh²
lí²zian² hñu³ héin¹ hñu³ tsí³ tsá²mi³ bíh¹; ti³la³ la³jí³²
hi³ jáun² né³, ja³² ní¹con² Dió³² bíh¹.

13 Sá¹ní² hniah² dúh¹ náh² honh² hmóu³²
ní¹juáh³ re² jniá³ hi³ tsá²mi³ liéinh³² Dió³² ta³ tiá²
chí¹jli³² chí¹.

14 Né³² né³, ní¹juáh³ hi³ la³ cuó² chí¹ tsá²ñuh²,

jmí¹ tsí³ hmóu³² bíh¹ dí² juáh³ hi³ cáun² hi³
hua³heih²¹ bíh¹ jaun³²;

15 ti³la³ hi³ ca³tin¹ tsá²mi³ né³, ti³ jlánh¹ bíh¹ re²
jniá³ ní¹juáh³ hi³ cuó² chí¹ tsú². Hi³ jáun² bíh¹ cuó²
chí¹ tsá²mi³ qui¹ hi³ jáun² lí¹³ ná¹jlí³² chí¹ bíh¹ tsú².

16 Ti³la³ ní¹juáh³ zian² ma³ jan² tsá² hnió³ hi³
quiú³ táinh³ jái¹³ ní²quiúnh¹ jnoph¹, hniáuh³² lí³ ní³²
tsú² hi³ sa³jun³ jnoph¹, sa³jun³ tsá² ná¹lín³ cuáh³²
quioh²¹ Dió³² yáh³ ná¹ngí²³ la³ siáh³.

Ní¹ má¹ca³ngíh³² tsú² hi³ cuh³ má³² híen¹, tiá²
jmu² tsú² la³ cun³ jmí¹ ca³ti²¹

17 Jáun² né³, ca³ti²¹ hi³ juah²¹ jná¹³ lá², tiú²uú²
lí¹³ yáh³ hi³ lieh¹ jná¹³ hnoph² jú¹ re² jú¹ tin², qui¹
la³jmí¹ lí³ hi³ ti³ lí³mi¹ qui¹ hlian²¹ bíh¹ hnoph²
ní¹juáh³ ní¹ má¹ca³cuú² ca³ngíh³² náh², cha³ jmí¹
má¹chuh²¹ náh² jmí¹ honh².

18 Qui¹ la³ní¹ la³ján³ má²ca³záí³ jná¹³ tsáu² hi³
ní¹juáh³ ní¹ má¹ca³cuú² ca³ngíh³² náh², sa³ ná¹tsoh³
bíh¹ hnoph² jmu³² ja¹ quián¹³ hmóu³²; hi³ jná¹³ né³
len³ hi³ míh¹ tiá² tson² bíh¹ la³ ní².

19 Já¹ ho³ sa³ la³ ní² la³ ca³ti²¹ lí¹³ bíh¹ ja¹ quián¹³
hnoph², hi³ jáun² lí³ lin¹ hin² bí¹ tsáh² cu³ti³ zian²
la³ cun³ hi³ ti³² tsí³ Dió³².

20 Ti³la³ la³ cun³ hi³ chá²zin³ ca³ti²¹ hi³hliá²
ná¹tsoh³ náh² jáun² né³ lí³ la³ lá²: Má³² hi³ cuh³²
náh² ní¹ má¹ca³ngíh³² náh² jáun², jun³juáh¹³ uú²
má³² hi³ ca³tin¹ Ti³²Juo¹³ yáh³ dí² jaun³².

21 Qui¹ ní¹ má¹ti³ ní¹ cuh¹³ náh² má³², ma³quin³²
ma³ jan³² bíh¹ náh² cáun² tá²chi²¹ ma³liauh²¹ hi³

cuh³² náh² má³² hi³ ná¹quiánh¹, hi³ tá¹la³ ma³ jan²
né³ tionh² ñí¹cuóunh²¹ ta³la³ jáun²; hi³ ma³ jan² né³,
sa³ ca³la³ ñí¹ ca³lí³ hen² máh³ cú² hính²³.

²² ¿Tiá¹ la³ zia³² hñuh³² hnloh² ñí¹ jmi¹ lí¹³ cuá¹cú¹
cuá¹hính³ náh² tín² ca³lá²? Cun³quionh³ la³ ní² dá²
má²jmuh³² náh² lin¹ hi³ tiá² quiú² tiá² jéin²³ náh²
tsá² má²lín³ cuáh³² quioh²¹ Dió³² bíh¹, hi³ chin²³
náh² hua³heih²¹ tsá² tia³mii². Hi³ jáun² né³, ¿he³ dá²
juo¹³ jná¹³ hnloh²? ¿Hí¹ lí¹³ lieh¹ jná¹³ hnloh² jú¹ re²
jú¹ tín²? ¡Tiá² jáun² yáh³!

Má³² hi³ ca³tin¹ Ti³² Juo¹³ dí²

(Mateo 26:26-29; Marcos 14:22-25; Lucas 22:14-20)

²³ Qui¹ hnga² bíh¹ Ti³² Juo¹³ dí² ca³híe³ jná¹³
la³ cun³ hi³ ca³ma³ta¹³ jná¹³ jáun² hnloh². La³
lá² li³: Jmi¹ cá¹chó²¹ jmái¹ cáun² tí³ ca³niéi² hi³
má²tsa³hnái¹ Jesús Ti³² Juo¹³ dí², ca³zanh³ tsú² *hí³
cuú²miih²¹ hi³ca³cuéh³ tiá¹hmah¹ Dió³².

²⁴ Jmi¹ má²lí²cuéh³² jáun² tiá¹hmah¹ Dió³² né³,
ca³ca³ hi³ jáun², hi³ jáun² ca³juáh³ la³ lá²: “Quiéih³
náh², qui¹ hi³ lá² bíh¹ ngú³ quion²¹ jná¹³ hi³ cuen²¹
jná¹³ huen² cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ hnloh². Cun³quionh³
hi³ jmúh¹³ náh² la³ lá² jmi¹ tsú² jmi¹ ja³², chau¹³
honh² náh² jná¹³.

²⁵ Ja³bí¹ la³ jáun² bí¹ siáh³ ca³jmú³ tsú² quioh²¹
copa jmi¹ má²laih³² má³²; jmi¹jáun² ca³juáh³ la³
lá²: “Cun³quionh³ copa lá² bíh¹ má²lin¹ hi³ má²ca³lí³
quier² cáun² nió³² hmai²¹ cun³quionh³ jmi²hán¹
jná¹³. Jáun² hính³ náh² hi³ cháu¹ náh² honh² hi³

ca³tin¹ jná¹³ la³ ma³ quin³² la³ ma³ cu³ jéin³² húh¹³ náh²".

²⁶ Hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ lí³, hi³ hnoph² ná¹má²lih²¹ hi³ ca³jun³ Ti³² Juo¹³ dí² ma³ quin³² la³ ma³ cu³ jéin³² hi³ cúh¹³ náh² hí³ jí³ hi³ húh¹³ náh² siáh³ hi³ ha²¹ copa jáun², ca³la³ ti³ ní¹ cá¹chó²¹ jmái¹ hi³ cuánh³² tsú² siáh³.

He³lánh³ca³ti²¹jmu³tsú²má³²quioh²¹Ti³²Juo¹³dí²

²⁷ Jáun² né³, lí³ua³ jan² tsá² cúh² hí³ jí³ hi³ hín²³ siáh³ jmi² ráu³ hi³ ca³tin¹ Ti³² Juo¹³ dí² ta³ tiá² jmí¹ tiá² tsí³, cun³quionh³ la³ jáun² bíh¹ má²rá¹can² tsú² hi³ ca³táin² jmí²hán¹ Ti³² Juo¹³ dí², jí³ hi³ ca³jun³ tsú² siáh³.

²⁸ Cun³ní¹ hi³ jáun² né³, ma³ quin³² ma³ jan³² tsáu² hniáuh³² chu³ níh³ jmí¹ tsí³ hnga² ñeh²bíh¹ hi³ cuh³ tsú² hí³ hi³ hín³ tsú² jmí² ráu³ ní² siáh³.

²⁹ Quí¹ ní¹juáh³ tsá² cáun² lí¹ cú² lí¹ hín²³ má³² jáun² ta³ tiá² má²ca³lín¹³ tsú² hi³ má³² jáun² lí³ la³juah²¹ dúh¹ hnga² bíh¹ Ti³² Juo¹³ dí², cun³quionh³ hi³ lí¹ cú² lí¹ hín²³ la³ jáun² bí¹ tsú² má²jmu² hi³ tá¹tsín¹ cáun² héih³² hlah³.

³⁰ Cun³ní¹ hi³ jáun² bíh¹, juóun³² hnoph² ná¹tsáun¹ náh² jí³ hi³ má²huán¹ náh² siáh³, hi³ hí¹ ca³la³ ti³ má²cá²tsan³ yáh³ siáh³ ma³ jan² hnoph².

³¹ Ti³la³ sá¹jmí¹ hi³ chú¹ níh²¹ dí² re² jmí¹ tsí³ hmóu³² né³, jáun² tiá² jmí¹ ra³tsa² yáh³ Ti³² Juo¹³ dí² héih³².

³² Ti³la³ ní¹juáh³ ní¹ má¹ca³ma³tsau¹³ Ti³² Juo¹³ dí² má¹ná¹, jáun² jeinh²¹ bíh¹ jmí¹ tsí³ dí² ti³ ní¹con²

tsú², hi³ jáun² tiá² tá¹tsa¹ dí² héih³² hlah³ cu³tsa³²
quiúnh¹ dí² tsá² zian² cun³ tñ² tsí³ hmóu³².

³³ Jáun² né³ reh², ní¹juáh³ ní¹ má¹ca³ngih³² náh²
hi³ cúh¹³ náh² má³² hi³ ca³tñ¹ Ti³² Juo¹³ dí², jan²¹
náh² tñ² tsá²ján² tsá²ján².

³⁴ Ní¹juáh³ zian² ma³ jan² tsá² má²ní¹cuóunh²¹
lín³², cuí¹ jmu¹ tsú² tñ² má³² hñú¹³, hi³ jáun² tiá²
lí³ zia³² he³ ca³ti²¹ ma³tsau¹³ Dió³² ní¹ má¹ca³cuú²
ca³ngih³² náh² jáun². Ját¹³ ní¹ hná¹ ní² né³
ní¹ma³ré¹³ jná¹³ ní¹ má¹cá²chó³² ná¹ hi³ ní¹jie¹ ná¹
hnoh².

12

Pí³ hi³ cue³² Jmí²chí³ Chun¹

(Romanos 12:3-8; Efesios 4:7-16; 1 Pedro 4:8-11)

¹ Hi³ jáun² né³ reh², cuí¹ hléh¹³ jná¹³ ta³né³²
ca³ti²¹ hi³ ca³ngah³ hnoph² jáun² ca³ti²¹ la³ cun³ pí³
hi³ cue³² Jmí²chí³ Chun¹ ní¹con² ma³ quin³² ma³
jan³² tsáu², quí¹ tiá² hnó³² jná¹³ hi³ tionh² náh²
ná¹cáun¹.

² Re² lín³² bíh¹ níh¹ hnoph², hi³ jmái¹ hi³ tiá² jmí¹
má²tanh²³ náh² ta²¹ Dió³², cáun² lí¹ ca³lí³can² náh²
hi³ jmí¹ ma³quien¹³ náh² dió³² tsá² láin¹ tsá² tiá²
hleh³².

³ Cun³ní¹ hi³ jáun² bíh¹ hnó³² jná¹³ hi³ lí³
níh¹³ hnoph² ta³né³², hi³ hí¹ jan² yáh³ tsá² chú²
juóun³² Jesúus tiá²lí¹³ hléh³² cun³quionh³ pí³ quioh²¹
Jmí²chí³ joh¹ Dió³², hi³ sa³jun³ hí¹jan² yáh³ tiá² hin²
lí¹³ juáh³ hi³ Jesúus lín³ Ti³² Juo¹³, ní¹juáh³ tiá² la³

dí¹hleh³² yáh³ tsú² cun³quionh³ pí³ quioh²¹ Jmí²chí³ Chun¹.

4 Zia³² bíh¹ hliáun³ ñí¹ pí³ hi³ lí¹³ lí³ hiáuh³ tsáu², tì³la³ jan² bíh¹ Jmí²chí³ Tsá² cue³².

5 Ja³bí¹ la³ jáun², uá¹jinh¹ zia³² hliáun³ ñí¹ he³ lánh³ rón³² lí¹³ ma³cón³² tsú² rainh²¹, tì³la³ ñí¹con² jan² Juo¹³ bíh¹ dí² ja³² la³jí³² hi³ jáun².

6 Hi³ ja³bí¹ zia³² siáh³ hliáun³ ñí¹ pí³ hi³ lí¹³ hiáuh³ tsá² jmu³ tá¹³ Dió³², tì³la³ ñí¹con² jan² Dió³² bíh¹ ja³² la³jí³² hi³ jáun².

7 Jáun² né³, tiu³nio² lí²lin¹ bíh¹ hi³ quionh³ tsú² Jmí²chí³ Chun¹ ma³ quin³² ma³ jan³², hi³ jáun² lí²zia³² he³ cun³quionh³ má²hon³ tsú² tsá²ján² tsá²ján².

8 Jmí²chí³ hí³ bíh¹ cue³² pí³ ñí¹con² ma³ jan² tsáu² hi³ tìn² hléh³² ca³la³ hi³ quiáh¹ lín³² tsí³; hi³ ñí¹con² ma³ jan² né³, Jmí²chí³ hí³ bíh¹ siáh³ cue³² pí³ hi³ tìn² hléh³² la³juah²¹ dúh¹ tsá² ñí² tsá² lieih²¹ cu³tí³.

9 Hnga² Jmí²chí³ hí³ bíh¹ siáh³ jmu² hi³ zian² tsá² tìn² cha³² cáun² tsí³ ñí¹con² Dió³², hi³ ma³ jan² né³ hiáuh²³ pí³ hi³ lí¹³ jmah³ tsá² tsáun¹.

10 Ma³ jan² tsáu² hiáuh²³ siáh³ pí³ hi³ lí¹³ jmu³ hua³jueh³², hi³ ma³ jan² né³ hiáuh²³ pí³ hi³ lí¹³ hléh³² jái¹³ hi³ cue³² Dió³² hñu³ tsí³. Ma³ jan² tsáu² hiáuh²³ pí³ hi³ tìn² chu³ ñih³ he³ ñí¹ jmí²chí³ ná¹quian³² ma³ quin³² ma³ jan³² tsáu², ní¹juáh³ Jmí²chí³ Chun¹ ho³ jmí²chí³ hláinh¹. Zian² siáh³ tsá² hiáuh²³ pí³ hi³ lí¹³ hléh³² hliáun³ ñí¹ jú¹jma²; hi³ ca³li³í¹ zian² siáh³ tsá² hiáuh²³ pí³ hi³ lí¹³ zái³² jái¹³

hi³ má²lí²hléh³² jáun² tsá² jan² hí³.

11 Ti³la³ la³jí³² bíh¹ hi³ ní², jmu² jan² tán¹ Jmí²chí³ Chun¹ bíh¹, Tsá² tsóh²³ ma³ quin³² ma³ caun³² pí³ ní¹con² tsáu² la³ cun³ hi³ hnío³ hnga².

La³jái³² bíh¹ dí² ná¹lái³ la³jmí¹ lí³ ní¹ pih²¹ ní¹ siún¹ quioh²¹jan²tsáu²

12 Hi³ jáun² né³, hliáun³ bíh¹ ní¹ pih²¹ ní¹ siún¹ zia³² quioh²¹ jan² tsáu², hi³ uá¹jinh¹ hliáun³ hi³ pih²¹ hi³ siún¹ jáun², ti³la³ jan² tsáu² bíh¹ lí³ cun³ ní¹ la³jí³² hi³ jáun². Ja³bí¹ la³ ní² uá²jai³² lí³ quioh²¹ Cristo.

13 Quí¹ la³ cun³ jmí¹ cáun³ dí² jáun² jmái² cun³quionh³ Jmí²chí³ Chun¹, ca³la³ jái³² bíh¹ dí² ca³lan³ la³juah²¹ dúh¹ jan² tsáu². Jáun² la³jái³² dí² má²ná¹lái³ la³juah²¹ dúh¹ ní¹ pih²¹ ní¹ siún¹ quioh²¹ Cristo, uá¹ hi³ tsá² *judíos ho³lá²dá² *tsá²cá²jo²¹, uá¹ hi³ *tsá² má²dí¹hlánh¹ uá¹ hi³ tsá² zian² hi³ ca³tin¹ hnga²; quí¹ jan² tán¹ Jmí²chí³ hí³ bíh¹ má²ca³hen¹³ dí² la³jái³².

14 Né³² né³, jur³juáh¹³ cá² ní¹ yáh³ hi³ lín³ tsú² tá¹ jan², quí¹ hliáun³ lín³² bíh¹ ní¹ pih²¹ ní¹ siún¹ quioh²¹ tsáu² zia³² hi³ jmu² ma³ quin³² ta²¹.

15 Quí¹ sá¹jmí¹ hi³ ta³ tsú² juáh³ la³ lá²: “Jun³juáh¹³ cuo² yáh³ tsú² lín³ jná¹³, hi³ jáun² tiá² lín³ yáh³ jná¹³ cáun² hi³ ca³tin¹ tsáu²”, ¿hí¹ cun³quionh³ hi³ má²lí²juáh³ la³ ní² ta³ tsú², lí¹³ hi³ tiú²uú² chí¹hma² quioh²¹ tsú²? ¡Tiá² jáun² yáh³!

16 Ho³ ní¹juáh³ cuá¹ tsú² siáh³ ca³juáh³ la³ lá²: “Tiá² mí¹ní¹ tsú² lín³ yáh³ jná¹³, hi³ jáun² tiá² lín³ yáh³ jná¹³ cáun² hi³ quioh²¹ jan² tsáu²”; ti³la³ ¿hí¹

cun³quionh³ hi³hliá² má²lí²juáh³ la³ ní² siáh³ cuá¹ tsú², tiú²uú² la³ chí¹hma² quioh²¹ tsá² hí³?

17 Qui¹ sá¹jmí¹ tá¹ jan² dí² lí³ jmáh³la³ mí¹ní¹ dúh¹, hi³ jáun² ¿he³ bí¹ lánh³ rón³² jmí¹ lí¹³ ná¹ dí²? Ho³ sá¹jmí¹ tá¹ jan² dí² lí³ jmáh³la³ cuá¹, ¿he³ bí¹ lánh³ rón³² jmí¹ lí¹³ jmáh¹³ dí²?

18 Ti³la³ Dió³² má¹ná¹, ca³jmú³ hi³ ma³ quin³² ma³ caun³² hi³ pih²¹ hi³ siún¹ quiú¹³ dí² ná¹tsí²¹ la³ cun³ ní¹ ca³ti²¹, la³ cun³ rón³² ní¹ ca³l³hnió³ hnga² Dió³² jmu³.

19 Qui¹ sá¹jmí¹ tá¹ jan² tsú² lí³ cá² ní¹ dúh¹, hi³ jáun² hí¹juáh³ tiú²uú² jmí¹ lin¹ yáh³ hi³ tsáu² tsú².

20 Hi³ jáun² la³ cun³ lí³ jáun² má¹na²¹, uá¹jinh¹ zia³² hliáun³ ní¹ pih²¹ ní¹ siún¹ quioh²¹ tsú², jan² tsáu² bíh¹ lí³ la³ cun³ ní¹ jí³lí³² hi³ jáun².

21 Qui¹ mí¹ní¹ tsú² tiá² lí¹³ yáh³ záih³² cuo² tsú² la³ lá²: “Tiá² lin¹ hniah³ yáh³ hnú² ní¹con² jná¹³”; hi³ sa³jun³ chí¹ tsú² lí¹³ záih³² ta³ tsú² la³ lá²: “Tiá² lin¹ lí³hniah²³ yáh³ hnöh² ní¹con² jná¹³”.

22 Qui¹ ní¹ lái²³ dí² hi³ jlánh¹ bíh¹ háinh¹³ tsáunh¹ quiú¹³ dí², ní¹ jáun² bíh¹ ti³ jlánh¹ bí¹ lí²hniáuh³²;

23 hi³ ní¹ tiá² nga³ ti³² tsí³ dí² né³, ní¹ jáun² bíh¹ ti³ jlánh¹ re² jmu³² dí² hua³hí¹³. Hi³ ní¹juáh³ ní¹ lái²³ dí² hi³ tiá² re² jniá³ quiú¹³ dí² né³, ní¹ jáun² bíh¹ ti³ jlánh¹ jí²³ dí²,

24 cáun² hi³ tiá² lin¹ jmu³² dí² ní¹con² lí³ua³ cáun² hi³ lái²³ dí² hi³ chú³² jniá³ quiú¹³. La³ ní² bíh¹ ca³jmú³ Dió³² hi³ ní¹ pih²¹ ní¹ siún¹ ní¹ tiá² nga³ je²³ dí² quiú¹³, ti³ jlánh¹ bíh¹ ma³quien¹³ dí² má¹li³²

jáun².

25 Cun³ñí¹ hi³ jáun² né³, tiá² zia³² yáh³ jái¹³ hi³ ma³zian³² hi³ pih²¹ hi³ siún¹ jáun² ñí¹con² hi³ cáun² hi³ cáun², ti³la³ ma³ quin³² ma³ caun³² hi³ jáun² má¹na²¹, jmu² bíh¹ zian² hi³ ca³tin¹ rainh²¹.

26 Cun³ ñí¹ hi³ jáun² bíh¹, ní¹juáh³ cáun² ñí¹ uóu²¹ quioh²¹ tsú², la³ji³² bíh¹ hi³ ñí¹ hná¹ ní² má²tso² uá²jai³² tsí³; hi³ ní¹juáh³ cáun² ñí¹ pih²¹ quioh²¹ tsú² jlánh¹ ca³li³ quien², hi³ jáun² la³ji³² bíh¹ siáh³ ñí¹ hná¹ ní² má²hiúñ² uá²jai³² tsí³.

27 Jáun² né³, ma³ quin³² ma³ jan³² bíh¹ hnöh² ná¹lín³ náh² ñí¹ pih²¹ ñí¹ siún¹ la³ jáun² quioh²¹ Cristo.

28 La³ jáun² bíh¹ lí³, hi³ jáun² ma³ quin³² ma³ jan³² tsá² lín³ cuáh³² má²ca³cué³ Dió³² ma³ cáun² ta²¹ hi³ lí¹³ jmu³ tsú². La³ñí¹ la³ján³ zian² tsá² ná¹lín³ *ti³² tsá² quian³² jë¹ Dió³²; ñí¹ má²tun³ né³, zian² tsá² ná¹lín³ *ti³² jë¹ Dió³²; ñí¹ má²hni³² né³ zian² tsá² ná¹lín³ ti³² tsá² má²tin² tsáu². Ñí¹ hná¹ ní² né³ zian² siáh³ tsá² má²quian³² pi³ hi³ jmu² hua³jueh³², tsá² jmah²³ tsá² tsáu¹, tsá² má²hon³ tsáu² siáh³, tsá² quian³² ñí¹ juí³² quioh²¹ cuáh³²; hi³ má¹li³² jáun² né³, zian² tsá² hiáuh²³ pi³ hi³ hléh³² jú¹jma² siáh³ ní² siáh³.

29 Jáun² né³, ¿hí¹ la³jín³² tsú² ná¹lín³ ti³² tsá² quian³² jë¹ Dió³² dúh¹? ¿Hí¹ la³jín³² tsáu² ná¹lín³ ti³² jë¹ Dió³²? ¿Hí¹ la³jín³² ná¹lín³ ti³² tsá² má²tin² tsáu²? Ho³ ¿hí¹ la³jín³² tsáu² quian³² pi³ hi³ jmu² hua³jueh³²?

30 ¿Hí¹ la³jín³² tsáu² hiáuh²³ pi³ hi³ jmah³ tsá²

tsáun¹? ¿Hí¹ la³jín³² quian³² pí³ hi³ hléh³² jú¹jma²
siáh³? ¿Hí¹ la³jín³² tsáu² quian³² pí³ hi³ zai³² jái¹³
quioh²¹ tsá² má²lí²hléh³² jáun² jú¹jma² siáh³ dúh¹?
¡Tiá² jáun² yáh³!

31 Ti³la³ hnöh² hniáuh³² jmúh¹³ dí¹quian¹ bíh¹ hi³
hián¹³ náh² hi³ jlánh¹ bíh¹ chu²¹ hi³ cué³² Dió³².

Ti³la³ ñí¹ ca³la³ jí³² hi³ ní² né³, zia³² bíh¹ cónh³í¹
cáun² hi³ jlánh¹ bíh¹ quien² hi³ hnó³² jná¹³ híe¹³ ñí¹
hná¹ lá².

13

Hi³ hnáu³ tsú²

1 La³ lá² lí³, ní¹juáh³ ñí¹con² jná¹³ la³ zia³² pí³
hi³ hléh²³ hliáun³ ñí¹jú¹jma² quioh²¹ tsá²mi³cuóun²
la³ má²quionh³ jí³ jé¹ tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² siáh³,
ti³la³ ní¹juáh³ tiá² hin² la³ hno³ yáh³ jná¹³ má¹lí³²
jáun², jáun² la³ jáun² má²lin¹ hi³ lí³ jná¹³ la³jmí¹ lí³
cáun² tsí¹ cú¹jen² hi³ lí¹ quí¹ lí¹ hín¹ pa³i³hua³ bíh¹,
ho³lá²dá² cáun² tsí¹ mí¹ñí² chéin³ hi³ lí¹ hín¹ cú²pá¹
cú²chánh¹.

2 Hi³ ní¹juáh³ jná¹³ la³ lí³ ná¹ *ti³² jé¹ Dió³²,
ho³ ní¹juáh³ cuo² ná¹ ca³la³ jí³² jú¹ ná¹hmá¹ ná¹jní¹
quioh²¹ Dió³² jí³ hi³ há² ngí²³ ná¹ ca³la³ jí³², ho³
ní¹juáh³ nio² siáh³ cáun² tsín³² ná¹ hi³ hí¹ ca³la³ ti³
lí¹³ quin¹³ jná¹³ cáun² máh³ ñí¹ zeh¹ hi³ zíh¹³ ná¹
ñí¹ siáh³, ti³la³ ní¹juáh³ tiá² hin² la³ hno³ yáh³ jná¹³
má¹lí³² jáun², hi³ jáun² hí¹ cáun² yáh³ tiá² lin¹ ñí¹
jmu³ ta²¹ jná¹³.

3 Hi³ uá¹jinh¹ tsoh²¹ jná¹³ ca³la³ jí³² hi³ zia³²
quion²¹, ho³ uá¹jinh¹ hí¹ ca³la³ ti³ huen² jná¹³

ca³jienh²¹ hi³ cóñ³² ná¹ cáun² ja¹ si², ti³la³ ní¹juáh³
 tiá² hin² la³ hno³ yáh³ jná¹³ má¹lí³² jáun², jáun² tiá²
 lin¹ ní¹ jmu³ ta²¹ hí¹ cáun² yáh³ hi³ jmu² jná¹³ la³
 jáun².

4 Ti³la³ ní¹juáh³ tsá² hnio³ tsáu² né³, tsá² la³ hí³
 líñ³ tsá² jmu² juenh² tsí³ bíh¹, tsá² ja³² mií³ tsí³, tsá²
 tiá² uóu³² tsí³, tsá² tiá² jmu² quien² hnga², sa³jun³
 jmu² tsú² tonh².

5 Ja³bí¹ tsá² la³ hí³ tiá² tñ² yáh³ jú¹ hlah³. Tiá²
 líñ³ yáh³ tsú² jan² tsá² cáun² lí¹ hnió³ hi³ ma³hiún²
 tsí³ hnga², sa³jun³ líñ³ tsú² jan² tsá² chéi³ tsí³, hi³
 sa³jun³ nióh³² tsú² hua³hí¹³ ha³ cónh³ tí³ hi³ jmu²
 tsáu² ní¹con².

6 Tsá² la³ hí³ tiá² má²hiún² yáh³ tsí³ ní¹juáh³ hi³
 ca³quiúnh³² tsáu² hi³ hlah³, ti³la³ tsá² hí³ dá²lí²hiún²
 tsí³ ní¹juáh³ jú¹ tson² bíh¹ la³ ca³cah¹³ jmái¹.

7 Tsá² hnio³ tsáu² né³, tiá² chú² tiá² ja³² yáh³ hi³
 ca³tín¹ rainh²¹. La³ má²nio² jáun² bíh¹ cáun² tsí³
 tsú² ní¹con² rainh²¹, hi³ hen² siáh³ tsí³ tsú² ní¹con²
 tsáu², ji³ hi³ tion² tsú² siáh³ tsí³ ji³lí³².

8 Quí¹ hi³ hnáu³ tsú² tiá² tón³² jmái¹ tsa³hín³ yáh³.
 Chau²¹ bíh¹ jmái¹ táuh³ hi³ cue³² Dió³² jái¹³ hñu³ tsí³
 tsáu², sa³jun³ uú² hléh³² tsú² jú¹jma² siáh³ siáh³, hi³
 sa³jun³ uú² lí³ hniáuh³² hi³ há² ngi²³ líñ³² tsú².

9 Quí¹ jun³ hi³ tán¹ hián² yáh³ la³ cun³ hi³ má²né¹
 dí², sa³jun³ má²ca³cué³ Dió³² jái¹³ hñu³ tsí³ tsáu² la³
 hia³ la³ táuh³;

10 ti³la³ ní¹ má¹cá²chó³² hi³ hú¹tá¹ tán¹ hián²
 cu³tí¹³ má¹ná¹, jáun² lí¹ yéin²¹ bíh¹ la³ji³² hi³ tiá²
 tán¹ tiá² hián².

11 Jmí¹ míh² jná¹³ jmí¹ hléh²³ la³ qui³ hleh³² jan² tsá¹míh¹, hi³ jmí¹ cháunh²³ siáh³ chin³² ná¹ la³ cun³ qui³ jmu² jan² tsá¹míh¹, ji³ hi³ jmí¹ hnauh³² jná¹³ siáh³ tsín³² la³ cun³ qui³ jmu² jan² tsá¹míh¹; ti³la³ jmí¹ ca³li³hún¹ tsín³² jná¹³ má¹ná¹, ti³ có³² bíh¹ ca³quin³ la³ cun³ hi³ jmí¹ jmu² jná¹³ jáun² jmí¹ míh² ná¹.

12 La³ ní² bíh¹ lí³ quiú¹³ dí² ta³né³², hi³ tiá² re² má²hún¹ yáh³ tsí³ dí² hi³ ca³tin¹ Dió³². Néh³² jnoh¹ ní¹ tsú² sáh³ lí¹ ná¹juá¹³ la³jmí¹ jniá³ ní¹ tsú² cun³quionh³ cáun² tsí¹ cú¹jen² zín³ bíh¹; ti³la³ má¹jáun² né³, má²neh²¹ dí² tsú² hú¹tá¹ ná¹jeinh³ ní¹ bíh¹ dí². Ta³né³² dá² má²cuóun³² jná¹³ Dió³² ma³ pih²¹ bíh¹, ti³la³ má¹jáun² bíh¹ lí³ cuóun³² jná¹³ tsú² cun³ tán¹ cun³ hián² cu³tí¹³, la³jmí¹ cuóu³² jná¹³ jáun² hnga² Dió³².

13 Hi³ jáun² hní³² ní¹ zia³² hi³ lí³ quien² la³ má²quien² jáun²: hi³ nio² cáun² tsí³ tsú², hi³ hen² tsí³ tsú², ji³ hi³ hnáu³ tsú² ní² siáh³; ti³la³ la³ cun³ hi³ jlánh¹ bíh¹ quien² ní¹ hi³ hní³² ní², hi³ hnáu³ bíh¹ tsú².

14

*Zia³² cónh^{3í¹} ca³lá² jái¹³ ca³ti²¹ pí³ hi³ cue³²
Jmí²chí³ Chun¹*

1 Hi³ jáun² né³, jmu³ náh² pí³ la³jonh³ jmí¹ honh² hi³ má¹hnáu³ náh². Hi³ ja³bí¹ hniáuh³² jmúh¹³ náh² siáh³ hi³ dí¹quiaunh²¹ lí¹honh² hi³ hián¹³ náh² cáun² pí³ ní¹con² Dió³²; hi³ la³ní¹ la³ján³ né³

hniáuh³² hen² honh² náh² hi³ lí¹³ ngái¹ náh² ní¹con²
tsáu² jái¹³ hi³ cue³² Dió³² hñu³ honh² bí¹ náh².

2 Qui¹ ní¹juáh³ tsá² quian³² pí³ hi³ hleh³² jú¹jma²
hi³ hí¹ hnnga² tiá² cuoh², hi³ liéinh³² Dió³² bíh¹ tsú²
jaun³², jun³juáh¹³ hi³ liéinh³² tsá²mí³cuóun² yáh³
tsú², qui¹ hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² ngí²³ jái¹³ jáun².
Tsá² hi³ dá² hleh³² jú¹ ná¹hmá¹ ná¹jní¹ cun³quionh³
pí³ quioh²¹ Jmí²chí³ Chun¹ bíh¹.

3 Ti³la³ tsá² hleh³² hí³ cue³² Dió³² hñu³ tsí³
má¹ná¹, liéinh³² tsú² tsá²mí³cuóun² raính²¹ bíh¹, hi³
jmu² tsú² hi³ tsá² hí³ lí³ pin³ tsí³ ní¹con² Dió³², hi³
cha³² tsú² siáh³ tiá³ tsí³ tsá² hí³, jí³ hi³ jmouh³² tsú²
siáh³ tsí³ tsú².

4 Jáun² né³, tsá² hleh³² jú¹jma² siáh³ jmu² hi³ lí³
pin³ tsí³ hnnga² bíh¹ ní¹con² Dió³²; ti³la³ tsá² ngai³²
jái¹³ hi³ cue³² Dió³² hñu³ tsí³ né³, jmu² hi³ lí³ pin³
tsí³ tsá² cuáh³² bíh¹.

5 Jná¹³ jmí¹ hiún² tsín³² sá¹jmí¹ la³jín³² hnöh² lí¹³
hléh¹³ náh² jú¹jma² siáh³; ti³la³ ti³ jlánh¹ bí¹ hen²
tsín³² jná¹³ hi³ hián¹³ náh² pí³ hi³ lí¹³ hléh¹³ náh²
jái¹³ hi³ cue³² Dió³² bíh¹; qui¹ ti³ jlánh¹ bíh¹ quien²
hi³ jmúh¹³ náh² la³ ní² la³ cónh³ bíh¹ hi³ hléh¹³
náh² jú¹jma² siáh³. Jí³²la³ ti³ ní¹juáh³ zian² jan² tsá²
má²hiauh³² pí³ hi³ zai³² jé¹ tsá² hleh³² hí³ jú¹jma²
siáh³ bíh¹, jáun² bíh¹ zia³² ní¹ lí¹³ jmu³ ta²¹ jé¹ tsú²
hi³ lí³ pin³ tsí³ tsá² lín³ cuáh³².

6 Cun³ní¹ hi³ jáun² bíh¹ reh², ní¹juáh³ jná¹³ la³
ní¹jé¹ ná¹ hnöh², hi³ ní¹lieh¹ jná¹³ cun³quionh³
jú¹jma² siáh³, ha³ tiá² lín¹ ní¹ jmu³ ta²¹ hí¹ cáun²
yáh³ quián¹³ hnöh² lí¹³. Jí³²la³ ti³ ní¹juáh³ ní¹lieh¹

jná¹³ hnöh² cun³quionh³ jái¹³ hi³ jmí¹ ná¹hmá¹ bíh¹,
 hi³ má²hnió³ Dió³² hi³ li³ ñih¹³ hnöh², ho³ ní¹juáh³
 hi³ ca³jmú³² jná¹³ hi³ há¹ ngí¹³ náh² re² jái¹³ quioh²¹
 bíh¹ tsú², ho³lá²dá² ní¹juáh³ ca³hléh³ jná¹³ cáun²
 jái¹³ hi³ cue³² Dió³² hñu³ tsin³², ho³lá²dá² ní¹juáh³
 zia³² cáun² jú¹ tson² hi³ lí¹³ má¹ta¹³ jná¹³ hnöh².

7 Cuí¹ jmú¹³ cáun² jái¹³ hi³ ca³tin¹ mí¹ñí² hi³ jmu²
 tsú² sun¹, la³ cun³ hmá² tá² le² ho³ tun³² pih²¹ hi³
 cai³² tsú²; uá¹jinh¹ tiá² jmí²chí³ hu²¹, tí³la³ cu³ jáun²
 ní¹juáh³ tiá² la³ lin¹ yáh³ re² he³ lánh³ tsau³² sun¹
 hi³ ná¹jmu² tsú², jáun² he³ ya³ lánh³ rón³² lí¹³ lí³ ñí³²
 tsáu² hi³ he³ ní¹ sun¹ ná¹jmu² tsú².

8 Hi³ ní¹juáh³ jmí¹ jmu² tsú² hniéi² né³, ní¹juáh³
 tiá² la³ jmu² yáh³ tsú² na²¹ lí²¹ mah¹ quioh²¹
 mí¹ñí² ní¹ má¹ca³jie³, hi³ jáun² hí¹ jan² yáh³ tiá² hin²
 jmu³ hua³jan²¹ hi³ tsa³táunh¹ ní¹ hniéi².

9 La³ jáun² bíh¹ lí²³ siáh³ ní¹con² hnöh²: Ní¹juáh³
 tiá²hléh¹³ yáh³hnöh² jái¹³ hi³ lí³ ngí¹³tsáu², ¿ha³bí¹
 lánh³ rón³² lí¹³ lí³ ñí³²tsú² jái¹³ hi³ ná¹hléh¹ hnöh²
 jáun²? ¡La³jmí¹ lí³ jan² tsá² lí¹ hlí² lí¹ liéih²³ hnga²
 bíh¹ má²lí³ hnöh² ní¹juáh³ la³ jáun²!

10 Tson² bíh¹ zia³² hliáun³ ní¹ jú¹jma² hngá¹máh³
 lá², hi³ la³jí³² hi³ jáun² cun³ zia³² hi³ hnió³ juáh³
 bíh¹.

11 Tí³la³ ní¹juáh³ tiá² la³ ngí²³ yáh³ jná¹³ jú¹jma²
 hi³ liéih³² jáun² tsáu² né³, hi³ jáun² jan² tsá² hué³²
 siáh³ bíh¹ jná¹³ hi³ ca³tin¹ tsá² hi³, hi³ tsá² hi³
 né³ lí³ siáh³ jan² tsá² hué³² siáh³ hi³ ca³tin¹ jná¹³
 uá²jai³².

12 Hi³ jáun² cun³ñí¹ hi³ hnöh² jlánh¹ má²ná¹hniá¹ náh² hi³ héih¹ náh² pí³ ñí¹con² Jmí²chí³ Chun¹, jáun² ñí¹ ca³la³ jí³² né³, jmu³ náh² tion³ hi³ héih¹ náh² hi³ lí¹³ li³ jmu³ ta²¹ hi³ li³ pin³ tsí³ tsá² líñ³ cuáh³² ñí¹ hná¹ ní².

13 Hi³ jáun² né³, ní¹juáh³ tsá² hleh³² jú¹jma² siáh³, hniáuh³² bíh¹ mí³² tsú² ñí¹con² Dió³² hi³ lí¹³ hiáuh¹³ uá²jat³² pí³ hi³ záí³² jái¹³ hi³ hleh³² jáun².

14 Quí¹ ní¹juáh³ hi³ lienh¹ jná¹³ Dió³² cun³quionh³ jú¹jma² siáh³, tson² bíh¹ hi³ jná¹³ dí¹lienh¹ Dió³² cun³quionh³ jmi²chí³ quion²¹ bíh¹, ti³la³ jun³ hi³ jáun² yáh³ ngí²³ jná¹³ huen².

15 Cun³ñí¹ hi³ jáun² né³, jná¹³ len³ hi³ ti³ jlánh¹ bíh¹ quien² ní¹juáh³ hi³ ngí²³ jná¹³ jái¹³ hi³ lienh¹ jná¹³ Dió³² ní¹ má¹ti³ ñí¹ lienh¹ jná¹³ tsú² cun³quionh³ jmi²chí³ quion²¹, hi³ ti³ jlánh¹ bíh¹ quien² siáh³ ní¹juáh³ hi³ ngí²³ jná¹³ sun¹ hi³ híe¹³ ná¹ ní¹ má¹ti³ ñí¹ híe¹³ ná¹ ní¹con² Dió³² cun³quionh³ jmi²chí³ quion²¹.

16 Quí¹ ní¹juáh³ hnú² dí¹ma³tsú¹ ma³jonh²¹ Dió³² cun³quionh³ jmáh³la³ jmi²chí³ quián¹³, jáun² tsá² cá²tsáun¹ tsá² ná¹nái³² jáun² tiá² lí¹³ yáh³ hi³ tsa³hlío³ hná¹ jáun² hi³ cuéh³² tiá¹hmah¹ Dió³² quiúnh¹ hnú², quí¹ tiá² ngí²³ yáh³ tsú² he³ dá² jaun³² dí¹hléh¹ hnú².

17 Ho³ sa³ re² líñ³² bíh¹ dí¹lienh¹ hnú² Dió³² hi³ dí¹cueh³² nú² tsú² tiá¹hmah¹, ti³la³ má¹li³² jáun² né³ tsá² jan² tiá² lí³ pin³ yáh³ tsí³.

18 Jná¹³ cue² tiá¹hmah¹ Dió³² quí¹ cun³ñí¹ hi³ ti³ jlánh¹ bíh¹ quion¹ jná¹³ pí³ hi³ hléh¹³ jú¹jma² siáh³

la³ cónh³ bíh¹ ca³la³ jín³² hnloh².

19 Ti³la³ ní¹juáh³ jmí¹ zenh² jná¹³ ja¹ ní¹ ná¹ngih³² tsá² lí³ cuáh³² má¹ná¹, ti³ jlánh¹ bíh¹ hnó³² jná¹³ hi³ má¹tín¹³ tsá² siáh³ cun³quionh³ hñá³ jon¹ jái¹³ hi³ lí¹³ ngi¹³ tsú², la³ cónh³ bíh¹ hi³ jmí¹ hléh¹³ ná¹ quia³ mei²¹ jon¹ jú¹jma² hí¹juáh³ huen² ná¹ tiá² cuo².

20 Reh², ha³ lí² cui¹ cháunh¹³ chinh³² náh² la³ cun³ qui³ cháunh²³ chí¹ tsá¹míh¹. Jmu³ náh² hi³ lí³ náh² la³jmí¹ lí³ tsá¹míh¹ hi³ ca³ti²¹ hi³ hlah³ bíh¹; ti³la³ ní¹ má¹ca³ti³ ní¹cháunh¹³ chinh³² náh² má¹ná¹, cui¹ cháunh¹³ chinh³² náh² la³ cun³ qui³ cháunh²³ chí¹ jan² tsá² má²hún¹ tsí³.

21 Qui¹ ní¹ Sí² quioh²¹ Dió³² rá¹juáh³: “Juo¹³ dí² juáh³ la³ lá²: Lienh¹ jná¹³ tsá² hué³² lá² cun³quionh³ jú¹jma² siáh³; cun³quionh³ jé¹ tsá² hué³² siáh³ bíh¹ lienh¹ jná¹³ tsú², ti³la³ sa³jun³ la³ jáun² yáh³ ne³ tsú² má¹ná¹.

22 Hi³ jáun² né³, hi³ hleh³² tsú² jáun² cun³quionh³ cáun² jú¹jma² siáh³ lí³ cáun² li²¹ hi³ jáun² lí¹³ lí³jnia² hin² tsáh² tiá² má²taunh³² ta²¹ bíh¹, jun³juáh¹³ hi³ lí³ lin¹ hin² tsáh² má²taunh³² ta²¹ yáh³. Ti³la³ ní¹juáh³ ca³hléh³ jan² tsá² quian³² pí³ hi³ hleh³² jái¹³ hi³ cue³² Dió³² hñu³ tsí³ né³, jáun² jái¹³ jáun² lí³ cáun² li²¹ hi³ lí¹³ lí³jnia² hin² tsáh² má²taunh³² ta²¹ bíh¹, jun³juáh¹³ hi³ lí³ lin¹ hin² tsáh² tiá² ta²¹ má²taunh³² yáh³.

23 Jáun² né³, ní¹juáh³ má²ná¹ngih³² la³jín³² tsá² lí³ cuáh³², hi³ ní¹juáh³ la³jín³² la³ ná¹hleh³² jú¹jma² siáh³, hi³ tá¹la³ jáun² né³ chá¹taunh¹ ma³ jan² tsá²

tiá² má²ñi³², ho³lá²dá² tsá² tiá² ta²¹ haih²¹, ¿tiá¹ juáh³ tsá² hí³ má¹lí³² jáun² hi³ má²ca³ngáu² bíh¹ hnloh²?

24 Ti³la³ ní¹juáh³ la³jín³² bíh¹ hnloh² la³ ná¹ngái¹ náh² jái¹³ hi³ cue³² Dió³² hñu³ honh², hi³ tá¹la³ jáun² né³ chá¹táunh¹ ma³ jan² tsá² tiá² má²jmi¹ má²tsí³, ho³lá²dá² tsá² tiá² ta²¹ haih²¹, jáun² tsá² hí³ né³ lí³tsín² hi³ tson² bíh¹ ná¹ren² tso³, qui¹ hmóu³² bíh¹ tsú² lí³tsín² lánh³ lí³tsí³ ní¹ má¹ca³nái³² la³jí³² jái¹³ hi³ ná¹juáh²³ hnloh² jáun².

25 Cun³quionh³ la³ jáun² bíh¹ lí¹³ chu³ jñéih³ la³jí³² la³ cun³ hi³ ná¹hmá¹ hñu³ tsí³ tsú², hi³ jáun² ca³la³ hi³ cuá¹hin³ bíh¹ tsú² ma³tsu³ ma³jónh³² Dió³² hi³ juáh³ hi³ tson² bíh¹ cu³tí³ la³zenh² Dió³² ja¹ quián¹³ hnloh².

Ní¹má¹ca³ngih³²náh², jmu³náh²re²tin²la³jí³²hi³ jmúh¹³

26 Jáun² né³ reh², ní¹ má¹ca³cuú² ca³ngih³² hnloh², zian² ma³ jan² hnloh² ná¹quiánh¹ sun¹ hi³ lí³ jái¹³ quioh²¹ Dió³², ho³hi³ má¹tin¹³ náh²tsáu², ho³cáun² hi³ñíh¹ náh²hi³ má²ca³híe³ Dió³², ho³cáun² jái¹³hi³hléh¹³ náh² cun³quionh³ jú¹jma² siáh³, ho³lá²dá² hi³záih¹³ náh² jái¹³ jáun². Re² bíh¹, ti³la³ cui¹ lí³ zia³² ní¹ jmu³ ta²¹ la³jí³² hi³ jáun² hi³ lí³ pin³ tsí³ tsá² lín³ cuáh³².

27 Ní¹juáh³ jmi¹ zian² tsá² hléh³² jú¹jma² siáh³, cui¹ hleh²¹ gon³ ho³gáun³ tsáu² ní¹juáh³ hi³jláh¹ juóun³²; ti³la³ ma³quin³² ma³jan³² má¹ná¹. Ja³bí¹ hniáuh³² zian² siáh³ jan² tsá² zái³² jái¹³ hi³ hleh³² tsú² jáun².

28 Ti³la³ ní¹juáh³ ja¹ ní¹ ná¹ngi^h³² náh² tiá² la³ zian² yáh³ tsá² má²hiauh³² pí³ hi³ lí¹³ zái³² jái¹³ jáun², cun³tsa³² tí³ ta²¹ hí¹ jan² tiá² hin² hléh³² bíh¹ cú²jueh³² jú¹jma² hi³ hí¹juáh³ hnga² tsú² tiá² cuoh². Ti³ re² bíh¹ ma³ quin³² ma³ jan³² cuí¹ juónh¹³ cú²jueh³² quionh³ Dió³², ji³ quionh³ jmí¹ tsí³ hnga².

29 La³ ní² bíh¹ siáh³ ní¹juáh³ ní¹ má¹ti³ ní¹ hléh²¹*tí³² jé¹ Dió³² jái¹³ hi³ má²lí²cué³² Dió³² hñu³ tsí³, cuí¹ hleh²¹ tsú² cun³ gon³ ho³ gáun³, hi³ tsá² ní¹ hná¹ jáun² né³, cuí¹ ná¹cán²³ re²hua³hí¹³la³ji³² jái¹³ hi³ juáh³ tsú² jáun².

30 Jáun² né³, ní¹juáh³ Dió³² la³ jmu² hi³ zia³² cáun² hi³ lí²ní³² jan² tsáu² ní¹ cuá¹tón²¹ jáun², hi³ jáun² tsá² dí¹hleh³² hí³ cuí¹ tunh¹³ tín² jé¹.

31 Hi³ jáun² la³ ní² bíh¹ lí¹³ hi³ la³jín³² hnöh² lí¹³ hléh¹³ náh² ma³ quin³² ma³ jan³² la³ cun³ jái¹³ hi³ má²hian² náh² ní¹con² Dió³², hi³ jáun² la³jín³² tsáu² lí¹³ lí³ tín² ji³ hi³ niau²¹ siáh³ tiá³ tsí³.

32 Quí¹ hmóu³² bíh¹ tsá² ná¹lí³ hí³*tí³² jé¹ Dió³² hniáuh³² jmu³ héh³² ní¹con² jmí²chí³ quioh²¹,

33 quí¹ Dió³² dá² jun³juáh¹³ jan² Dió³² Tsá² jmu² hi³ tiáunh¹ tsáu² tiá³ siaun³² yáh³, quí¹ Dió³² dá² tí³ jmu² hi³ tiauh² dí² re² tín² bíh¹.

Né³² né³, la³ cun³ qui³ ná¹ngi²³ la³jín³² tsá² joh¹ Dió³² la³ tán¹ ní¹ ná¹ngi^h³² tsú²,

34 tsá²mi³ hniáuh³² tionh² ta³máih³ bíh¹ ja¹ ní¹ ná¹ngi^h³² tsá² lí³ cuáh³². Ha³ tiá² jái¹³ zia³² yáh³ hi³ cáun² lí¹ hléh²¹ tsú² ta³ lí²¹, hniáuh³² bíh¹ ma³quien² tsá²mi³ ní¹cuo² la³ cun³ hi³ rá¹juáh³ jáun²

ñí¹ liei²¹ quioh²¹ Dió³².

35 Jáun² ní¹juáh³ hnió³ tsá²mi³ hi³ li³ ñi³² cáun² jái¹³, hniáuh³² ngáih³² tsú² tsá²ñuh² ñí²cuo² bíh¹ ní¹ má¹cá²chánh³² hñú¹³; qui¹ tiá² re² jniá³ yáh³ hi³ tsá²mi³ hléh³² ja¹ ñí¹ ná¹ngih³² tsá² lín³ cuáh³².

36 Hniáuh³² cháu¹ hnöh² honh² hi³ jái¹³ quioh²¹ Dió³² tiá² ca³li³liau³ yáh³ ja¹ quián¹³ hnöh², hi³ sa³jun³ ñí¹con² jmáh³la³ hnöh² yáh³ siáh³ má²cá²chó³² jái¹³.

37 Ní¹juáh³ zian² tsá² lín²³ hi³ lín³ ti³² jë¹ Dió³², ho³lá²dá² lín²³ tsú² hi³ quian³² cáun² pí³ hi³ má²ca³cué³ Jmí²chí³ Chun¹, hniáuh³² bíh¹ ma³tson² tsú² hi³ sí² hi³ cuá¹jmu² jná¹³ lá² ñí¹con² hnöh², cáun² héih³² quioh²¹ Ti³² Juo¹³ bíh¹ dí² la³².

38 Ti³la³ ní¹juáh³ tsá² tiá² ta²¹ haih²¹ jái¹³ lá² né³, hí¹juáh³ tiá² hniáuh³² yáh³ hi³ tanh¹³ tsú² ta²¹ tsá² la³ hí³.

39 Jáun² né³ reh², chú³² jmúh¹³ náh² hniá¹ hi³ cué³² Dió³² jái¹³ hñú³ honh² náh² hi³ jáun² lí¹³ hléh¹³ náh², ti³la³ ha³ lí² qui² lí² jna³ náh² ñí¹con² tsá² má²hiauh³² pí³ hi³ hléh³² jú¹jma² siáh³ má¹ná¹.

40 Hi³ jáun² la³jí³² hi³ jmu³² náh² né³, jmu³ náh² re² tin² lín³², hi³ ca³la³ hi³ ja³² re² he² hná¹.

15

Jmí¹ ca³jenh¹³ Cristo

1 Né³² né³ reh², hnó³² jná¹³ hi³ cháu¹ náh² honh² jú¹ chú³² hi³ má²ca³hléh³ jná¹³ jáun² ñí¹con² hnöh². Jú¹ chú³² jáun² né³ ca³heh³ bíh¹ hnöh² jmí¹ ca³niéh²

náh², hi³ jáun² la³ má²zian² jáun² bí¹ náh² hi³ nio²
tiá³ honh² ñí¹con² jú¹ chú³² jáun².

2 Hi³ cun³quionh³ jú¹ chú³² jáun² bí¹ siáh³
má²ná¹liáun¹ hnloh² ní¹juáh³ hi³ la³ má²ná¹ziáh¹
jáun² náh² tiá³ jái¹³ hi³ ca³híe³ jná¹³ jáun². Jí³²la³
ti³ ní¹juáh³ cáun² lí¹ táunh²³ náh² ta²¹ ta³ lín²¹ bí¹,
jáun² bí¹ tiá² lín¹ ñí¹ lí³quien².

3 La³ cun³ la³jí³² jái¹³ hi³ ca³lí³ tñ² jná¹³ jáun²
huen², jí³lí³² bí¹ jái¹³ jáun² ca³híe³ jná¹³ siáh³
hnloh². Hi³ ja¹ la³jí³² hi³ jáun² zia³² cáun² jái¹³ hi³
jlánh¹ bí¹ quien² hi³ juáh³la³lá²: Cristo ca³jun³ hi³
ca³tí²¹ tso³ quiú¹³ dí², la³ cun³ hi³ rá¹juáh³ jáun² ñí¹
Sí²;

4 hi³ ja³haun³ tsú² siáh³, hi³ jáun² ñí¹ má²cá²hní²
jmái¹ jáun² né³ ca³jenh¹³ tsú² já¹ hla¹, la³ cun³ hi³
rá¹juáh³ jáun² ñí¹ Sí².

5 Jmí¹ lí²¹ jáun² né³ ca³ma³jnia³² tsú² ñí¹con² Pé¹,
hi³ jmí¹ lí¹cáin² pih²¹ jáun² né³ ca³ma³jnia³² tsú²
siáh³ ñí¹con² tán¹ quian³tun³.

6 Jmí¹ lí¹cáin² jáun² siáh³ ca³ma³jnia³² tsú² ñí¹con²
lí³ hñá³ nio² hña³láun³ tsá² reh² dí² cun³ jéin³²
la³ lá². Hi³ uá¹jinh¹ má²cá²tsan³ ma³ jan² tsá² hí³
ta³né³², míh¹ tiá² jí³lin² tsá² hí³ zian² bí¹.

7 Jmí¹ lí²¹ jáun² ca³ma³jnia³² tsú² ñí¹con² Jacobo,
hi³ jmí¹ lí²¹ jáun² né³ ca³ma³jnia³² tsú² siáh³ ñí¹con²
ca³la³ jín³² tí³² tsá² quian³² hí³ jé¹ Dió³².

8 Jmí¹ ca³táuh³ hi³ má²jnia³² tsú² jáun² ñí¹con²
la³jín³² tsá² hí³ né³, jáun² ñí¹con² jná¹³ siáh³
ca³ma³jnia³² tsú². Jáun² jná¹³ bí¹ jan² tsá² lín³ ná¹

la³jmí¹ lín³ jan² dáin² hi³ ca³li³zian² ta³ má²ca³nga² jmái¹ quioh²¹.

9 Qui¹ jun³ lin¹ tsáu² yáh³ jná¹³ la³ cónh³ bíh¹*ti³² tsá² quian³² jé¹ Dió³² ní¹ hná¹ ní², ca³la³ hí¹juáh³ tiá² ca³tin¹ yáh³ jná¹³ hi³ té³ tsáu² “ti³² tsá² quian³² jé¹ Dió³²”, qui¹ jná¹³ dá² jan² tsá² ca³jmú³² ná¹ hian² tsín³² ní¹con² tsá² ná¹lín³ cuáh³² quioh²¹ Dió³² jmí¹tin² bíh¹.

10 Ti³la³ lín³ bíh¹ jná¹³ la³ cun³ hi³ lín³ ná¹, qui¹ cun³ní¹ hi³ Dió³² ca³ja³ mii³ tsí³ ní¹con² jná¹³. Hi³ jáun² mii³ hi³ ja³² jáun² tsí³ tsú² ní¹con² jná¹³ tiá² lí¹ má²ca³há² ca³nga² yáh³, qui¹ jná¹³ bíh¹ ti³ jlánh¹ má²cá²jmú³² ta²¹ la³ cónh³ bíh¹ tsá² ní¹ hná¹ ní²; uá¹jinh¹ jun³juáh¹³ jná¹³ yáh³ tsá² má²cá²jmú³², ti³la³ hnga² bíh¹ Dió³² Tsá² ja³² mii³ tsí³ má²ca³ma³hau³ jná¹³.

11 Ti³la³ tiá² hi³ jmu² hí¹ cáun² yáh³ ní¹juáh³ jná¹³ ho³ tsá² hí³ ca³nga³ jú¹ chú³² jáun² ní¹con² hnoph²; qui¹ ti³la³ cáun² lá² bíh¹ jú¹ chú³² hi³ hléh¹ jnoph¹, hi³ cáun² jái¹³ lá² bíh¹ siáh³ má²ca³tionh² hnoph² ta²¹.

Jmái¹ hi³jenh¹³ tsá² má²cá²tsan³

12 Jáun² né³, ní¹juáh³ jú¹ chú³² hi³ hléh¹ jnoph¹ juáh³ hi³ Cristo ca³jenh¹³ ja¹ hla¹, ¿ha³ bí¹ láñh³ rón³² zian² ma³ jan² hnoph² hi³ juáh³ náh² hi³ tiá² jenh¹³ yáh³ tsá² má²cá²tsan³?

13 Qui¹ sá¹jmí¹ tiá² la³ jenh¹³ yáh³ tsá² má²cá²tsan³, jáun² sa³jun³ la³ ca³jenh¹³ yáh³ hnga² Cristo.

14 Hi³ jáun² ní¹juáh³ tiá² la³ ca³jenh¹³ Cristo, jáun² jú¹ chú³² hi³ hléh¹ jnoph¹ tiá² lin¹ ní¹ la³ quien² hí¹ cáun² yáh³, hi³ sa³jun³ la³ quien² siáh³ hi³ táunh²³ náh² jáun² ta²¹.

15 Jáun² sá¹jmí¹ la³ ní² né³, jnoph¹ bíh¹ má²lái³ tsá² zih³² jú¹ tí¹jái² hi³ ca³tín¹ Dió³², quí¹ cun³ní¹ hi³ má²ca³juáh¹³ jnoph¹ hi³ Dió³² ca³jmú³ hi³ ca³jenh¹³ Cristo. Jáun² ní¹juáh³ tiá² la³ tson² yáh³ hi³ jenh¹³ tsá² má²cá²tsan³, hi³ jáun² tiá² la³ tson² yáh³ hi³ Dió³² ca³jmú³ hi³ ca³jenh¹³ Cristo.

16 Quí¹ ní¹juáh³ tiá² la³ jenh¹³ yáh³ tsá² má²cá²tsan³, hi³ jáun² sa³jun³ la³ ca³jenh¹³ yáh³ siáh³ Cristo.

17 Hi³ jáun² sá¹jmí¹ tson² tiá² ca³jenh¹³ Cristo dúh¹, jáun² tiá² lin¹ ní¹ jmí¹ jmu³ ta²¹ hí¹ cáun² yáh³ hi³ má²táunh²³ jáun² hnoph² ta²¹; la³ má²ná¹ren² jáun² bíh¹ náh² tsáuh³.

18 Jáun² ní¹juáh³ la³ ní² né³, la³ má²já²hín³ bíh¹ tsá² má²cá²tsan³ ta³ má²tanh² ta²¹ Cristo.

19 Ní¹juáh³ hi³ ná¹hen² jáun² tsí³ dí² ní¹con² Cristo la³ zia³² ní¹ jmu³ ta²¹ jmáh³la³ tá¹la³ ziáun² dí² ní¹ hué²¹ lá² bíh¹, jáun² jnoph¹ bí¹ la³ má²lái³ tsá² jlánh¹ bíh¹ tsí¹juí³ la³ cónh³ bí¹ ní¹ la³jín³² tsá² ní¹ hná¹ ní².

20 Ti³la³ la³ cun³ lí³ hú¹tá¹ jú¹ tson² má¹ná¹, ca³jenh¹³ bíh¹ Cristo ja¹ hla¹; hi³ jáun² la³ ní² má²lí²lin¹ hi³ ja³bí¹ hla¹ tsá² ní¹ hná¹ ní² siáh³ jenh¹³ la³jmí¹ ca³jenh¹³ hí³ dí².

21 Quí¹ la³ lá² bíh¹ lí³: Cun³ní¹ hi³ ca³ti²¹ tsáu¹³ jan² tsáu² bíh¹ ca³hi³ hmú³² ní¹ hué²¹ lá²; jáun² ja³bí¹ la³ jáun² siáh³ cun³ní¹ hi³ ca³tín¹ jan² tsáu²

bíh¹ ca³li³liau³ siáh³ hi³ jenh¹³ tsá² má²cá²tsan³.

22 La³ jáun² bíh¹ lí³, hi³ cun³ñí¹ hi³ lín³ tsáu² tsá² jón²zíh¹ hla¹ Adán, jáun² la³jín³² bíh¹ tsú² tsán²; ja³bí¹ la³ jáun² la³jín³² bíh¹ tsú² jenh¹³ siáh³ cun³ñí¹ hi³ lín³ tsú² tsá² joh¹ Cristo, hi³ jáun² lí¹³ zian² cáun² hi³ hmai²¹.

23 Ti³la³ ma³ quin³² ma³ jan³² má¹na²¹ la³ cun³ñí¹ ca³tin¹ bíh¹: Cristo bíh¹ Tsá² la³ñí¹ hi³ lín³ tsá² hmai²¹ jmí¹ ca³jenh¹³, hi³ jáun² ní¹ má¹ti³ ñí¹ jaunh²¹ tsú² né³, lín¹³ siáh³ tsá² hmai²¹ tsá² ñí¹ hná¹ ní² joh¹ tsú².

24 Má¹lí³² jáun² né³, tsin¹³ jmái¹ hi³ má²tón³², jmái¹ hi³ táuh³ la³jí³², jmái¹ hi³ hin³ jáun² Cristo la³jín³² tsá² ná¹quien², tsá² ná¹ho² ta²¹, jí³ tsá²cuú² tsá²chín³ ní² siáh³, jmái¹ hi³ jíenh³² jáun² Cristo ní¹con² Dió³² Jmé²jái¹³ hi³ ho².

25 Quí¹ cun³ la³ má²ho² jáun² bíh¹ Cristo jái¹³, ca³la³ ní¹ cá¹chó²¹ jmái¹ hi³ jmu³ Dió³² hi³ chí¹hánh²³ tsú² la³jín³² tsá² jmu² hniéi² quionh³ dí²,

26 hi³ ní¹ ca³táuh³ né³, tsa³hín³ jí³ hmú³² uá²jai³², tsá² cuá¹hniei²¹ hí³ quionh³ Dió³².

27 Quí¹ la³ cun³ rá¹juáh³ ní¹ Sí², Dió³² má²ca³jmú³ hi³ la³jí³² hi³ jáun² má²dí¹chin¹ ta³ bíh¹ Cristo. Ti³la³ jái¹³ hi³ rá¹juáh³ jáun² hi³ la³jí³² bí¹ ta³no¹ jo³cuo² jo³ta³ Cristo né³, tiá² niéih³ yáh³ hi³ ji³ hnga² Dió³² Tsá² ca³jmú³ héih³² jáun², ta³zanh¹ jo³cuo² Cristo.

28 Hi³ jáun² né³, ní¹ má¹cá²chó³² jmái¹ hi³ la³jí³² má²nio² jo³cuo² Cristo, jáun² má¹jaun² má²chan³ tsú² siáh³ hnga² jo³cuo² Dió³², Tsá² ca³chá³ hí³

la³ji³² jo³cuo² tsú² la³ jmí¹ ñí¹. Hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ lí¹³ hi³ Dió³² lín³ Tsá² chín¹ ñí¹ ca³la³ jí³² hi³ zia³².

29 Hi³ ca³ti²¹ jái¹³ hi³ jenh¹³ tsú² jáun² né³, zian² ma³ jan² tsá² zaun³² jmái² cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ tsá² má²cá²tsan³. ¿He³ láih³² sa³ la³ ní² yáh³ jmu² tsú²? Já² ní¹juáh³ tiá² la³ jenh¹³ yáh³ tsá² má²cá²tsan³, ¿he³ ya³ láih³² zaun³² tsú² jmái² hi³ ca³tin¹ hla¹ hí³?

30 Hi³ jnoph¹ siáh³, ¿he³ ya³ láih³² tauh²³ jnoph¹ ñí¹ háinh¹³ jmái¹ ca³la³ jí³² ní¹juáh³ tiá² hin² la³ jenh¹³?

31 Quí¹ la³ji³² jmái¹ bíh¹ zenh² jná¹³ ñí¹ hmú²¹, ma³tson¹³ jná¹³ jái¹³ ní² reh² la³jmí¹ ma³tson¹³ jná¹³ hi³ cu³ti³ tsah¹ jná¹³ hi³ hnoph² ná¹lín³ náh² tsá² tanh² ta²¹ Jesús Tsá² lín³ Cristo Ti³² Juo¹³ dí².

32 Já¹ juú² Éfeso lá², lí³ la³jmí¹ lí³ hi³ má²ca³quí¹ ca³ta¹³ jnoph¹ quiúnh¹ jáh³ hngá¹ jáh³ nái². Ti³la³ né³² né³, sá¹jmí¹ hi³ hu²¹ tsin³² jná¹³ la³ cun³ qui³ hu²¹ jáun² tsí³ tsá²mí³cuóun², jáun² ¿he³ dá² lái¹³ jná¹³ hi³ má²ca³há² ca³nga² ná¹la³ jáun²? Jáun² né³, sá¹jmí¹ hi³ tson² hi³ tiá² jenh¹³ tsá² má²cá²tsan³, hi³ jáun²: “¡Cuí¹ cú¹ cuí¹ hnáih¹³ dí², quí¹ tsa³háu² má²jún³ bíh¹ dí²!”, la³ cun³ hi³ ná¹juáh²³ jáun² ma³ jan² tsáu².

33 Ti³la³ ha³ lí² lí¹ cui¹ lí³can² náh², ní² lí¹ cá¹quiúnh²¹ náh² la³ cun³ lí³ jái¹³ hi³ juáh³ jáun² la³ lá²: “Ní¹juáh³ tsá² juónh²³ re² quionh³ tsá² hláih¹, jáun² má¹lí³² jáun² má²lín³ tsú² tsá² hláih¹ bíh¹ uá²jaí³²”.

34 ¡Tianh³ náh² hi³ ná¹jniá³ jmí¹ honh² náh² ca³ti²¹

hi³ chu²¹, ha³ lí² lí¹ jmú² náh² tso³! Quí¹ ma³ jan² hnöh² ca³la³ hí¹juáh³ tiá² cuóun³² bíh¹ náh² Dió³². Juanh³² jná¹³ la³ ní² hi³ jáun² lí³ hinh¹ náh².

He³ lánh³ rón³² jenh¹³ tsá² má²cá²tsan³

35 Hi³ ca³ti²¹ jái¹³ jáun² né³, tiá² né¹, ho³ sa³ zian² ma³ jan² tsá² lí¹³ nga³: “¿He³ dá² lánh³ rón³² jenh¹³ tsá² má²cá²tsan³? ¿He³ dá² lánh³ rón³² jniá³ tsú² lí¹³? ”

36 Cáun² jú¹ te³ bíh¹ jaun³² nga² tsú², quí¹ ní¹juáh³ jmi¹ jánh¹³ nú² cá² mái³ jún², tiá² lí¹³ yáh³ hion¹³ cáun² chí² ñeh¹ hmai²¹ ní¹juáh³ tiá² la³ tsa³hín³ tín² jún² jáun².

37 Quí¹ jun³juáh¹³ hmáih³² yáh³ jonh² jñi³² tsú², quí¹ mái³ bíh¹, uá¹ hi³ cuú²miih²¹ ho³ lí³ua³ cáun² mái³ siáh³ siáh³.

38 Hi³ ní¹ má¹ti³ ní¹ hiá²¹ né³, Dió³² bíh¹ má²jmu² he³ lánh³ jniá³ ma³ quin³² ma³ cá² ní¹, siáh³ jniá³ bíh¹ ma³ quin³² ma³ cá² tan³ ní¹ má¹ca³hiá².

39 Tiá² cá²ren² yáh³ la³jáh³ dú¹ ní¹ ngú³; quí¹ siáh³ ní¹ bíh¹ quioh²¹ tsáu², siáh³ ní¹ bíh¹ quioh²¹ jáh³ quiún³ cuá²ta³, siáh³ ní¹ bíh¹ quioh²¹ quiuh²¹ tan³², hi³ siáh³ ní¹ bíh¹ siáh³ quioh²¹ jáh³ jmái².

40 La³ ní² bíh¹ lí³ siáh³ hi³ siáh³ bíh¹ lí³ ngú³ quioh²¹ tsá² zian² hñu³mi³cuú², hi³ siáh³ bíh¹ lí³ ngú³ quioh²¹ tsá² zian² ní¹ hué²¹ lá²; za² lín³² bíh¹ lánh³ lí³ ngú³ quioh²¹ tsá² zian² hñu³mi³cuú² la³ cónh³ bíh¹ hi³ quioh²¹ tsá² zian² ní¹ hué²¹ lá².

41 Siáh³ bíh¹ jniá³ joh¹ quioh²¹ hiú² la³ cónh³ bíh¹ joh¹ quioh²¹ zíh² ji³ joh¹ quioh²¹ chí¹jmai²¹;

hi³ hí¹ la³ tí³ má²tún² hmóu³² yáh³ chí¹jmai²¹ tiá²
cá²ren² joh¹ quioh²¹ ma³ quin³² ma³ caun³².

42 La³ jáun² bíh¹ lí¹³ siáh³ ní¹ má¹ca³jenh¹³ tsá²
má²cá²tsan³. Hó²³ tsú² ngú³ hi³ lí¹³ sáh³², tí³la³ ní¹
má¹ca³jenh¹³ tsú² né³, má²quian³² tsú² cáun² ngú³
hi³ tiú²uú² lí¹³ sáh³² bíh¹.

43 Hó²³ tsú² cáun² hi³ tsí¹juí³, tí³la³ má¹lí³² jáun²
né³, jenh¹³ cáun² hi³ tí³ jlánh¹ bíh¹ quien². Cáun²
hi³ huán¹ tsí³ bíh¹ hó²³ tsú², hi³ má¹lí³² jáun² né³,
jenh¹³ cáun² hi³ jlánh¹ bíh¹ pin³.

44 Quí¹ ngú³ hi³ ca³tin¹ tsú² ta²¹lá² zian² ní¹ hué²¹
lá² bíh¹ hó²³ tsú², tí³la³ má¹lí³² jáun² né³, jenh¹³
cáun² ngú³ hi³ la³ quioh²¹ tsá² zian² hñu³mi³cuú²
bíh¹. Quí¹ la³jmi¹ zia³² cá² ní¹ ngú³ hi³ ca³tin¹ tsá²
zian² ní¹ hué²¹ lá², ja³bí¹ la³ jáun² bíh¹ zia³² siáh³
cá² ní¹ ngú³ hi³ ca³tin¹ tsá² zian² hñu³mi³cuú².

45 Quí¹ ní¹ Sí² rá¹juáh³ la³ lá²: “Hla¹ Adán tsá²
la³ní¹ ca³lin³ jan² tsá² zia³² jmí²chí³ quioh²¹”; tí³la³
Tsá²lin³ hí³ Adán Tsá²ní¹ ca³táuh³ má¹ná¹, quian³²
cáun² jmí²chí³ hi³ jmu² hi³ lí¹³ zian² bíh¹ tsáu².

46 Jáun² né³, jun³juáh¹³ ngú³ hi³ ca³ti²¹
hñu³mi³cuú² yáh³ tín² ca³lí³ zia³², quí¹ la³ní¹ tín² lí³
hniáuh³² ngú³ hi³ ca³ti²¹ ní¹ hué²¹ lá² bíh¹; má¹lí³²
jáun² máh³ já³² hi³ ca³ti²¹ hñu³mi³cuú².

47 Tsá²ñuh² tsá²la³ní¹, ca³lin³ cun³quionh³ cuáh¹,
hi³ hí³ né³ jmí¹ zian² ní¹ hué²¹ lá² bíh¹; tí³la³
Tsá²ní¹ má²tenh³ má¹na²¹, jan² Tsá² cua³han³ tí³
hñu³mi³cuú² bíh¹.

48 Hi³ jáun² dá² la³jmi¹ lí³ tsá²ñuh² tsá² ca³lin³
hí³ cun³quionh³ cuáh¹ bíh¹ lí³ tsá² zian² ní¹ hué²¹

lá², ti³la³ tsá² ca³tin¹ lí³ zian² ti³ hñu³mi³cuú²
má¹ná¹, lí¹³ la³ cun³ qui³ lí³ Tsá² ja³ hí³ ti³
hñu³mi³cuú² bíh¹.

49 Tsá² ca³li³zian² hí³ cun³quionh³ cuáh¹ lí³ nóh³²
hi³ ca³ta¹ dí² ta³né³². Hi³ jáun² Tsá² cuá³ hí³
hñu³mi³cuú² né³, lí³ nóh³² hi³ ca³ta¹ dí² jmí¹tsú²
jmí¹ja³².

50 Hi³ jáun² reh², la³ cun³ hi³ hnó³² jná¹³ juah²¹
ñí¹con² hnoph² lí³ la³ lá²: Tsá² qui³ quian³² ngú³ hi³
ca³ti²¹ ñí¹ hué²¹ lá², ha³ tiá² ca³tin¹ yáh³ tsáh³² ñí¹
cuá¹quien² Dió³²; qui¹ tsá² quian³² ngú³ hi³ sah³²
tiá² ca³tin¹ yáh³ hiáuh³ la³ cun³ hi³ hiáuh¹³ jáun²
tsá² quian³² ngú³ hi³ jmí¹líh³ tiú²uú² sah³².

51 Ti³la³ hnó³² jná¹³ hi³ lí³ ñih¹³ náh² cáun² jái¹³
hi³ jmí¹ ná¹hmá¹: Tiá² la³jái³² dí² hiá¹ tsáu¹³ yáh³;
ti³la³ cun³ jáun²la³jái³² bíh¹ dí² zan¹³ hi³ jmu³ Dió³².

52 Cu³diá²jan² la³ lá² bíh¹ zan¹³ dí², la³ jan² tsá²
lí²hméih³² ñí¹, ní¹ má¹cá²hen³ mah¹ hi³ jiéi³² tsú²
mí¹ñí² ñí¹ ca³táuh³ jmái¹. Jáun² ní¹ má¹ca³jie³ tsú²
mí¹ñí² né³, jenh¹³ ca³la³ jín³² tsá² má²cá²tsan³, hi³
jáun²jmí¹líh³ bíh¹ tiú²uú² tón³²jmái¹ tsán¹³ tsú²; hi³
ja³bí¹ jnoph¹ siáh³ zan¹³ dí² jmái¹ jáun².

53 Quí¹ la³ cun³ lí³ hi³ ziáun² dí² lá² ta³né³², cáun²
hi³ tiá² má²híe² bíh¹, hniáuh³² bíh¹ lan¹³ cáun² hi³
ma³híe² la³ cun³ jmí¹hi³ño²; hi³ ngú³ quiú¹³ dí²
hi³ sah³² né³, hniáuh³² lan¹³ cáun² hi³ tiú²uú² tón³²
jmái¹ sáh³² bíh¹.

54 Hi³ jáun² ní¹juáh³ cáun² hi³ tiá² má²híe²
ziáun² dí² lá² ta³né³², lan¹³ cáun² hi³ ma³híe² cun³
jmí¹hi³ño², ji³ ní¹juáh³ ngú³ hi³ sah³² quiú¹³ dí²

lan¹³ siáh³ cáun² hi³ tiú²uú² tón³² jmái¹ sáh³², má¹jáun² bíh¹ má²lí³tí³ la³ cun³ hi³ rá¹juáh³ ñí¹ Sí², hi³ juáh³ jáun² la³ lá²: “¡Má²já²hín³ bíh¹ hmú³²; má²ca³cah¹³ bíh¹ Dió³² jmái¹!

55 Hnú² hmú³², ¿né² dá² hi³ ca³lín¹³ hnú²? Hnú² hmú³², ¿né² dá² hi³ jlánh¹ jmí¹ jmúh³² hnú² jáun² hian² honh²?”

56 Cun³quionh³ tso³ bíh¹ tñ² hmú³² jmu³ hian² tsí³, hi³ cun³quionh³ liei²¹ bíh¹ joh²³ siáh³ tso³ pí³.

57 Ti³la³ tiá¹hmah¹ Dió³² má¹ná¹, Tsá² jmu² hí³ hi³ cah¹ dí² jmái¹ cun³quionh³ Jesucristo Ti³² Juo¹³ dí².

58 Cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ reh² tsá² hnau³ jná¹³ lín³², cuí¹ zian² náh² hi³ ná¹tioh³ cáun² honh² jí³ hi³ nio² tiá³ honh² náh² jmái¹ ca³la³ jí³², hi³ tñ³ lí³mí¹ ná¹jmuh³² náh² ta²¹ quioh²¹ Ti³² Juo¹³ dí² cun³jmá² cun³ jnia³²; qui¹ má²ñíh¹ bíh¹ hnöh² hi³ ta²¹ hi³ jmu³² náh² cu³tsa³² quiúnh¹ náh² Ti³² Juo¹³ dí², ha³ tiá² lí¹ ná¹hín²³ yáh³.

16

Quie³ hi³ cunh²³ tsú² hi³ ca³tin¹ tsá² reh²

1 Jáun² né³, ca³ti²¹ quie³ hi³ cunh²¹ náh² hi³ ca³tin¹ tsá² joh¹ Dió³², jmu³ náh² la³ cun³ héih³² hi³ ca³jmú³² jná¹³ jáun² ñí¹con² ma³ quin³² ma³ cu³ nió³ tsá² lín³ cuáh³² zian² tñ³ hué³² Galacia.

2 Ma³ cun³ jña³ jmái¹ jmí¹ dú²me¹ hniáuh³² hmáh¹ hnöh² ca³lá² quie³ tñ³ có³² ma³ quin³² ma³ jan³² náh², la³ cun³ rón³² tñ³ hi³ má²ca³janh¹ náh², hi³ jáun² tiá² lí³ hniáuh³² hi³ cánh³ cunh²¹ náh² ní¹ má¹cá²chó³² jná¹³ ñí¹ ní².

3 Hi³ jáun² ní¹ má¹cá²chó³² jná¹³, má²zein²¹ ná¹ tsá² hion¹³ hnöh² hmóu³² tí³ ní¹con² tsá² reh² zian² já¹ juú² Jerusalén, hi³ tsa³can³² quie³ hi³ má²ca³cuh²¹ náh² jáun². Ja³bí¹ cue¹ jná¹³ tsú² siáh³ cáun² sí² hi³ tsa³can³² tsú² tí³ ní¹con² tsá² hí³.

4 Jáun² ní¹juáh³ ca³lín¹³ hnöh² hi³ chú³² ñe¹ jná¹³ uá²jai³², jáun² ñe¹ bíh¹ jná¹³ quiúnh¹ tsá² hí³.

La³cun³hi³hu²¹tsí³Po¹jmu³

5 Jáun² né³, ní¹ má¹ti³ ní¹ ngau²¹ jná¹³ siáh³ ní¹ní², hniáuh³² ní¹nga¹ jná¹³ tín² hué³² Macedonia, hi³ jáun² má¹li³² jáun² máh³ chau²¹ jná¹³ já¹ juú² Corinto ní².

6 Ho³ sa³ lí¹³ ní²¹ jná¹³ ca³lá² ué³ jmái¹ ní¹ní² quiúnh¹ hnöh², ho³lá²dá² ní²¹ jná¹³ ní¹ ní² tá¹la³ ngá¹³ jmí¹ ní¹cuóu³, hi³ jáun² má¹jáun² lí¹³ má¹hau¹ hnöh² jná¹³ ca³tí²¹ jui³² ní¹ ñe¹ jná¹³ ní¹ má¹li³² jáun².

7 Qui¹ tiá² hnó³² yáh³ jná¹³ hi³ ti³ lí¹ ní¹nga¹ ná¹ ní¹ní² hi³ ní¹jíe¹ ná¹ hnöh², tí³la³ hu²¹ tsín³² jná¹³ hi³ ní¹ní²¹ ná¹ ca³lá² ué³ bíh¹ quiúnh¹ hnöh² ní¹juáh³ hi³ cué³² Ti³² Juo¹³ dí² jái¹³.

8 Ti³la³ la³ má²cuon¹ jáun² bíh¹ jná¹³ já¹ juú² Éfeso lá² ca³la³ ní¹ tí³ jmái¹ Pentecostés,

9 qui¹ jlánh¹ re² zia³² jái¹³ hi³ lí¹³ cua³hai³² re²ta²¹ hi³ cuá¹jmu² jná¹³ hi³ ca³tin¹ Ti³² Juo¹³ dí² ní¹ lá², uá¹jhíh¹ zian² juóun³² lí³² tsá² hnió³ qui³ jníf³² jui³².

10 Ní¹juáh³ hi³ ca³chó³² Timoteo ní¹ní², jmu³ náh² tion³ hi³ tiá² lin¹ hi³ zia³² hi³ lí³² hí³² tsí³ tsú² ja¹

quián¹³ hnloh², qui¹ hí³ bíh¹ jan² tsá² jmu² uá²jai³² tá¹³ Ti³² Juo¹³ dí² la³jmí¹ jmu² jná¹³.

11 Cun³ñí¹ hi³ jáun² né³, tiá² hniáuh³² yáh³ hi³ jmúh¹³ náh² hí¹ jan² hi³ tiá² qui² tiá² jéin²³ náh² tsú². Ti³ re² ma³hon¹ náh² tsú², hi³ jáun² cuí¹ jáunh¹³ tsú² cáun² hi³ re² hi³ tñin², hi³ ja³jie³ jná¹³, qui¹ lá² cuá¹jan³² jná¹³ tsú² quiúnh¹ ná¹ tsá² reh² dí² ñí¹ hná¹ lá².

12 Hi³ ca³tñin¹ Apolos reh² dí² né³, jmí¹ má²ca³hiu³ ca³mí³ lín³² jná¹³ ñí¹con² tsú² hi³ jmí¹ tsó²¹ tsú² quionh³ tsá² reh² hi³ tsa³jie³ hnloh², ti³la³ la³ ti³ ta³né³² cun³ tiá² má²ca³lí³hnió³ bíh¹ tsú²; ti³la³ tsó³² bíh¹ tsú² ní¹juáh³ ní¹ má¹ca³jien³.

Jái¹³ ñí¹ má²ca³táuh³

13 Jáun² né³, tianh³ náh² ná¹ñí¹ náh², ji³ hi³ cuí¹ ná¹tioh³ cáun² honh² náh² ca³ti²¹ la³ cun³ hi³ táunh²³ náh² ta²¹. Tiá³ chá¹ náh² honh², ha³ lí² juenh³.

14 La³ji³² hi³ jmúh¹³ náh², jmu³ náh² cun³quionh³ hi³ hno³ náh² tsáu².

15 Né³² né³ reh², hnloh² má²ná¹ñíh¹ náh² hi³ tsá² hñú¹³ Estéfanas bíh¹tsá²la³ñí¹hi³ca³taunh³ta²¹jú¹chú³²ti³hué³²Acaya, hi³tsá²hí³né³, má²ca³jmú³ ná¹chan¹ hmóu³² hi³ ma³cón³² la³jín³² tsá² joh¹ Dió³².

16 Jáun² jná¹³ né³ hnó³² hi³ hnloh² jmúh¹³ náh² niuh¹ ñí¹con² li³ua³ jan² tsá² la³ hí³, ji³ ñí¹con² la³jín³² tsá² tionh² quionh³ tsú² hi³ jmu² ta²¹ la³ jáun².

17 Jlánh¹ lí²hiún² tsín³² jná¹³ qui¹hliá² má²cuá²taunh²¹ Estéfanas quionh³ Fortunato ji³ Acaico ñí¹lá², qui¹tsá² hí³ bíh¹ má²ca³jmú³ ñí¹con² jná¹³ cáun² hi³ tiá² la³ lí¹³ jmúh¹³ hnöh², cun³ñí¹ hi³ tiá² tionh² yáh³ hnöh² ñí¹lá².

18 Tsá² hí³ bíh¹ má²ca³jmú³ hi³ má²ca³níau²¹ re² tsín³² jná¹³ la³jmi¹ ca³chá³ tsú² jáun² re² honh² hnöh². Jáun² né³, hniáuh³² bíh¹ má¹quien¹³ náh² tsá² la³ hí³.

19 Jáun² né³, ma³ quin³² ma³ cu³ nió³ tsá² lín³ cuáh³² zian² ti³ hué³² Asia lá² juáh³: “Hia² náh²” ñí¹con² hnöh². Ñú² Aquila quionh³ mí¹ Prisca ñí²cuo², ji³ la³jín³² tsá² lín³ cuáh³², tsá² qui³ ngih³² hí³ hñú¹³ tsú², juáh³ siáh³ ñí¹con² hnöh²: “Hia² náh²” ca³la³ jonh³ jmi¹ tsí³ cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ Ti³² Juo¹³ dí².

20 “Hia² náh²” —juáh³ siáh³ ca³la³ jín³² tsá² reh² dí² zian² já¹ juú² lá² ñí¹con² hnöh². Ren¹ náh² tsá²ján² tsá²ján² hi³ re² nio² honh² náh², la³ cun³ qui³ ráin³² tsú² jan² rainh²¹.

21 Jná¹³ Po¹, cuá¹jmú² ná¹ cun³quionh³ uón³² huen² tun³ hn³² jon¹ jái¹³ lá², hi³ juah³² jná¹³: “Hia² náh²” ñí¹con² hnöh².

22 Li³ua³ jan² tsá² tiá² quiú² tiá² jéin²³ Jesucristo Ti³² Juo¹³ dí², quiu³juóu³² cui¹ cháu¹³. iÑah³² hniu³², hnú² Ti³² Juo¹³ jnoh¹!

23 Cuí¹ má¹hé¹ má¹mieh² náh² Jesús Ti³² Juo¹³ dí².

24 Cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ Jesús Tsá² lín³ Cristo, ji³lin² bíh¹ hnöh² hnau³ jná¹³. [Cun³ ní² bíh¹ tí³ jái¹³.]

**Jú¹ chú³² quioh²¹ Jesús tsá² lin³ Cristo
New Testament in Chinantec, Sochiapam
(MX:cso:Chinantec, Sochiapam)**

copyright © 1986 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Chinantec, Sochiapam

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chinanteco, Sochiapan [cso], Mexico

Copyright Information

© 1986, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Chinantec, Sochiapam

© 1986, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022
6f949189-17f1-57a8-bc53-e209204aa59c